

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

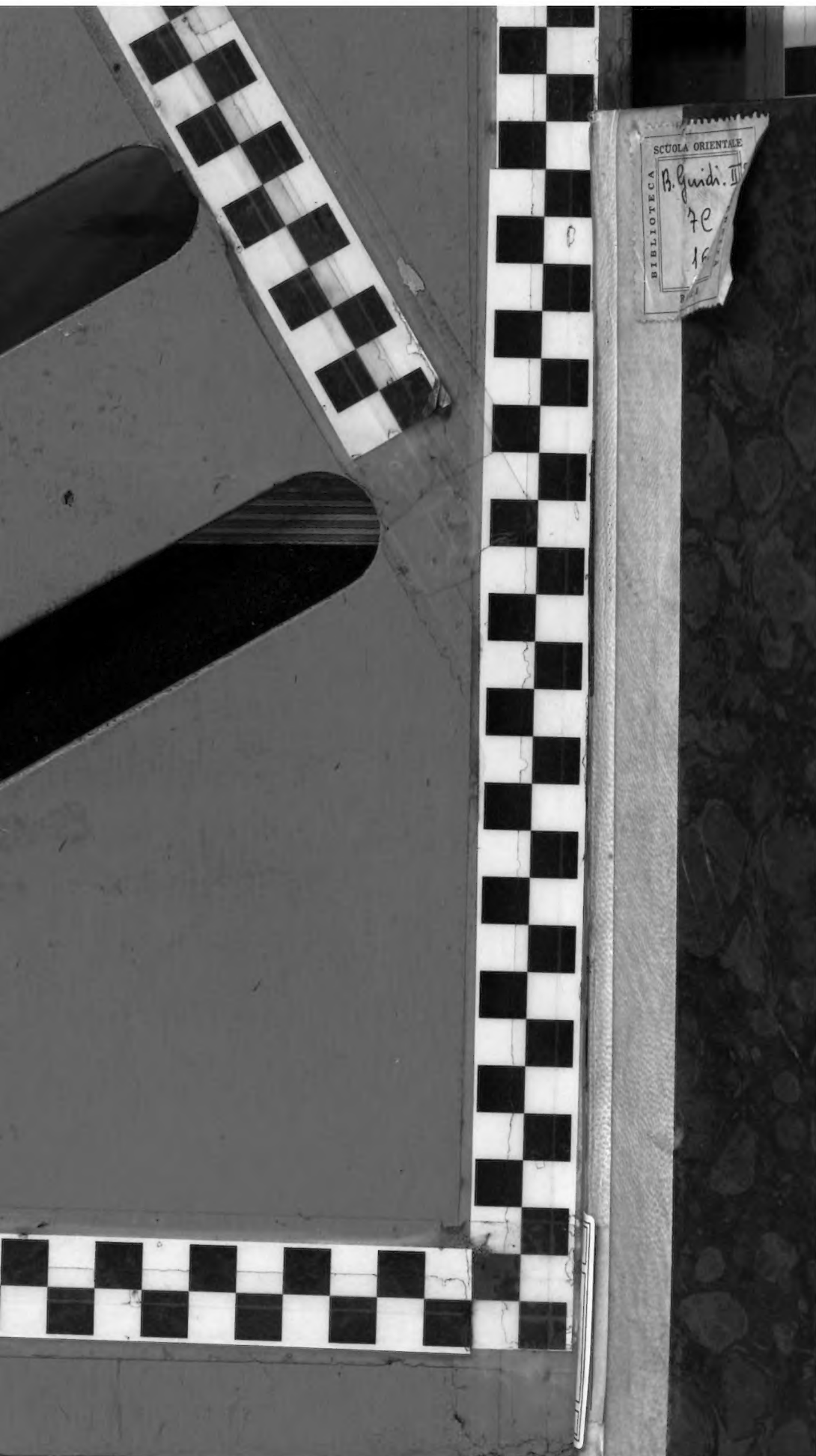
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

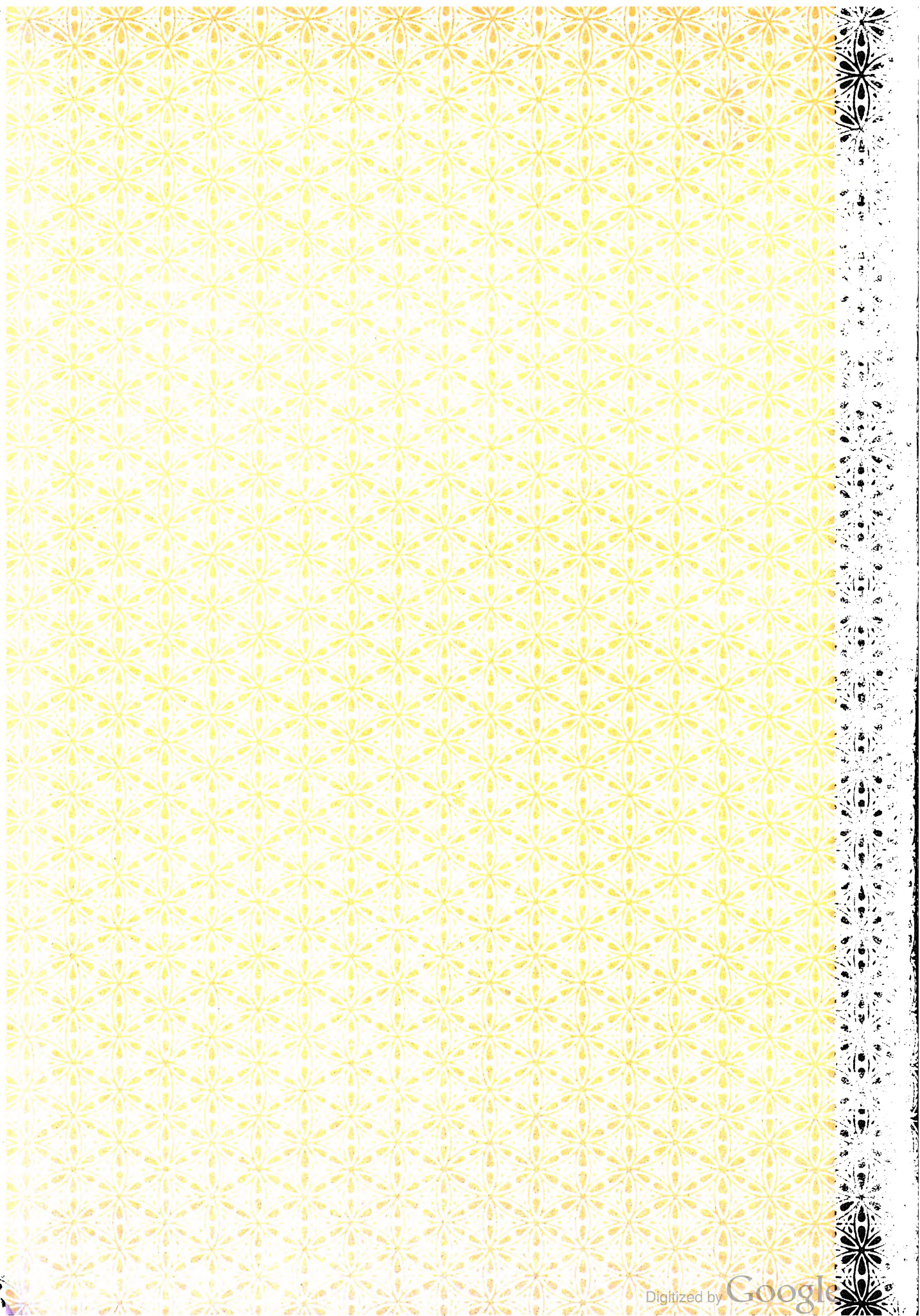
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

BIBLIOTECA
SCUOLA ORIENTALE
B. Guidi

SCUOLA ORIENTALE
B. Guidi. II
7e
16
UNIVERSITÀ
ROMA

SCUOLA ORIENTALE
BIBLIOTECA
A. Guidi. II
7c
16
UNIVERSITÀ
ROMA

Cerian
MONUMENTA

SACRA ET PROFANA

OPERA

COLLEGI DOCTORUM BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE

campione
TOM. V. — FASC. I.

MEDIOLANI MDCCCLXVIII

TYPIS ET IMPENSIS BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE

IN TYP. ET LIBRARIA POLIANAEA HERMENEGILDI BESOZZI

AUGUSTAE TAURINORUM ET FLORENTIAE

apud HERMANNUM LOESCHER

LONDINI

apud WILLIAMS ET NORGATE.

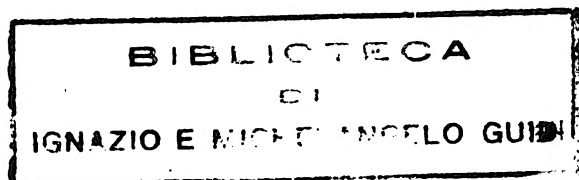

MONUMENTA
SACRA ET PROFANA

OPERA

COLLEGII DOCTORUM BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE

TOM. V.

**MONUMENTA
SACRA ET PROFANA**

**EX CODICIBUS PRAESERTIM
BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE**

**OPERA
COLLEGII DOCTORUM EJUSDEM**

TOM. V.

**OPUSCULA ET FRAGMENTA MISCELLA
MAGNAM PARTEM APOCRYPHA**

**EDIDIT
SAC. OBL. ANTONIUS MARIA CERIANI
DOCTOR COLLEGII BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE**

MDCCCLXVIII
TYPIS ET IMPENSIS BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE
PER HERMENEGILDUM BESOZZI
proprietarium typographiae Boniardi-Pogliani.

I N P 25

Die 13 Octob. 1868.

TOM. V. MONUMENTORUM E BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE MANUSCR.
editorum a Sac. O. *Antonio Maria Ceriani* Doctore Visum
in hac Archiep. Curia adprobamus.

P. FRANCISCUS MA. ROSSI *Vic. Gen.*

COMITI JULIO PORRO LAMBERTENGHI
E VIRIS EDENDIS HISTORIAE PATRIAE MONUMENTIS

ETC.

SAC. ANTONIUS CERIANI

COLLEGII BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE DOCTOR.

Jam a pluribus annis occasionem quaerebam publice testandi de meo grato animo erga Te pro officiis, quibus non semel meis studiis faveras. Gaudeo nunc, quod tandem id possim praestare, et non jam pro me et meo tantum nomine, sed etiam nomine Praefecti et Doctorum Collegii Bibliothecae Ambrosianae nec non ejusdem Conservatorum, pro insigni beneficio, quod Tu alia cumulans in eam nuperis temporibus contulisti. Docti viri, qui apud nos sunt, et exteri quoque norunt eam, quam Tibi magnis impensis et exquisito judicio comparaveras bibliothecam librorum manuscriptorum et editorum primo typographicae artis seculo. Erant omnino XLVII libri scripti, editi autem ante A. C. 1501 supra CCCC, quorum CCCLXVII Mediolani prodierant. Decem abhinc annis mihi declaraveras eos omnes Te legaturum esse nostrae Bibliothecae; quod ego quam jucundissime sane audieram, et Te jam aliis ejus benefactoribus, praesertim Mediolanensibus, annumerabam, qui plures magnis librorum collectionibus munerati fuerant hoc perenne Cardinalis Archiepiscopi Federici Borromei Monumentum. Sed in ratione beneficii complendi illos Tu voluisti superare, qui vinctis affinitatis Familiae Borromeae adstrictus hujus benevolam erga Bibliothecam animum induisse ostendis, et imitatus es ipsum Bibliothecae Fundatorem, qui vivens publicae utilitati eam aperuit. Posthabuisti ergo forti animo amorem, quo jure libris suis adhaerent viri docti, praesertim qui selectorum librorum insignem copiam ipsi sibi compararunt, et libros Tuos jam a tribus annis addixisti nostrae Bibliothecae. Quae profecto hoc Tuo beneficio non minimum incrementum accepit pro manuscriptis, ut ut in his ditissima, multas autem in editionibus ante A. C. 1501 sarsit lacunas, praesertim in Mediolanensibus, quae jam tot numero sunt Tuarum accessione, ut maximam partem librorum, qui tunc in hac urbe prodierunt, complectantur, et nulla possit Bibliotheca in hac re nostram aequare. Pro tanto ergo beneficio Conservatores, Praefectus et Doctores ejus per me tibi gratias summas agunt, et orant, ut sinas Tibi dici tamquam tenue grati eorum animi documentum hunc quintum *Monumentorum* tomum, quae Bibliothecae typis ac impensis et magnam partem ex ejusdem codicibus eduntur.

Mediolani, Nonis Octobribus, MDCCCLXVIII.

P R A E F A T I O

Colligendis opusculis et fragmentis destinavi hunc quintum *Monumentorum* tomum: eorum partem nunc edidi, quibus singulis praefatus jam sum: quae in posterum daturus sim nec ipse plane scirem de omnibus, certo tamen Syrum Esdrae quartum sequetur desideratus Syrus item liber huic gemellus Apocalypsis Baruch. Ceterum plura alia ad manus sunt Syra et Latina, quibus tomum cumulem.

Novos, ut apparet, apocryphorum librorum textus jam editis addo, quibus plures utentur qui multam operam in hujusmodi libris ponunt pro suo quisque ingenio. Si me his delectari ideo quis putaret, nae ille erraret. Cum sub manu sint, et eorum editio utilitatem aliquam parere possit, et desideretur, munus vulgandi non aequum videtur recusare, praesertim quod liceat eorum editione occupare typothetam et otium nancisci aliis operibus parandis. Ceterum nullam eis tribuo auctoritatem in doctrina Catholica. Notum est omnibus qua cura semper Catholica Ecclesia a sacris eos separaverit, et percelebre est Gelasii decretum. Ecclesiae enim magisterium in rebus fidei et morum, ut ex Concilio Tridentino liquet, innititur scripturis sacris et divinis traditionibus continua successione in ea conservatis, non apocryphis libris. Ego autem nollem, ut occasione, qua alios libros apocryphos vulgo, iterum contingat, ut quis a libris ad me deflectat. Accidit enim his tribus annis, ut Mosis Assumptionis fragmenta, a me edita anno 1861, ter repeterentur, ab Adolpho Hilgenfeld an. 1866 additis titulo verbis, *nunc primum edita et illustrata*, quae cum ipsa ejusdem praefatione paullum pugnant, a Gustavo Volkmar an. 1867, a Mauritio Schmidt et Adalberto Merx hoc anno. Ac in prima quidem et tertia editione nihil est quod me respiciat, nec est quod dicam, nisi quod nihil ipse contuli, nec imo quidquam sciivi, nisi postquam demum prodierant. Contra in editione Gustavi Volkmar nonnulla dicta, quae in me recidunt, et a me postulant ut quae minus perspecta is habuit, ipse illustrem; et ita faciam, ut sperem ei persuasum fore me nullo malo in eum animo uti.

Ego igitur, ut ab ejus libri exordio incipiam, nullo unquam impedimento prohibitus ab ullo fui ne documenta ederem, quae asservantur in Ambrosiana Bibliotheca, cui jam ab anno 1855 addictus fui. Cur enim prohiberer? Ecclesia sane Catholica nihil timet ab eorum editione, nec unquam prohibet; nonne ipse Cardinalis Angelus Mai Romae edidit etiam haeretica et apocrypha vetusta opera? Quod de Ecclesia septentrionalis Italiae deinde subditur, non video quomodo consistat; hoc certo mihi constat nullum esse in ea periculum completae reformationis quo sensu ibidem dicitur, ac video imo eam hisce temporibus vel ex externis angustiis magis etiam adhaerere Catholicae unitatis centro, totius Ecclesiae capiti et omnium Christianorum patri et doctori, Romano Pontifici, sequentem doctrinam sancti Patris Ambrosii, *ubi Petrus ibi Ecclesia*, et documenta et exempla sancti Caroli, quo optimo sane ac legitimo sui reformatore contenta alios ejus coevos externos non desideravit, nec etiam nunc desiderat. Quod me attinet, editio Fragmentorum Assumptionis Mosis nullatenus suspicionis argumentum praebere potest, ne quid deflectam a Catholica veritate; absit, ut unquam vel tantillum a Catholico rebellem magisterio. Plura sane sunt quae me ut ei firmiter adhaeream, plane confirmant; et si fieri posset et opus esset, magis etiam confirmaret ipsa lectio multorum librorum, in quibus rationalistae, ut audiunt, fundamenta ipsa Catholicae Ecclesiae et Divinae Revelationis conantur evellere. Cum enim isti plures numero, eruditione undique conquisita instructi, vi ingenii pollentes, ac animo maxime infenso utentes rem urgeant, nihil quidem omitunt quod Divinam Revelationem, et quae ei innititur, Catholicae Ecclesiae auctoritatem infirmare videatur. Verum quid demum reperi in his libris? Quae apparenter objici possunt, afferuntur et longo sermone disseruntur, sed documenta quae dissolvunt objecta, vel reticentur, vel perversa tractatione infirmantur et subducuntur: plura affirmantur, quae non probantur, ex quibus tamen ut certis alia deducuntur, sed cum fundamento careant, non percellunt nisi incautos, qui quod legunt affirmatum audacter, verum putant puerili confidentia: Catholicae doctrinae ex imperfecta ejusdem notitia falsa plura tribuuntur, in quibus sane destruendis opera bene procedit, sed illa, ut par est, intacta manet, cum reapse non appetatur. Ipsa eruditionis copia, linguarum orientalium peritia, critica vis, quibus maxime fulgere videntur, quaenam demum sunt? Illa ad fon-

tes exacta saepe evanescit, ista non raro haeret, tertia passim est arbitraria; et omnia frequenter dictis sustentantur, quod argumentorum defectum arguit. Quod demum ex ipsa rerum natura est, nunquam inter se conveniunt, sed dissidiis invicem gravissimis separantur; imo nec sibi ipsi quisque constat, in ipso libro interdum aliquis sibi contradicit, et si quis ad plures annos scripserit, facile saepe est historiam variationum ejus conscribere. Nonne ex his omnibus stabilitas Catholicae Ecclesiae, veritas Divinae Revelationis evidenter mihi confirmaretur, cum a talibus viris nonnisi tale bellum illis inferri potest?

Sed edidi quem Angelus Mai Romam properans intermisit, tam parum *romanizantem* codicem, qui (p. 134) Catholicum Canonem, quem Reformatores temporarie susceperunt, esse decretum, quod subsistere nequit, veteris Episcopalis Ecclesiae omnibus Ecclesiis jugiter apertissime denuntiabit, ad semper majorem et puriorem completionem reformationis, ut vetus Presbyterorum Christianismus Canonis semper magis distincte se purificet et extollat ad Religionem et Ecclesiam Jesu ipsam. Sane, si haec constarent, magis quam Reformatores de reformatione meritis essem pusillus illis octo paginis, et mirabiliter quidem id contigisset, quin quidam de tota re animadvertentem, licet omnino deberem; quia et anno quo illas edebam, et anno quo rogatus locos aliquot conferebam, Scholis Biblicis in Seminario Mediolanensi extraordinarie vacabam, et ut par erat, Canonem Catholicum asserebam, ac proinde etiam Epistolam Judae, quae verbis allatis occasio fuit, cum in ea putetur fuisse excitatum locum Assumptionis Mosis, qui quidem in mutilo opere non comparet. Sed plura jam dicta in hac re a tractatoribus, quae et noveram; pauca ipse addam, nec prolixè disseram. Judas nullum excitat testem, sed scribit solum: Ὅτι Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος τότε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωυσίου σώματος, οὐκ ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπενεγχεῖν βλασφημίας, ἀλλὰ εἶπεν Ἐπιτιμῆσαι σοι Κύριος. Quibus Ascensionem Mosis, eandem, ut apparet, ac Assumptionem, meminisse Judam dicit Origenes, et ipsam Assumptionem excitasse innueret Didymus. Sed quidni Judas aliunde habuerit, vel ex veteri traditione, ex qua et Auctor Assumptionis sumserit, quamquam iste, si posterior sit, ex Juda potuit sumere? Origenes quidem et Didymus eadem legentes in utroque libro, ac fontem Judae ignorantes, hunc ex Assumptione hausisse facile fuit ut putarent. Sed hauserit Judas ex Assumptione, quis aetatem hujus definire potest, unde difficultas excitatur? Ewald, Hilgenfeld, Gutschmid, Langen, Volkmar, Schmidt cum Merx, et Colani inter seculum et dimidium discurrent invicem dissidentes fere omnes. Cur ego ex aetate libri dubitarem de origine Epistolae Judae, si non haeserunt Origenes et Didymus, qui cum librum totum haberent, melius poterant aetatem libri Assumptionis cognoscere? Sed firmo in defendendo Catholico Canone fundamento innitebar. Ecclesia Catholica enim in hoc definiendo sequitur traditionem continua successione in se conservatam; si quid autem prioribus seculis dubitatum est de ullo libro apud has vel illas Ecclesias, vel a Catholicis ullis scriptoribus, hoc factum quod non constaret eis de traditione; et ideo dubium cessavit, quia deinde de eadem authentice constitit. Haec ratio agendi Ecclesiae in Canone definiendo, quae ex documentis allatis a Catholicis tractatoribus innotescit, viro prudenti praepudicium facit de testibus quos ipsa agendi ratio extra dubium asserit, mentem meam fluctuare ex apparentibus difficultatibus non permittebat, et obsequium, quod Ecclesiae definitioni exhibebam, etiam hac ex parte et novo praeter alia argumento rationabile flebat. Nulla ergo erat causa quod Fragmenta Assumptionis apud me premerem, et si Mai non edidit, alia certo quam allata fuit causa, et dicerem si spatium suppeteret longioris sermonis.

Doctor Volkmar in fine libri sui collationem, quam rogatus illi scripseram, inseruit verbis meis servatis. Nemo credet me tam perverse uti mea lingua, ut illic est repraesentata; Doctorem Volkmar video ex contextu mea intellexisse, et ipse ut Italice scriberem dixerat; cuiam tribuenda sit corruptio nescirem, sed verba ut nunc sunt, tanquam mea non agnosco.

Liceat nunc gratias agere Conservatoribus Bibliothecae, qui continuationem editionis Monumentorum ejusdem impensis decreverunt, et subsidia praestiterunt itineri meo Parisios et in Angliam anno 1866, ut codices describerem et conferrem. In hoc novo itinere benevolentiam insignem, quam olim expertus fueram, continuarunt etiam auctiorem Parisiis Hermannus Zotenberg, Julius Mohl, Reinaud, Wescher, Londini Antonius Panizzi, Guilelmus Wright, Carolus Rieu; Archiepiscopus autem Westmonasteriensis et Oblati S. Caroli iterum ut filium ac fratrem exceperunt. Quorum benevolentiae antiquae nova accessit Londini Honorabilis Roberti Curzon, de quo cf. p. 2 infra, et Christie Miller, Cantabrigiae Roberti L. Bensly, Bradshaw, aliorumque plurium, Oxonii Coxe, Müller, Payne Smith, Philippi E. Pusey. Gratias ago omnibus maximas ex intimo corde.

PARALIPOMENA JEREMIAE PROPHETAE

QUAE IN AETHIOPICA VERSIONE DICUNTUR RELIQUA VERBORUM BARUCHI.

Chrestomathia Aethiopica edita anno 1866 a D. Augusto Dillmann incipit a libro apocrypho, cui titulus, ut vertit ipse editor, pag. viii: *Reliqua verborum Baruchi, haud apocrypha, quae ad tempus quo in Babylonia captivi erant pertinent.* De cuius libri archetypo haec dixit editor ibidem: *Hunc librum non in Abyssinia compositum sed cum caeteris Bibliorum scriptis e Graeca lingua translatum esse, cum e stylo et orationis genere et argumento, tum e loco quem inter libros sacros obtinet ultro elucet.* Rectissime eum judicasse jam patet ex libri Graeco textu, quem edo ex codice Bibliothecae regiae Braidensis, AF, IX, 31. Titulum quidem alium hic gerit, τὰ Παράλειπόμενα Ἱερემίου τοῦ προφήτου, sed est omnino unus idemque cum Aethiopico, levioribus exceptis varietatibus, quae erant expectandae ex longa seculorum serie, quam uterque separatus ab alio per plures descriptiones percucurrit, praesertim in huiusmodi libris, in quibus maxime in Graecis codicibus arbitrium librarium grassatum est, ut testantur editiones Apocryphorum D. Constantini Tischendorf.

Quae de hoc libello dicenda a me essent, jam praeoccupavi anno 1864, et, ut pauca, describam in lectoris commodum. In Tom. I, fasc. I, pag. xiii, haec scribebam: « *Paralipomena Jeremiae* graece descripsi e codice Bibliothecae regiae Braidensis, quem mihi indicavit Probibliothecarius ejusdem doctissimus J. Cossa. Est parvus libellus paginarum 49 in 8.º Idem opus, saltem si e titulo judicandum, extat etiam Aethiopice, ut me docuit H. Zotenberg. Aliquot lineas ex alio Ms. excitavit Wetstein in suo N. T. ad Marcum, XI, 43, quae omnino concordant cum nostro, nisi quod Wetstein ulla praetereat

Monum. sacr. et prof. t. V.

in medio, in nostro extantia, nec illius proposito inservientia. Est etiam locus, quocum affinitatem aliquam habet fabula Alcorani, Sur. II, 260, edit. Marr., 261, rec. Fluegel. Demum in ullis proxime cognatus est *Revelationi Baruch*, de qua mox dicam, cujus parti postremae fortasse alludit noster in fine. Fabulis scatet. Hunc cum varietate reperi graece etiam in Menaeo Ambrosianae Bibliothecae (A. 79, Sup.), mensis Novembris die IV, nonnullis etiam praemissis, quae ei referuntur. Chartacei sunt uterque codex et seculi fere XV.

Istis haec pauca addam. Ipsum textum, quem in Menaeo ms. reperieram, vidi postea jam editum sub eadem die in Menaeo Graecorum, edito Venetiis pro mense Novembri anno 1609 cum levissima vocationum varietate. Menaea autem saepe non ipsum libri textum, sed compendium referunt, et vel ubi plene fluunt, varietatem multam exhibent. Ceterum in utroque Menaeo eadem praemittuntur et adjiciuntur nostri libri compendio, quae conferri possunt cum iis quae habet Fabricius, Codex Pseud. V. T. ed. II Tom. I, 1410 seqq. Fabula Alcorani cum Abimelech dormiente 66 annis, vel 70 juxta Menaea, aliquam quidem habet affinitatem, et ab Aethiopica libri versione originem ducere potuit per se, sed nonnisi indirecte id fuit, si tamen fuit, cum adeo mutata sit. Cognationem quam dixi nostro libro intercedere in ullis cum *Revelatione Baruch*, quam Latine versam edidi anno 1866 in Tom. I, fasc. II, cum titulo *Apocalypsis Baruch*, etiam D. Dillmann l. d. IX satis agnovit, cum illi non prostaret nisi extrema pars istius libri in Epistola Baruch apocrypha edita in Polyglottis Parisiensibus et Londinensibus, et

a Lagarde, et in versionibus ab aliis non semel. Ex ipso libro Aethiopico autem et ex Apocalypsi a me edita eam cognationem melius perspexerunt et plenius affirmaverunt Doctor H. Ewald in libro *Götting. Gelehrt. Anzeigen*, an. 1867, pag. 1714, et Doctor P. Hofstede de Groot in opere *Basilides am Ausgange des Apostolischen Zeitalters, als erster Zeuge* etc. anno 1868, p. 94.

Seriorem Apocalypsi Baruch Syriaca esse librum nostrum, eique superstructum dicit Ewald, et cum eo alii duo viri aetati posteriori tribuunt. Tota libri conditio id evidenter indicat, idemque confirmatur ex collatione cum aliis libris apocryphis, quos recentiori aetati vindicat sensus Christianus magis perspicuus, qui illos ut etiam nostrum pervadit, contra ac fieri solet in vetustissimis apocryphis. Ratio quoque libri longe abest a splendore illo, qui elucet in vetustissimis, ut sunt Apocalypsis Baruch, Assumptio Mosis, IV Esdrae, alii, et imitationem prioris late prodit. Sed aetatem libri accurate definire difficiliter dicit Dillmann pag. x, ex ejus tamen affinitate cum Ascensione Isaiae censet referendum ad saeculum tertium vel quartum. Ego non adeo versatus sum in Apocryphis libris, ut sententiam ferre possim, quae ceteroquin potius conjecturis quam documentis in his rebus inniti solet.

Ex titulo libri Aethiopico suspicari liceret, quod de Apocalypsi Baruch olim feci, Tom. I, fasc. 1, p. xiv, num sit Baruch, quem auctor Synopsis et Nicephorus nominant apud Fabricius, Codex Pseudep. V. T. ed. II, T. I, p. 1116. Sed nihil est quo res definiatur.

Quoad rationem libri edendi, fideliter, ut potui, apographon meum retuli: errores tamen plures in accentibus, pauciores in scriptione, tacite quotquot deprehendi correxi, utpote recentissimi libri; cetera, nec leviora illa quidem sphalmata ex omissione praesertim, licet aliquot saltem ope Aethiopicae versionis et Menaeorum corrigere possem, reliqui, et parcens chartae ne indicavi quidem, nisi interdum data occasione. Cur id fecerim,

dicam, et spero me offensionem non incurrisse. Habuit, ut dixi, libri exemplar ms. Wetstein, et puto alia reperienda fore. Menaea quoque longe duobus, quae mihi prostabant, antiquiora in Bibliothecis asservantur. Erit, spero, post Aethiopicam et Graecam libri editionem qui in illos codices inquirat et aliam pleniorum paret. Cur correctionibus magna ex parte conjecturalibus, saltem pro vocibus quibus uterem, librum onerassem? Etiam quia utilius post emendatum ex aliis codicibus librum collationem ejus plenam cum Aethiopica versione instituere licebit, eam omisi, et vix semel ac iterum excitavi pro ~~re~~ nata. Quidquid tamen ex Menaeis collatis dignum visum est quod apponeretur, apposui, correctis tacite, ut in textu feci, scripturae erroribus et accentibus. Compendiaria quidem ratione saepe librum Menaea referunt, interdum tamen κατὰ πᾶσιν sequuntur, et sunt pleniora ac magis correcta. Moneo tamen semel tantum me manuscriptum Menaeum cum impresso, ac postea cum isto ac illius varietate librum ipsum contulisse. Spicilegium ergo relictum puto, sed fateor pro rei ratione dignum non judicasse ut longius quam feci, tempus insumerem, praesertim quod, ut dixi, meliora spero duros codices qui in Bibliothecis delitescunt. Numeros capitulorum et versuum apposui, secutus in istis fere eam divisionem, quam exhibet versio Aethiopica, plus fortasse quam par esset pro ratione Graeci textus.

Demum quo favore me prosecutus est in Bibliotheca Braidensi Probibliothecarius Cossa anno 1857 cum librum descripsi, eundem mihi continuarunt mense Januario istius anni 1868 viri qui ab eadem Bibliotheca sunt, quando, postquam me monuerat Hermannus Zotenberg anno praeterito ut ederem Graecum, quem illi olim ostenderam librum, in meliorem usum Aethiopicae versionis, apographon meum cum libro conferebam, ut sphalmata ejus ex archetypo pro editione corrigerem. Quod hic publice testari est mihi pergratum.

ΤΑ ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ ΙΕΡΕΜΙΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ.

I, 1 Ἐγένετο, ἡνίκα ἡχμαλωτεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Χαλδαίων, ἐλάλησεν ὁ Θεὸς πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην, λέγων· Ἱερεμία ὁ ἐκλεκτός μου, ἀνάστα, ἐξελθε ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, σὺ καὶ ὁ Βαρούχ· ἐπεὶ δὲ ἀπολλῶ αὐτήν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ. 2 Αἱ γὰρ προσευχαὶ ὑμῶν ὡς στῦλος ἐδραῖός ἐστιν ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ὡς τείχος ἀδαμάντινον περικυκλοῦν αὐτήν. 3 Νῦν ἀναστάντες ἐξέλθετε πρὸ τοῦ ἡ δύναιμις τῶν Χαλδαίων κυκλώσῃ αὐτήν· 4 Καὶ ἀπεκρίθη Ἱερεμίας, λέγων· Παρακαλῶ σε, Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι τῷ δούλῳ σου λαλήσαι ἐνώπιόν σου. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Ἀλλεῖ, ὁ ἐκλεκτός μου Ἱερεμίας. 5 Καὶ ἐλάλησεν ὁ Ἱερεμίας, λέγων· Κύριε παντοκράτωρ, παραδίδως τὴν πόλιν τὴν ἐκλεκτὴν εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, ἵνα κυχήσῃται ὁ βασιλεὺς μετὰ τοῦ πλῆθους τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ εἶπη, Ὅτι ἴσχυσα ἐπὶ τὴν ἱερὰν πόλιν τοῦ Θεοῦ; 6 Μὴ, Κύριέ μου· ἀλλ' εἰ θέλημά σου ἐστίν, ἐκ τῶν χειρῶν σου ἀφανισθῇτω· 7 Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἱερεμίᾳ· Ἐπεὶ δὲ σὺ ἐκλεκτός μου εἶ, ἀνάστα καὶ ἐξελθε ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, σὺ καὶ ὁ Βαρούχ, ἐπεὶ δὲ αὐτήν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ ἀπολλῶ. 8 Οὔτε γὰρ ὁ βασιλεὺς, οὔτε ἡ δύναμις αὐτοῦ δυνήσεται εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, εἰ μὴ ἐγὼ πρῶτος ἀνοίξω τὰς πύλας αὐτῆς. 9 Ἀνάστηθι οὖν, καὶ ἀπελθε πρὸς Βαρούχ, καὶ ἀπάγγειλον αὐτῷ τὰ ῥήματα ταῦτα. 10 Καὶ ἀναστάντες ἔκτεν ὥραν τῆς νυκτός, ἐλθετε ἐπὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως, καὶ δεῖξω ὑμῖν, ὅτι, ἐὰν μή τι ἐγὼ πρῶτος ἀφανίσω τὴν πόλιν καὶ ἀνοίξω, οὐ δύνανται εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν. 11 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Κύριος, ἀπῆλθεν ἀπὸ τοῦ Ἱερεμίου.

II, 1 Δραμὼν δὲ Ἱερεμίας ἀνήγγειλε τῷ Βαρούχ ταῦτα. 2 Καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Βαρούχ χοῦν πεπασμένον ἐπὶ

τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διεπρώγόντα, ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· Πάτερ Ἱερεμία, τί ἐστὶ σοι, ἡ ποῖον ἀμάρτημα ἐποίησεν ὁ λαός; 3 Ἐπεὶ δὲ ὅταν ἡμῶν ὁ λαός, χοῦν ἔπασεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὁ Ἱερεμίας, καὶ ἤρχετο ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, ἕως ἂν ἀφῃσθῇ αὐτῷ ἡ ἀμαρτία. 4 Ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Βαρούχ, λέγων· Τί ἐστὶ τοῦτο; 5 Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἱερεμίας· Φύλαξαι τοῦ στήθους τὰ ἱμάτιά σου, ἀλλὰ μὴ ἄλλοι στήθους τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ μὴ ἀντλήσωμεν ὕδωρ ἐπὶ τὰς ποτίστρας, ἀλλὰ κλαύσωμεν καὶ γεμίσωμεν αὐτὰς δακρύων· ὅτι οὐ μὴ ἐλεήσῃ τὸν λαὸν τοῦτον ὁ Κύριος. 6 Καὶ εἶπε Βαρούχ· Πάτερ Ἱερεμία, τί γέγονε; 7 Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας· Ὅτι ὁ Θεὸς παραδίδωσι τὴν πόλιν εἰς χεῖρας βασιλέως τῶν Χαλδαίων, καὶ αἰχμαλωτεύσει τὸν λαὸν εἰς Βαβυλῶνα. 8 Ἀκούσας δὲ ταῦτα Βαρούχ, διέπρηξε καὶ αὐτὸς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Πάτερ Ἱερεμία, τίς σοι ἐδήλωσε τοῦτο; 9 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας· Ἐκδεξαι μικρὸν μετ' ἐμοῦ ἕως ὥρας ἑκτῆς τῆς νυκτός, ἵνα γνῶς, ὅτι ἀληθές ἐστὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο. 10 Ἐμείναν οὖν ἀμόφτεροι ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ κλαίοντες, καὶ ἦσαν διεπρώγόντα τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἡ γῆ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.

III, 1 Ὡς δὲ ἐγένετο ἡ ὥρα τῆς νυκτός, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Ἱερεμίᾳ, ἦλθον ὁμοῦ ἐπὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως Ἱερεμίας καὶ Βαρούχ. 2 Καὶ ἰδοὺ ἐγένετο φωνὴ σαλπίγγων, καὶ ἐξῆλθον ἄγγελοι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, κατέχοντες λαμπάδας ἐν ταῖς χερσίν αὐτῶν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως. 3 Ἰδόντες δὲ αὐτοὺς Ἱερεμίας καὶ Βαρούχ, ἔκλαυσαν, καὶ εἶπον· Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι ἀληθές ἐστὶ τὸ ῥῆμα. 4 Παρεκάλεσε δὲ Ἱερεμίας τοὺς ἀγγέλους, λέγων· Παρακαλῶ ὑμᾶς μὴ ἀπολέσθαι τὴν πόλιν ἄρτι, ἕως ἂν λαλήσω μετὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου. Καὶ εἶπε κλαίων· Δέομαι, Κύριε, κλέυσόν με λαλήσαι ἐνώπιόν σου.

I, 1 ἀπολλῶ: sic et Menaeum ms., Menaeum impressum ἀπολλῶ, et sic corrigendum, vel ἀπόλλω ex Graeco seriori.

2 ἐστίν: Menaea (στῦλοι ἐδραῖοι) εἰσιν.

περικυκλοῦν: Menaea περικυκλοῦσιν.

3 Νῦν κ. τ. λ.: Menaea Νῦν οὖν ἐξελθε ἐξ αὐτῆς πρὸ τοῦ τὴν δύναμιν τῶν Χαλδαίων κυκλῶσαι αὐτήν. In codice sic ἡ 1 manu, sed primo fuerat ἡ.

6 ἀφανισθῇτω: Menaea addunt καὶ μὴ ὑπὸ τῶν Χαλδαίων.

7 ἀπολλῶ: cf. v. 1; Menaea non habent.

10 οὐ δύνανται εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν: Menaea αὐτοὶ εἰσελθεῖν οὐ δύνανται.

III, 2 ἐξῆλθον: Menaea ἦλθον οἱ.

3 τὸ ῥῆμα: Menaea addunt δ ἐλάλησεν ὁ Θεός.

4 ἀπολέσθαι: sic et Menaeum impressum; Menaeum ms. ἀπολέσῃτε.

5 Καὶ εἶπε Κύριος· Ἀά, οὐκ ἐκλεκτός μου Ἰερεμίας.
6 Ἰδοὺ νῦν, Κύριε, ἐγνώκαμεν, ὅτι παραδίδως τὴν πόλιν σου εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς, καὶ ἀπαροῦσι τὸν λαὸν εἰς Βαβυλῶνα. 7 Τί θέλεις ποιῆσαι τὰ ἅγια σου σκεύη τῆς λειτουργίας; 8 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος· Ἄρον αὐτὰ, καὶ παράδος αὐτὰ τῇ γῇ λέγων, Ἄκουε, γῆ, τῆς φωνῆς τοῦ κτίσαντός σε ἐν τῇ περιουσίᾳ τῶν ὑδάτων, ὁ σφραγίσας ἐν ἑπτὰ σφραγίσιν, ἐν ἑπτὰ καιροῖς, καὶ μετὰ ταῦτα λήψῃ τὴν ὠραϊότητά σου· φύλαξον τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τοῦ ἡγαπημένου. 9 Καὶ ἐλάλησε κλαίων Ἰερεμίας· Παρακαλῶ καὶ δυσωπῶ σε, Κύριε· δεῖξόν μοι, τί ποιήσω Ἀβιμέλεχ τῷ Αἰθίοπιν· ὅτι πολλὰς εὐεργεσίας ἐποίησεν Ἰερεμίας· ὅτι αὐτὸς ἀνέσπασέ με ἐκ τοῦ λάκκου· καὶ οὐ θέλω αὐτόν, ἵνα ἴδῃ τὸν ἀφανισμόν τῆς πόλεως ταύτης καὶ τὴν ἐρήμωσιν· ἀλλ' ἵνα ἐλεήσῃς αὐτόν, καὶ μὴ λυπηθῇ. 10 Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἰερεμίᾳ· Ἀπόστειλον αὐτόν εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Ἀγρίππα· καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τοῦ ὄρου σκεπάσω αὐτόν, ἕως οὗ ἐπιστρέψω τὸν λαόν εἰς τὴν πόλιν. 11 Εἶπε δὲ Κύριος τῷ Ἰερεμίᾳ· Ἀπελθε μετὰ τοῦ λαοῦ σου εἰς Βαβυλῶνα, καὶ μένον μετ' αὐτῶν εὐαγγελιζόμενος αὐτοῖς, ἕως οὗ ἐπιστρέψω αὐτούς εἰς τὴν πόλιν. 12 Κατάλειψον δὲ τὸν Βαρούχ ὧδε, ἕως οὗ λαλήσω αὐτῷ. 13 Ταῦτα δὲ εἰπὼν ὁ Κύριος, ἀνέβη ἀπὸ Ἰερεμίου εἰς τὸν οὐρανόν. 14 Ἰερεμίας δὲ καὶ Βαρούχ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἁγιαστήριον, καὶ ἐπάραντες τὰ σκεύη τὰ ἅγια τῆς λειτουργίας, παρέδωκαν αὐτὰ τῇ γῇ· ἐκάθισαν δὲ, καὶ ἐκλαυσαν ἄμα. 15 Πρωτὰς δὲ γενομένης, ἀπέστειλεν Ἰερε-

μίας τὸν Ἀβιμέλεχ, λέγων· Ἄρον τὸν κόφινον, καὶ ἀπελθε εἰς τὸ χωρίον τοῦ Ἀγρίππα διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ ὄρου, καὶ ἐνεγκὼν ὀλίγα σῦκα, δίδου τοῖς νοσοῦσι τοῦ λαοῦ· ὅτι ἐπὶ σέ ἡ εὐφροσύνη τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου ἡ δόξα. 16 Καὶ ταῦτα εἰπὼν Ἰερεμίας, ἀπέλυσε αὐτόν· Ἀβιμέλεχ δὲ ἐπορεύθη, καθὰ εἶπεν αὐτῷ Ἰερεμίας.

IV, 1 Πρωτὰς δὲ γενομένης, ἰδοὺ ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἐκύκλωσε τὴν πόλιν Ἱερουσαλήμ· ἐσάλπισε δὲ ὁ μέγας ἄγγελος, λέγων· Εἰσέλθετε εἰς τὴν πόλιν πᾶσα ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων· ἰδοὺ γὰρ ἠνεόχθη ὑμῖν ἡ πόλις. 2 Εἰσελθέτω οὖν ὁ βασιλεὺς μετὰ τοῦ πλήθους αὐτοῦ, καὶ αἰχμαλωτεύσάτω πάντα τὸν λαόν. 3 Ἰερεμίας δὲ ἄρας τὰς κλεῖδας τοῦ ναοῦ, ἐξῆλθεν ἐξω τῆς πόλεως, καὶ ἔρριπεν αὐτὰς ἐνώπιον τοῦ ἡλίου, λέγων· Σοὶ λέγω, ἡλία, λάβε τὰς κλεῖδας τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ φύλαξον αὐτὰς ἕως ἡμέρας, ἐν ᾗ ἐξετάσει Κύριος περὶ αὐτῶν. 4 Διότι ἡμεῖς οὐχ εὐρέθημεν ἄξιοι τοῦ φυλάξαι αὐτὰς, ὅτι ἐπιτροποὶ ψεύδους ἐγενήθημεν. 5 Ἐτι κλαίοντος Ἰερεμίου τὸν λαόν, εἰλκοντο εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Χαλδαίων. 6 Ὁ δὲ Βαρούχ ἐπέθηκε χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισεν, καὶ ἐκλαυσε τὸν θρήνον τοῦτον, λέγων· Διὰ τί ἠρημώθη Ἱερουσαλήμ; Διὰ τὰς ἀμαρτίας τοῦ ἡγαπημένου λαοῦ παρεδόθη εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν καὶ τοῦ λαοῦ. 7 Ἀλλὰ μὴ καυχᾶσθωσαν οἱ παράνομοι, καὶ εἴπωσιν, Ὅτι ἡδυνήθημεν λαβεῖν τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ δυνάμει ἡμῶν· ἀλλὰ διὰ τὰς ἀμαρτίας

Καὶ εἶπε ad λαλῆσαι: Menaea Τότε ἐλάλησεν Ἰερεμίας, λέγων· Δέομαι σου, Κύριε, κλέυσόν μοι λαλῆσαι.

5 Ἰερεμίας. 6 Ἰδοὺ: omittit quae habet Aethiopica versio quod vis. Et dixit Jeremias; ea fere servant Menaea, quae habent 5. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἀά. 6 Καὶ εἶπεν Ἰερεμίας· Ἰδοὺ.

8 τῆς φωνῆς ad καιροῖς: Menaea τὴν φωνὴν τοῦ κτίσαντός σε, καὶ ἐδραιώσαντός σε (κ. ε. σε omittit impressum) ἐπάνω τῶν ὑδάτων, τοῦ σφραγίσαντός σε ἐν ἑπτὰ καιροῖς.

τοῦ ἡγαπημένου: Menaeum ms. favente Aethiopico ἕως τῆς συντελείας τοῦ ἡγαπημένου, impressum ἕως τῆς συντελείας τοῦ ἡγαπημένου.

9 Ἰερεμίας: Menaea τῷ δούλῳ σου.

αὐτὸς ἀνέσπασέ με ἐκ τοῦ λάκκου: Menaea αὐτὸς με ἀνείλκυσε ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ βορβόρου, οὐ ἐνέβαλλον (ms. ἐνέβαλλον) με.

πόλεως ad λυπηθῇ: Menaea πόλεως, καὶ ἀποπαγῇ, ὅτι μικρόψυχός ἐστι.

10 ἐπιστρέψω τὸν λαόν εἰς τὴν πόλιν: Menaea μέλλει ἐπιστρέφαι ὁ λαὸς ἐκ (ms. omittit ἐκ) τῆς αἰχμαλωσίας.

14 τῇ γῇ: Menaea addunt καθὼς ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Κύριος (impressum Κύριος omisso ὁ).

15 Ἄρον τὸν κόφινον, καὶ ἀπελθε: Menaea λαβὼν τὸν κόφινον, τέκνον, ἀπελθε.

IV, 1 Πρωτὰς ad ἐκύκλωσε: Menaea Τούτου δὲ ἀπελθόντος ἐκείσε (impressum ἐκείσε ἀπελθόντος), καὶ τοῦ ἡλίου ἀποκαλύψαντος τὴν ἡμέραν, ἰδοὺ ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἐλθοῦσα, ἐκύκλωσε.

3 ἡλία, sic codex aperte pro ἡλιε: Ἠλίας (alii scribunt Ἠλίας) fortasse potius quam ἡλιος convenire videbatur amanuensi, nisi confusio vocalium intercessit in scriptura: Menaea silent.

ἡμῶν παρεδόθημεν. 8 Ὁ δὲ Θεὸς ἡμῶν οἰκτεί-
ρῃσιν ἡμᾶς, καὶ ἐπιστρέψει ἡμᾶς εἰς τὴν πόλιν
ἡμῶν ὑμεῖς δὲ ζῶντες οὐχ ἔξετε. 9 Μακάριοι εἰσιν
οἱ πατέρες ἡμῶν, Ἀβραάμ, Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ,
ὅτι ἐξῆλθον ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ οὐκ εἶδον
τὸν ἀφρανισμόν τῆς πόλεως ταύτης. 10 Ταῦτα
εἰπὼν Βαρούχ, ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως, κλαίων
καὶ λέγων· Ὅτι διὰ σέ, Ἱερουσαλήμ, ἐξῆλθον
ἀπὸ σοῦ. 11 Καὶ ἔμεινεν ἐν μνημεῖῳ καθεζό-
μενος, τῶν ἀγγέλων ἐρχομένων πρὸς αὐτόν, καὶ
ἐκδιηγουμένων αὐτῷ περὶ πάντων, ὧν ὁ Κύριος
ἐμύνησεν αὐτῷ δι' αὐτῶν.

V, 1 Ὁ δὲ Ἀβιμέλεχ ἤνεγκε τὰ σῦκα τῷ
καύματι, καὶ καταλαβὼν δένδρον, ἐκάθισεν ὑπὸ
τὴν σκιάν αὐτοῦ τοῦ ἀναπαῦσαι ὀλίγον, καὶ κλί-
νας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὑπνώσεν ὑπὸ τὸν κόφινον
τῶν σύκων, κοιμώμενος ἔτη ἐξηκονταεξί· καὶ οὐκ
ἐξυπνίσθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ κατὰ πρόσταξιν
Θεοῦ διὰ τὸν λόγον, ὃν εἶπε τῷ Ἱερεμίᾳ, Ὅτι
ἐγὼ αὐτὸν σκεπάζω. 2 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐγερθεὶς
ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, εἶπεν· Ὅτι ἡδέως ἐκοιμή-
θην, ἀλλ' ὀλίγον, καὶ βεβαρημένη ἐστὶν ἡ κεφαλὴ
μου, ὅτι οὐκ ἐκορέσθην τοῦ ὕπνου μου. 3 Καὶ
ἀνακαλύψας τὸν κόφινον τῶν σύκων, εὔρεν αὐτὰ
στάζοντα γάλα. 4 Καὶ εἶπεν· Ἦθελον κοιμηθῆ-
ναι ὀλίγον, ὅτι βεβαρημένη ἐστὶν ἡ κεφαλὴ μου·
ἢ ἀλλὰ φοβοῦμαι, μήπως κοιμηθῶ καὶ βραδυνῶ
τοῦ ἐξυπνισθῆναι, καὶ ὀλιγορήσῃ Ἱερεμίας ὁ πα-
τήρ μου· εἰ μὴ γὰρ ἐσπούδασεν, οὐκ ἂν ἀπέ-
στείλῃ με σήμερον. 6 Ἀναστὰς οὖν πορεύσομαι
τῷ καύματι, καὶ ἀπέλθω· οὐ γὰρ καῦμα, οὐ
κόπος ἐστὶ κατ' ἡμέραν. 7 Ἐγερθεὶς οὖν ἦρε τὸν
κόφινον τῶν σύκων, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν ὤμων

αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ
ἐπέγνω αὐτήν, οὔτε τὴν οἰκίαν, οὔτε τὸν τόπον,
οὔτε τὸ γένος αὐτοῦ, οὔτε τινὰ εὔρε, καὶ εἶπεν·
Εὐλογητὸς Κύριος, ὅτι μεγάλη ἔκστασις ἐπέπε-
σεν ἐπ' ἐμέ σήμερον. 8 οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ πόλις·
9 πεπλάνημαι, ὅτι διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ ὄρους ἦλθον,
ἐγερθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου μου, 10 καὶ θαρεῖας οὐ-
σης τῆς κεφαλῆς μου διὰ τὸ μὴ κορεσθῆναί με
τοῦ ὕπνου μου· πεπλάνημαι δὲ τὴν ὁδόν. 11 Θαυ-
μαστὸν εἰπεῖν τοῦτο ἐναντίον Ἱερεμίου, ὅτι πε-
πλάνημαι. 12 Ἐξῆλθε δὲ ἀπὸ τῆς πόλεως· καὶ
κατανοήσας εἶδε τὰ σημεῖα τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν·
Αὕτη μὲν ἔστιν ἡ πόλις, πεπλάνημαι δέ. 13 Καὶ
πάλιν ὑπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐζήτησε,
καὶ οὐδένα εὔρε τῶν ἰδίων. 14 Καὶ εἶπεν· Εὐλο-
γητὸς Κύριος, ὅτι μεγάλη ἔκστασις ἐπέπεσεν
ἐπ' ἐμέ. 15 Καὶ πάλιν ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως,
καὶ ἔλεγε· Τὰ μὲν σημεῖα τῆς πόλεως εἰσι. Καὶ
ἔμεινε λυπούμενος, μὴ εἰδὼς ποῦ ἀπέλθῃ. 16 Καὶ
ἀπέθηκε τὸν κόφινον, λέγων· Καθεζομαι ὧδε, ἕως
ὃς Κύριος ἄρῃ τὴν ἔκστασιν ταύτην ἀπ' ἐμοῦ.
17 Καθημένου δὲ αὐτοῦ, εἶδε τινὰ γηραιὸν ἐρ-
χόμενον ἐξ ἀγροῦ, καὶ λέγει αὐτῷ Ἀβιμέλεχ·
Σοὶ λέγω, πρεσβύτα, ποία ἐστὶν ἡ πόλις αὕτη;
Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἱερουσαλήμ ἐστι. 18 Καὶ λέγει
αὐτῷ Ἀβιμέλεχ· Καὶ ποῦ ἐστὶν ὁ Ἱερεμίας ὁ ἱε-
ρεὺς τοῦ Θεοῦ, καὶ Βαρούχ ὁ ἀναγνώστης, καὶ
πᾶς ὁ λαὸς τῆς πόλεως ταύτης, ὅτι οὐχ εὔρον
αὐτούς; 19 Καὶ εἶπεν ὁ πρεσβύτερος τῷ Ἀβιμέ-
λεχ· Οὐκ εἰ σὺ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, 20 σή-
μερον μνησθεὶς τοῦ Ἱερεμίου, ὅτι ἐπερωτᾷς περὶ
αὐτοῦ μετὰ τοσοῦτον χρόνον. 21 Ἱερεμίας γὰρ
ἐν Βαβυλῶνι ἐστὶ μετὰ τοῦ λαοῦ· ἡχημαλω-

V, 1 τῷ καύματι: Menaea ἐν τῷ καύματι.
ἀναπαῦσαι: Menaea ἀναπαυθῆναι.

ὑπνώσεν ὑπὸ τὸν κόφινον τῶν σύκων, κοιμώ-
μενος ἔτη ἐξηκονταεξί: Menaea ὑπὸ τὸν κόφινον
ὑπνώσεν ἐπὶ χρόνους ἐβδομήκοντα.

3 γάλα: Menaea addunt ὡς πρὸ μικροῦ (im-
pressum πρὸς μικροῦ) συλλέξας αὐτά.

4 ὀλίγον: Menaea ἄλλο ὀλίγον.

6 ἀπέλθω: Menaea ἀπέλθω μᾶλλον συντό-
μως, καὶ θεραπεύσω αὐτόν (impressum omittit
κ. θ. α.), καὶ καὶ κοιμῶμαι, sed cetera v. 4-6
per compendium et vario a nostro ordine
exhibent.

7 οἰκίαν: Menaea addunt αὐτοῦ.

οὔτε τὸ γένος αὐτοῦ, οὔτε τινὰ εὔρε: Me-
naea οὔτε τινὰ τῶν συγγενῶν ἢ φίλων αὐτοῦ.

13 ἰδίων: Menaea φίλων ἢ τῶν (omittit τῶν
impressum) συγγενῶν.

16 ἕως cum Menaeo ms., impressum ἕως οὔ.

17 πρεσβύτα, codex πρεσβύτα, sed α im-
posito literae τ, quod ex accentu et ratione
compendii esset πρεσβύτατε, ut Menaeum
impressum habet, sed haec compendii ratio
aliena mihi videtur a nostro codice, et cum
πρεσβύτα legat etiam Menaeum ms., et in
accentibus saepe peccent duo codices, dedi
πρεσβύτα, quod magis convenire videtur.

Ἱερουσαλήμ ἐστι: Menaea addunt τέκνον,
sed impressum omisit ἐστι.

20 τοσοῦτον χρόνον: Menaea τοσοῦτους χρόνους.

21 τοῦ λαοῦ: Menaea addunt χρόνους, ἐβ-
δομήκοντα, cf. ad V, 4.

τεύθησαν γὰρ ὑπὸ Ναβουχοδονόσορ τοῦ βασιλέως, καὶ μετ' αὐτῶν ἐστὶν Ἱερεμίας εὐαγγελίσασθαι αὐτοῖς καὶ κατηχήσαι αὐτοὺς τὸν λόγον. 22 Εὐθὺς δὲ ἀκούσας Ἀβιμέλεχ παρὰ τοῦ γηραιοῦ ἀνθρώπου, εἶπεν· 23 Εἰ μὴ ἦς πρεσβύτης, καὶ ὅτι οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ Θεοῦ ὑβρίσαι τὸν μείζονα αὐτοῦ· ἐπεὶ κατεγέλων, ὅτι μαίνῃ· 24 ὅτι εἶπας, Ἠχμαλωτεύθη ὁ λαὸς εἰς Βαβυλῶνα. Εἰ ἦσαν οἱ καταράκται τοῦ οὐρανοῦ κατελθόντες ἐπ' αὐτούς; Οὐπω ἐστὶ καιρὸς ἀπελθεῖν εἰς Βαβυλῶνα. 25 Πόση γὰρ ἔρχεται ἐστὶν, ἀφ' οὗ ἀπέστειλέ με ὁ πατήρ μου Ἱερεμίας εἰς τὸ χωρίον τοῦ Ἀγρίππα; Ἐπεὶ ὀλίγα σῆκα ἤνεγκα, ἵνα δίδωμι τοῖς νοσοῦσι τοῦ λαοῦ, 26 καὶ ἀπελθὼν ἐπὶ τι δένδρον τῷ καύματι, ἐκάθισα τοῦ ἀναπαυῆναι ὀλίγον, καὶ ἐκλίνα τὴν κεφαλὴν μου ἐπὶ τὸν κόφινον, καὶ ἐκοιμήθην ὀλίγον, καὶ ἐξυπνισθεὶς ἀπεκάλυψα τὸν κόφινον τῶν σῶκων, νομίζων ὅτι ἐβράδυνα, καὶ εὔρον τὰ σῆκα στάζοντα γάλα, καθὼς συνέλεξα αὐτά. Σὺ δὲ λέγεις, ὅτι ἠχμαλωτεύθη ὁ λαὸς εἰς Βαβυλῶνα; 27 Ἵνα δὲ γνῶς, λάβε, ἴδε τὰ σῆκα. 28 Καὶ ἀνεκάλυψε τὸν κόφινον τῶν σῶκων τῷ γέροντι.

Βασιλέως: Menaea omittunt cetera ad finem versus, sed pro illis inserunt καὶ πῶς σὺ νέος ὢν, καὶ μήπω τότε γεγεννημένος (ms. μήπως γεγεννημένος (sic) τότε), ἐρωτᾷς ἂν οὐδέποτε ἐθεάσω;

23 ἐπεὶ κατεγέλων: Menaea κατεγέλων ἄν σου, καὶ ἔλεγον.

24 ὅτι εἶπας: Ἠχμαλωτεύθη ὁ λαός: Menaea λέγων (ms. λέγοντος), ὅτι ὁ λαὸς αἰχμαλώτος ἦχθη (impressum ἀπῆλθεν).

Εἰ ἦσαν ad finem versus: Menaea Εἰ οἱ καταράκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεώχθησαν, καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἦλθον λαβεῖν αὐτοὺς μετὰ δυνάμεως καὶ ἐξουσίας, οὐπω εἶχον (ms. εἶχεν) ἀπελθεῖν εἰς Βαβυλῶνα.

25 ἐπεὶ ὀλίγα σῆκα ἤνεγκα, ἵνα δίδωμι (sic): Menaea δι' ὀλίγα σῆκα, ἵνα δῶμεν.

26 ἀναπαυῆναι codex, non ἀναπαῆναι: Menaea silent.

καθὼς συνέλεξα αὐτά: Menaeum ms. ὡς πρὸ μικροῦ συνελέγησαν, impressum καθὼς συνελέγησαν.

27 γνῶς: Menaea addunt καὶ αὐτὸς μὴ διαψευδόμενόν με (ms. ψευδόμενόν με).

λάβε, ἴδε τὰ σῆκα: Menaea λάβε τὰ σῆκα, καὶ ἴδε.

30 ἰδεῖν σε: Menaea δεῖξά σοι.

29 Καὶ εἶδεν αὐτὰ στάζοντα γάλα. 30 Ἰδὼν δὲ αὐτὰ ὁ γηραιὸς ἄνθρωπος, εἶπεν· Ὡς οὐκ ἠθέλησεν ὁ Θεὸς ἰδεῖν σε τὴν ἐρήμῳσιν τῆς πόλεως ταύτης. Ἦνεγκε γὰρ ταύτην τὴν ἐκστασιν ἐπὶ σὲ ὁ Θεός. Ἰδοὺ γὰρ ἐξήκοντα καὶ ἑξ ἔτη, ἀφ' οὗ ἠχμαλωτεύθη ὁ λαὸς εἰς Βαβυλῶνα. 31 Καὶ ἵνα μάθῃς, τέκνον, ὅτι ἀληθῆ εἰσιν ἅπερ λέγω σοι, ἀνάβλεψον εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ ἴδε, ὅτι οὐκ ἐφάνη ἡ αὕξησις τῶν γεννημάτων· ἴδε καὶ τὰ σῆκα, ὅτι καιρὸς αὐτῶν οὐκ ἐστὶ, καὶ γινώθι. 32 Τότε ἔκραξε μεγάλη φωνῇ Ἀβιμέλεχ, λέγων· Εὐλογήσω σε, ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνάπαυσιν τῶν ψυχῶν τῶν δικαίων ἐν παντὶ τόπῳ. 33 Καὶ λέγει τῷ γηραιῷ ἀνθρώπῳ· Ποῖός ἐστιν ὁ μὴν οὗτος; Ὁ δὲ εἶπε· Νισσάν· ὃ ἐστὶ δωδέκατος. 34 Καὶ ἐπάρξας ἐκ τῶν σῶκων, ἔδωκε τῷ γηραιῷ ἀνθρώπῳ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ὁ Θεός· φωταγωγῇ σε εἰς τὴν ἄνω πόλιν Ἱερουσαλὴμ.

VI, 1 Μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν Ἀβιμέλεχ ἐξω τῆς πόλεως, καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον. Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἦλθε, καὶ κρατήσας· τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρὸς, ἀπεκατέστησεν αὐτὸν εἰς

Ἦνεγκε γὰρ ad Θεός: Menaea καὶ ἤνεγκεν ἐπὶ σὲ τὴν ἐκστασιν ταύτην.

ἐξήκοντα καὶ ἑξ ἔτη: Menaeum ms. ἐβδομήκοντα χρόνους, impressum χρόνους ἐβδομήκοντα, cf. ad V, 1, 21.

31 ἀνάβλεψον: ab hac voce ad v. 33 fin. δωδέκατος affert ex Paralip. Jeremiae ms. Wetstenius in N. T. Graece ad Marc. XI, 13, omissis tamen omnibus a vocibus καὶ γινώθι ad τόπῳ incl., forte quia ejus proposito inutilia, et cum hac varietate: v. 31 γεννημάτων, quae vetustissimorum codicum sacrarum est scriptura, sed ibi casu forte est: ὅτι ὁ καιρός: v. 33 Τότε λέγει τῷ γηραιῷ ποῖος: demum εἶπεν Νησσάν.

οὐκ ἐφάνη: Menaea οὐπω ἐφάνη.

γινώθι. 32 Τότε ἔκραξε μεγάλη φωνῇ Ἀβιμέλεχ, λέγων· Εὐλογήσω σε, ὁ Θεός: Menaea γινώθι καὶ αὐτὸς, καὶ πείσθητί μοι ἀληθεύοντι. Τότε Ἀβιμέλεχ, ὥσπερ ἐκ μέθης ἀνανήψας, καὶ καταμαθὼν τὴν γῆν ἀκριβῶς καὶ τὰ ἐν αὐτῇ δένδρα, εἶπεν· Εὐλογητὸς ὁ Θεός.

VI, 1 καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον: Menaea Καὶ προσηύξατο Ἀβιμέλεχ (ms. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἀβιμέλεχ ἀναστὰς προσηύξατο) ἀποκαλυφθῆναι αὐτῷ, τί δεῖ ποιῆσαι αὐτόν (ms. omittit αὐτόν).

τὸν τόπον, ὅπου ἦν Βαρούχ καθεζόμενος· εἶρε δὲ αὐτὸν ἐν μνημείῳ. 2 Καὶ ἐν τῷ θεωρῆσαι ἀλλήλους, ἀναβλέψας Βαρούχ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε τὰ σῦκα ἐσκευασμένα ἐν τῷ κοφίνῳ τοῦ Ἀβιμέλεχ· καὶ ἄρας τοὺς ὀφθαλμούς· αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπεν· Ἔστι Θεὸς ὁ παρέχων μισθαποδοσίαν τοῖς ἀγαπῶσί σε. 3 Ἐτοίμασον σεαυτήν, ἡ καρδίᾳ μου, καὶ εὐφραίνου, καὶ ἀγάλλου ἐν τῷ σκηνώματί σου, λέγω τῷ σαρκικῷ οἴκῳ σου· τὸ πένθος σου γὰρ μετεστράφη εἰς χαρὴν. Ἐρχεται γὰρ ὁ ἱκανός, καὶ ἀρεῖ σε ἐκ τοῦ σκηνώματός σου. Οὐ γὰρ γέγονέ σοι ἁμαρτία. 4 Ἀνάψυξον ἐν τῷ σκηνώματί σου, ἐν τῇ παρθενικῇ σου ποίμνῃ, καὶ πιστεύουσιν ὅτι ζήσεις. 5 Ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν κόφινον τοῦτον τῶν σύκων· ἰδοὺ γὰρ ἐξηκονταεξέτη ἐποίησαν, καὶ οὐκ ἐμαράνθησαν, οὐδὲ ὥρσαν, ἀλλὰ στάζουσι τοῦ γάλακτος. 6 Οὕτως γίνεται σοι ἡ σὰρξ σου, εἰάν ποιήσης τὰ προσταχθέντα ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου τῆς δικαιοσύνης. 7 Ὁ φυλάξας τὸν κόφινον τῶν σύκων, αὐτὸς πάλιν φυλάξει σε ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. 8 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Βαρούχ, λέγει τῷ Ἀβιμέλεχ· Ἀνάστηθι, καὶ εὐζώμεθα, ἵνα γνωρίσῃ ἡμῖν ὁ Κύριος τὸ, πῶς δυνησώμεθα ἀποστεῖλαι τὴν φάσιν ταύτην τῷ Ἰερεμίᾳ εἰς Βαβυλῶνα διὰ τὴν σκέπην τὴν γενομένην σοι ἐν τῇ ὁδῷ. 9 Καὶ ἤρξαντο Βαρούχ καὶ Ἀβιμέλεχ, λέγοντες· Ἡ δύναμις ἡμῶν, ὁ Θεὸς ἡμῶν Κύριε, τὸ ἐκλεκτὸν φῶς, τὸ ἐξεληθὲν ἐκ στόματος αὐτοῦ, παρκαλοῦμεν καὶ δεόμεθα σου τῆς ἀγαθότητος τὸ μέγα ὄνομά σου, ὃ οὐδεὶς δύναται γινῶναι. 10 ἄκουσον τῆς φωνῆς τῶν δούλων σου, καὶ γενοῦ γνώσις ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν· τί ποιήσωμεν; πῶς ἀποστελώμεν πρὸς Ἰερεμίαν εἰς Βαβυλῶνα τὴν φάσιν ταύτην; 11 Ἔτι δὲ προσευχόμενου τοῦ Βαρούχ καὶ τοῦ Ἀβιμέλεχ, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἦλθε, καὶ λέγει τῷ Βαρούχ ἅπαντας τοὺς λόγους τούτους. 12 Ὁ σύμβουλος τοῦ φωτός λέγει, Μὴ μεριμνήσητε τὸ, πῶς ἀποστείλητε πρὸς Ἰερεμίαν· ἔρχεται γὰρ πρὸς σε ὥρα τοῦ φωτός· αὐριον αἰετός, καὶ σὺ ἐπισκέψη πρὸς Ἰερεμίαν. 13 Γράψον οὖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, Ὅτι λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Ὁ γενομένος ἐν ὑμῖν ξένος, ἀφορισθήτω,

καθεζόμενος ad εἶδε τὰ σῦκα v. 2: Menaea καθήμενος. Καὶ ἰδόντες ἀλλήλους, ἐκλαυσαν σφόδρα· εἶθ' οὕτως προσηύξαντο πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἡγαλλιάσαντο, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες αὐτόν. Καὶ ἰδὼν τὰ σῦκα. Cetera ad v. 7 incl. paucis reddunt, sed pro ἐξηκονταεξέτη, ut su-

καὶ ποιήσωσι ἐν ἡμέραις καὶ μετὰ ταῦτα εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν πόλιν ὑμῶν, λέγει Κύριος. 14 Ὁ μὴ ἀφοριζόμενος ἐκ τῆς Βαβυλῶνος, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐπιτιμῶ αὐτοῖς, τοῦ μὴ ἀποδεχθῆναι αὐθις τῶν Βαβυλωνιτῶν, λέγει Κύριος. 15 Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἄγγελος, ἀπῆλθεν ἀπὸ τοῦ Βαρούχ. 16 Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν διασποράν τῶν ἐθνῶν, ἤνεγκε χάρτην καὶ μέλανα, καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὴν περιέχουσαν οὕτως. 17 Βαρούχ ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ γράφει τῷ Ἰερεμίᾳ· Ὁ ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ τῆς Βαβυλῶνος, χάρις καὶ ἀγαλλίῳ, ὅτι ὁ Θεὸς οὐκ ἀφῆκεν ἡμᾶς ἐξελεῖν ἐκ τοῦ σώματος τοῦτου λυπουμένους διὰ τὴν πόλιν τὴν ἐρημωθείσαν καὶ ὑβρισθείσαν. 18 Διὰ τοῦτο ἐσπλαγχνίσθη ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν δακρύων ἡμῶν, καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης, ἧς ἔστησε μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ. 19 Ἀπέστειλε γὰρ πρὸς με τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ εἶπέ μοι τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἀπέστειλα πρὸς σε. 20 Οὗτοι οὖν εἰσιν οἱ λόγοι, οὓς εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὁ ἐξαγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ τῆς μεγάλης καμίνου. 21 Ὅτι οὐκ ἐφυλάξατε τὰ δικαιώματά μου, ἀλλὰ ὑψώθη ἡ καρδία ὑμῶν, καὶ ἐτραχηλιάσατε ἐνώπιόν μου, καὶ ἐν ὀργῇ καὶ θυμῷ παρέδωκα ὑμᾶς τῇ καμίνῳ εἰς Βαβυλῶνα. 22 Ἐν ἀκούσῃτε τῆς φωνῆς μου, λέγει Κύριος, ἐκ στόματος Ἰερεμίου τοῦ παιδός μου, ὁ ἀκούων, ἀφορίσω αὐτόν ἐκ Βαβυλῶνος, ὁ δὲ μὴ ἀκούων, ξένος γένηται τῆς Ἰερουσαλήμ. 23 Δοκιμάσω δὲ αὐτούς ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου· ὁ μὴ ἀκούων φανερός γενήσεται· τοῦτο σημεῖόν ἐστι τῆς μεγάλης σπαραγίδος.

VII, 1 Καὶ ἀνέστη Βαρούχ, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ μνημείου. 2 Καὶ ἀποκριθεὶς ἀνθρωπίνῃ φωνῇ ὁ αἰετός, εἶπε· Χαίρε, Βαρούχ, ὁ οἰκονόμος τῆς πίστεως. 3 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Βαρούχ· Ὅτι ἐκλεκτός μου εἶ σὺ, ὁ λαλῶν ἐκ πάντων τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ· ἐκ τῆς γὰρ αὐγῆς τῶν ὀφθαλμῶν δῆλόν ἐστι. 4 Δειζόν μοι οὖν, τί ποιῆς ἐν ταῦθα; 5 Καὶ εἶπεν ὁ αἰετός· Ἀπεστάλην ὥδε πρὸς σε, ὅπως πᾶσαν φάσιν ἣν θέλεις, ἀποστείλῃς δι' ἐμοῦ. 6 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Βαρούχ· Εἰ δύνασαι σὺ ἐπάραι τὴν φάσιν ταύτην τῷ Ἰερεμίᾳ

pra (cf. V, 30) legunt πρὸ (ms. πρὸς) εβδομήκοντα χρόνων.

8 πῶς δυνησώμεθα ad finem v.: Menaea πῶς ἄρα δώμεν εἰδῆσιν τῷ Ἰερεμίᾳ περὶ τῆς γενομένης σοι σκέπης, καὶ τῆς νῦν παραδόξου ἐγρηγόρευσεως (ms. ἐγέρσεως).

εις Βαβυλῶνα; 7 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀετός· Ἐγὼ εἰς τοῦτο ἀπεστῆλην. 8 Καὶ ἄρας Βαρούχ τὴν ἐπιστολὴν, καὶ δεκαπέντε σῦκα ἐκ τοῦ κοφίνου τοῦ Ἀβιμέλεχ, ἔδωκεν εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ἀετοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· 9 Σοὶ λέγω, βασιλεῦ τῶν πετεινῶν, ἀπελθε ἐν εἰρήνῃ μεθ' ὑγείας, καὶ τὴν φάσιν ἐνεγκέ μοι. 10 Μὴ ὁμοιωθῇς τῷ κόρακι, ὃν ἐξαπέστειλε Νῶε, καὶ οὐκ ἀπεστράφη εἰς τὴν κιβωτόν· ἀλλὰ ὁμοιωθῇτι τῇ περιστέρῃ, ἥτις ἐκ τρίτου φάσιν ἤνεγκε τῷ δικαίῳ. 11 οὕτω καὶ σὺ, ἄρον τὴν καλὴν ταύτην τῷ Ἰερεμίᾳ τὴν φάσιν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ, ἵνα εὖ σοὶ γένηται, ἄρον τὸν χάρτην τοῦτον τῷ λαῷ τῷ ἐκλεκτῷ τοῦ Θεοῦ. 12 Ἐὰν κυκλώσουσί σε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ βούλωνται πολεμῆσαι μετὰ σοῦ, ἀγώνισαι· ὁ Κύριος δώσει σοὶ δύναμιν. Καὶ μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ, ἢ ἀριστερά, ἀλλ' ὡς θέλος ὑπάγων ὁρθῶς, οὕτως ἀπελθε ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔσται ἡ δόξα Κυρίου ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ ἣ πορεύσῃ. 13 Τότε ὁ ἀετός ἐπετάσθη, ἔχων τὴν ἐπιστολὴν ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔλθων ἀνεπάύσατο ἐπὶ τι ξύλον ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἔρημον· ἐσώπησε δὲ ἕως οὗ διῆλθεν Ἰερεμίας. 14 Αὐτός γάρ καὶ ὁ λαὸς ἐξήρχοντο θάψαι νεκρὸν ἔξω τῆς πόλεως· καὶ γὰρ ᾔτησατο Ἰερεμίας παρὰ τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, λέγων· Δός μοι τόπον, ὅπως θάψω τοὺς νεκροὺς τοῦ λαοῦ μου. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς. 15 Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν καὶ κλαιόντων μετὰ τοῦ νεκροῦ, ἦλθον κατέναντι τοῦ ἀετοῦ· καὶ ἔκραξεν ὁ ἀετός, λέγων· Σοὶ λέγω, Ἰερεμίας ὁ ἐκλεκτός τοῦ Θεοῦ, ἀπελθε, συναζόν τὸν λαόν, καὶ ἔλθε ἐνταῦθα, ἵνα ἀκούσωσι τῆς ἐπιστολῆς, ἥς ἤνεγκά σοι ἀπὸ τοῦ Βαρούχ· καὶ τοῦ Ἀβιμέλεχ. 16 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰερεμίας, ἐδόξασε τὸν Θεόν· καὶ ἀπελθὼν συνῆξε τὸν λαόν σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις, καὶ ἦλθεν ὅπου ὁ ἀετός. 17 Καὶ κατήλθεν ὁ ἀετός ἐπὶ τὸν τεθνηκότα, καὶ ἀνέχσῃ, καὶ ἀνέστη· γέγονε δὲ τοῦτο, ἵνα πιστεύσωσιν.

VII, 8 δεκαπέντε: Menaea δέκα.

13 ἐπὶ τι ξύλον: Menaea ἐν στύλῳ, sed cetera variant.

15 καὶ ἔκραξεν ὁ ἀετός, λέγων: Menaea καὶ κράζας ὁ ἀετός ἀνθρωπίνῃ φωνῇ, εἶπε.

20, 21, 22: pro istis Menaea καὶ ἀκούσαντες τὴν (ms. omittit τὴν) ταχέαν αὐτῶν ἐπανάκλησιν, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.

31 Menaea sic legunt: ὁ δὲ πάλιν ἀπεκό-

18 Ἐθαύμασε δὲ πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῷ γεγονότι, λέγοντες· Ἔστι Θεὸς ὁ ὀφθεὶς τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ διὰ Μωϋσέως, καὶ ἐνεφάνη ἡμῖν διὰ τοῦ ἀετοῦ. 19 Καὶ εἶπεν ὁ ἀετός· Σοὶ λέγω, Ἰερεμίας, δεῦρο λῦσον τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, καὶ ἀνάγνωθι αὐτὴν εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. Λύσας οὖν τὴν ἐπιστολὴν, ἀνέγνω τῷ λαῷ. 20 Ἀκούσαντες πᾶς ὁ λαὸς, ἐκλαυσαν, καὶ ἐπέθηκαν χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἔλεγον τῷ Ἰερεμίᾳ· 21 Ἀπάγγειλον ἡμῖν, τί ποιήσωμεν; πῶς εἰσέλθωμεν πάλιν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν; 22 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Πάντα ὅσα ἠκούσατε, φυλάξατε, καὶ εἰσάξει ἡμᾶς Κύριος εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν. 23 Ἐγραψε δὲ Ἰερεμίας ἐπιστολὴν εἰς Ἰερουσαλὴμ πρὸς Βαρούχ καὶ Ἀβιμέλεχ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, τὰς θλίψεις τὰς γινόμενας εἰς αὐτούς· 24 τὸ, πῶς παρελήφθησαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Χαλδαίων, καὶ τὸ, πῶς ἕκαστος τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐθεώρει δεσμευόμενον, καὶ πατὴρ τέκνον παραδοθὲν εἰς τιμωρίαν. 25 Οἱ δὲ θέλοντες παραμυθῆσθαι τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἔσκεπον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἴδῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τιμωρούμενον. 26 Καὶ ὁ Θεὸς ἐσκέπασέ σε καὶ τὸν Ἀβιμέλεχ, ἵνα μὴ ἴδῃτε ἡμᾶς τιμωρουμένους. 27 Καὶ μνησκόμενος ἐστένάζον, καὶ ἐπέστρεφον εἰς τὸν οἶκόν μου ὀδυρόμενοι. 28 Δεήθητι οὖν καὶ σὺ, Ἀβιμέλεχ, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τούτου, ὅπως εἰσακουσθῇ ἡ δέησις ἡμῶν, καὶ ἐξέλθωμεν ἐντεῦθεν. 29 Λέγω γάρ σοι, ὅτι τὸν χρόνον ὃν ἐποιήσαμεν ἐνταῦθα, ἔλεγον ἡμῖν, Ὅτι εἶπατε ἡμῖν ὥδῃν ἐκ τῶν ὥδων Σιών, καὶ τὴν ὥδῃν τοῦ Θεοῦ ὑμῶν. Καὶ ἀντελέγομεν αὐτοῖς, Πῶς ἔσωμεν τὴν ὥδῃν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίᾳς ὄντες; 30 Καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ἀετοῦ Ἰερεμίας, λέγων· Ἀπελθε ἐν εἰρήνῃ, ἐπισκέψῃται Κύριος ἀμφοτέρους. 31 Καὶ ἐπετάσθη ὁ ἀετός, καὶ ἦλθεν εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκε τὴν ἐπιστολὴν Βαρούχ. Καὶ λύσας ἀνέγνω, καὶ κατεφρίλησεν αὐτὴν, καὶ ἐκλαυσε διὰ τὰς κακώσεις τοῦ λαοῦ. 32 Ἰερεμίας δὲ ἄρας

μισε τὴν (ms. τὴν τοιαύτην) ἐπιστολὴν τῷ Βαρούχ καὶ τῷ Ἀβιμέλεχ. Καὶ ἀναγνόντες ἐκλαυσαν, καὶ εὐχαρίστως ἐδοξολογοῦν τὸν Θεόν, ὅτι οὐκ ἐπειράθησαν (ms. ἐπειράσθησαν) τῶν τοιούτων θλίψεων.

32 Ἰερεμίας; ad finem versus: Menaea Δοὺς δὲ Ἰερεμίας τὰ σῦκα τοῖς ἀσθενέσι τοῦ λαοῦ (impressum Δοὺς δὲ τὰ σῦκα τοῖς ἀσθενούσιν Ἰερεμίας), ἔλαστο ἅπαντας ὅσοι μετέλαβον ἐξ αὐτῶν.

τὰ σῦκα, διέδωκε τοῖς νοσοῦσι τοῦ λαοῦ. Καὶ ἔμεινε διδάσκων αὐτοὺς τοῦ ἀπέχεσθαι ἐκ τῶν ἀλγυμάτων τῶν ἐθνῶν τῆς Βαβυλωνῶς.

VIII, 1 Ἐγένετο δὲ ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐξέφερε Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ Βαβυλωνῶς· καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων 2 Ἀνάστηθι, σὺ καὶ ὁ λαός, καὶ δεῦτε πρὸς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἑρεῖς τῷ λαῷ, Ὁ θέλων καταλειψάτω τὰ ἔργα τῆς Βαβυλωνῶς, καὶ τοὺς ἄρρενας τοὺς λαβόντας ἐξ αὐτῶν γυναῖκας, καὶ τὰς γυναῖκας τὰς λαβούσας ἐξ αὐτῶν ἄνδρας. 3 Καὶ διαπεράσωσιν οἱ ἀκούοντές σου, καὶ ἄρον αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλήμ· τοὺς δὲ μὴ ἀκούοντάς σου, μὴ εἰσαγάγῃς αὐτοὺς ἐκεῖ. 4 Ἱερεμίας δὲ ἐλάλησε πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἀναστάντες ἦλθον ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην τοῦ περάσαι, λέγων αὐτοῖς τὰ ῥήματα, ἃ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν. Καὶ τὸ ἥμισυ τῶν γαμησάντων ἐξ αὐτῶν οὐκ ἠθέλησαν ἀκοῦσαι τοῦ Ἱερεμίου, ἀλλ' εἶπον πρὸς αὐτόν· Οὐ μὴ καταλείψωμεν τὰς γυναῖκας ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλ' ὑποστρέψωμεν αὐτάς μεθ' ἡμῶν εἰς Βαβυλῶνα. 5 Ἐπέρασαν οὖν τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔστη Ἱερεμίας, καὶ Βαρούχ καὶ Ἀβιμέλεχ, λέγοντες· Ὅτι πᾶς ἄνθρωπος κοινῶν Βαβυλωνίταις οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην. 6 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς· Ἀναστάντες ὑποστρέψωμεν εἰς Βαβυλῶνα εἰς τὸν τόπον ἡμῶν. Καὶ ἐπορεύθησαν· 7 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Βαβυλῶνα, ἐξῆλθον οἱ Βαβυλωνῖται εἰς συνάντησιν αὐτῶν, λέγοντες· Οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν, ὅτι ἐμισήσατε ἡμᾶς, καὶ κρυφῇ ἐξήλθετε ἀφ' ἡμῶν· διὰ τοῦτο οὐκ εἰσελεύσεσθε πρὸς ἡμᾶς. Ὁρκω γὰρ ὠρκίσαμεν ἀλλήλους κατὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ ἡμῶν, μήτε ὑμᾶς, μήτε τέκνα ὑμῶν δέξασθαι, ἐπεὶ κρυφῇ ἐξήλθετε ἀφ' ἡμῶν. 8 Καὶ ἐπιγόνοντες ὑπέστρεψαν· καὶ ἦλθον εἰς τόπον ἔρημον μακρόθεν τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ὠκοδόμησαν ἐκυτοῖς πόλιν, καὶ ἐπωνόμασαν τὸ ὄνομα αὐτῆς Σαμάρειαν. 9 Ἀπέστειλε δὲ πρὸς αὐτοὺς Ἱερεμίας, λέγων· Μετανοήσατε·

VIII, 2 Ἀνάστηθι, σὺ καὶ ὁ λαός, καὶ δεῦτε·
Menaëa λάβε τὸν λαὸν ἅπαντα νυκτός, καὶ ἐξελθε τῆς Βαβυλωνῶς, καὶ δεῦτε.

Ἰορδάνην ad finem v. 2: Menaëa Ἰορδάνην·
κάκῃ διαχωρίσεις τοὺς ἄρχοντας (ms. ἄρρενας)
τῶν Βαβυλωνίων τῶν λαβόντων γυναῖκας τοῦ σοῦ
ἔθνους, καὶ γυναῖκας τῶν Βαβυλωνίων τὰς συμ-
μιγείσας τῷ σὸφ λαῷ (ms. a primo Βαβυλω-
νίων transit ad alterum).

Monum. sacr. et prof. t. V.

ἔρχεται γὰρ ἄγγελος τῆς δικαιοσύνης, καὶ εἰσ-
άξει ὑμᾶς εἰς τὸν τόπον ὑμῶν τὸν ὑψηλόν.

IX, 1 Ἐμειναν δὲ οἱ τοῦ Ἱερεμίου, χαίροντες
καὶ ἀναφέροντες θυσίαν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἐννέα ἡμέ-
ρας. 2 Τῇ δὲ δεκάτῃ ἀνήνεγκεν Ἱερεμίας μόνος
θυσίαν, καὶ ᾠξάτο εὐχὴν, λέγων 3 Ἄγιος,
ἅγιος, ἅγιος τὸ θυμίαμα τῶν δένδρων τῶν ζώ-
ων, τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν τὸ φωτίζον με, ἕως
οὐ ἀναληφθῶ πρὸς σε περὶ τῆς φωνῆς τῆς γλυ-
κειᾶς τῶν δύο Σεραφίμ. 4 Παρακαλῶ ὑπὲρ ἁλ-
λης εὐωδίας θυμιάματος· 5 καὶ ἡ μελέτη μου
Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος τῆς δικαιοσύνης, ἕως ἂν
εἰσενέγκῃ τοὺς δικαίους. 6 Παρακαλῶ σε, Κύριε
παντοκράτωρ πάσης κτίσεως, ὁ ἀγέννητος καὶ
ἀπερινόητος, ὃ πᾶσα κρίσις κέκρυπται ἐν αὐτῷ
πρὸ τοῦ ταῦτα γενέσθαι. 7 Ταῦτα λέγοντος τοῦ
Ἱερεμίου, καὶ ἱσταμένου ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ μετὰ
Βαρούχ καὶ Ἀβιμέλεχ, ἐγένετο ὡς εἰς τῶν πα-
ραδιδόντων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 8 Καὶ ἔμειναν
Βαρούχ καὶ Ἀβιμέλεχ κλαίοντες, καὶ κρᾶζοντες
μεγάλῃ τῇ φωνῇ, Ὅτι ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἱερεμίας
κατέλιπεν ἡμᾶς, ὁ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπῆλθεν.
9 Ἦκουσε δὲ πᾶς ὁ λαός τοῦ κλαυθμοῦ αὐτῶν,
καὶ ἔδραμον ἐπ' αὐτοὺς πάντες, καὶ εἶδον Ἱε-
ρεμίαν ἀνακείμενον χαμαὶ τεθνηκότα· καὶ διέ-
ρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπέθηκαν χοῦν ἐπὶ
τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἐκλαυσαν κλαυθμὸν πι-
κρόν. 10 Καὶ μετὰ ταῦτα ἠτοίμασαν ἐκυτοὺς,
ἵνα κηδεύσωσιν αὐτόν. 11 Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἦλθε,
λέγουσα· Μὴ κηδεύετε τὸν ἐτι ζῶντα· ὅτι ἡ ψυ-
χὴ αὐτοῦ εἰσέρχεται εἰς τὸ σῶμα αὐτοῦ πάλιν.
12 Καὶ ἀκούσαντες τῆς φωνῆς, οὐκ ἐκήδευσαν
αὐτόν, ἀλλ' ἔμειναν περικύκλω τοῦ σκηνώματος
αὐτοῦ ἡμέρας τρεῖς, λέγοντες καὶ ἀποροῦντες,
ποία ὥρα μέλλει ἀναστῆναι. 13 Μετὰ δὲ τρεῖς
ἡμέρας εἰσῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς τὸ σῶμα αὐ-
τοῦ καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν μέσῳ πάν-
των, καὶ εἶπε· Δοξάσατε τὸν Θεόν, πάντες δο-
ξάσατε τὸν Θεόν, καὶ τὸν Υἱόν τοῦ Θεοῦ τὸν
ἐξυπνίζοντα ἡμᾶς Ἰησοῦν Χριστόν, τὸ φῶς τῶν

8 μακρόθεν: Menaëa μήκοθεν.

IX, 9 ἀνακείμενον: Menaëa κείμενον.

11 φωνὴ ἦλθε, λέγουσα: Menaëa φωνὴ ἐκ
τῶν οὐρανῶν, λέγουσα.

κηδεύετε: Menaëa κηδεύσατε.

13 Δοξάσατε τὸν Θεόν, πάντες δοξάσατε τὸν
Θεόν: Menaëa Μιὰ φωνὴ δοξάσατε πάντες τὸν
Θεόν.

τῶν αἰώνων πάντων, ὁ ἄσβεστος λύχνος, ἡ ζωὴ

c

αίωνων πάντων, ὁ ἄσβεστος λύχνος, ἡ ζωὴ τῆς πίστεως. 14 Γίνεται δὲ μετὰ τοὺς καιροὺς τούτους ἄλλα ἔτη τετρακόσια ἐβδόμηκονταεπτὰ, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν γῆν τῶν δένδρων τῆς ζωῆς τὸ ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου φυτευθὲν, καὶ ποιήσει πάντα τὰ δένδρα τὰ ἄκαρπα πικρῆσαι καρπὸν, καὶ αὐξηθήσονται, καὶ βλαστήσουσι. 15 Καὶ τὰ βεβληκότα, καὶ μεγαλαυχούντα, καὶ λέγοντα, Ἐδώκαμεν τὸ τέλος ἡμῶν τῷ ἄερι· ποιήσει αὐτὰ ξηρανθῆναι τὸ δένδρον τὸ στηριχθὲν, καὶ τὸ κόκκινον καὶ ἔριον λευκὸν γενέσθαι. 16 Ἡ χιὼν μελανθήσεται, τὰ γλυκέα ὕδατα ἀλμυρὰ γενήσονται ἐν τῷ μεγάλῳ φωτὶ τῆς εὐφροσύνης τοῦ Θεοῦ. 17 Καὶ εὐλογήσει τὰς νήσους τοῦ ποιῆσαι καρπὸν ἐν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. 18 Αὐτὸς γὰρ ἐλεύσεται, καὶ ἐξελεύσεται, καὶ ἐπιλέξεται ἑαυτῷ δώδεκα ἀποστόλους, ἵνα εὐαγγελίζωνται ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ὃν ἐγὼ ἑώρακα κεκοσμημένον ὑπὸ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον ἐπὶ τὸ ὅρος τῶν ἐλαιῶν καὶ ἐμπλήσει τὰς πεινώσας ψυχάς. 19 Ταῦτα λέγοντος τοῦ Ἱερεμίου περὶ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον, ὠργίσθη ὁ λαός, καὶ εἶπε· 20 Ταῦτα πάλιν ἐστὶ τὰ ῥήματα τὰ ὑπὸ Ἡσαίου τοῦ υἱοῦ Ἀμὼς εἰρημένα, λέγοντος, Ὅτι εἶδον τὸν Θεόν, καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. 21 Δεῦτε οὖν, καὶ μὴ ἀποκτείνωμεν αὐτὸν τῷ ἐκείνου θανάτῳ, ἀλλὰ λίθους

λιθοβολήσωμεν αὐτόν. 22 Ἐλυπήθησαν σφόδρα ἐπὶ τῇ ἀπονοίᾳ ταύτῃ Βαρούχ καὶ Ἀβιμέλεχ, καὶ ὅτι ἤθελον ἀκοῦσαι πλήρη τὰ μυστήρια, ἃ εἶδε. 23 Λέγει δὲ αὐτοῖς Ἱερεμίας Σιωπήσατε, καὶ μὴ κλαίετε· οὐ μὴ γάρ με ἀποκτείνωσιν, ἕως οὐ πάντα ὅσα εἶδον, διηγῶμαι ὑμῖν. 24 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἐνέγκατέ μοι λίθον. 25 Ὁ δὲ ἔστησεν αὐτόν, καὶ εἶπε· Τὸ φῶς τῶν αἰώνων, ποιήσον τὸν λίθον τοῦτον καθ' ὁμοιότητά μου γενέσθαι, ἕως οὐ ἃ εἶδον τὰ μυστήρια, διηγῶμαι τῷ Βαρούχ καὶ τῷ Ἀβιμέλεχ. 26 Ὁ δὲ λίθος διὰ προστάγματος Θεοῦ ἀνέλαβεν ὁμοιότητα τοῦ Ἱερεμίου. 27 Καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν λίθον, νομίζοντες ὅτι Ἱερεμίας ἐστίν. 28 Ὁ δὲ Ἱερεμίας πάντα παρέδωκε τὰ μυστήρια, ἃ εἶδε, τῷ Βαρούχ καὶ τῷ Ἀβιμέλεχ. 29 Καὶ εἶθ' οὕτως ἔστη ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, ἐκτελέσαι βουλόμενος τὴν οἰκονομίαν αὐτοῦ. 30 Ἐβόησε δὲ ὁ λίθος, λέγων· Ὡ μωροὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ, διὰ τί λιθοβολεῖτέ με, νομίζοντες ὅτι ἐγὼ Ἱερεμίας; Ἰδοὺ Ἱερεμίας ἐν μέσῳ ὑμῶν ἵσταται. 31 Ὡς δὲ εἶδον αὐτόν, εὐθέως ἔδραμον πρὸς αὐτόν μετὰ πολλῶν λίθων. Καὶ ἐπληρώθη αὐτοῦ οἰκονομία. 32 Καὶ ἐλθόντες Βαρούχ καὶ Ἀβιμέλεχ, ἔθαψαν αὐτόν, καὶ λαβόντες τὸν λίθον ἔθηκαν ἐπὶ τὸ μνημεῖον αὐτοῦ, ἐπιγράψαντες οὕτως· Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ βοηθὸς τοῦ Ἱερεμίου. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἱερεμίου, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις οὐκ ἐνταῦθα, ἐγγέγραπται ἐν τῇ ἐπιστολῇ Βαρούχ.

τῆς πίστεως: Menaea πάντων τῶν αἰώνων, τὸν ἄσβεστον λύχνον, τὴν ζωὴν τῆς φύσεως ἡμῶν.

14 δὲ: Menaea γάρ.

τετρακόσια: Menaea τριακόσια.

20 Ταῦτα ad v. 23 incl.: Menaea Ταῦτα αἰεὶ τὰ ῥήματα (ms. solum Ταῦτα), ἃ πάλαι ὁ Ἡσαίας (ms. omittit ὁ) διελέγετο πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, Ὅτι εἶδον τὸν Θεόν, καὶ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέκτειναν αὐτόν ξυλίνῳ πρίονι πρίσαντες. Δεῦτε οὖν, τοῦτον λιθάσωμεν. Τούτων ἀκούσαντες Βαρούχ καὶ Ἀβιμέλεχ, ἐλυπήθησαν σφόδρα διὰ τὸν θάνατον Ἱερεμίου, καὶ (ms. omittit καὶ) πλέον ὥς μὴ φθάσαντες ἀκοῦσαι τῶν μυστηρίων, ὧν εἶδε καὶ ἤκουσεν ὁ προφήτης ἀναληφθεὶς. Ὁ δὲ γινούς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, λέγει· Σιωπᾶτε, οὐ μὴ με ἀποκτείνωσιν, ἕως ἂν πάντα ἃ εἶδον καὶ ἤκουσα, διηγῶμαι ὑμῖν.

24 λίθον: Menaea addunt μεϊζότερον. Καὶ ἤνεγκαν αὐτῷ.

25 Menaea versum legunt: Καὶ λέγει ὁ προφήτης· Κύριε, ποιήσον τὸν λίθον τοῦτον κατὰ

τὴν ἐμὴν ὁμοιότητα, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν οἱ λαοί, ἕως ἂν ἀναγγείλω τοῖς ἀδελφοῖς μου ἃ εἶδον καὶ ἤκουσα.

29 Καὶ εἶθ' οὕτως ad αὐτοῦ: Menaea ἐκτελέσαι βουλόμενος τὰ εἰς αὐτόν οἰκονομηθέντα, ἦλθε, καὶ σὺν αὐτῷ Βαρούχ, μέσον τοῦ λαοῦ (ms. ἦλθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ).

30 Ἐβόησε δὲ ὁ λίθος, λέγων: Menaea καὶ προστάζει Θεοῦ ἀναλαβὼν ὁ λίθος φωνὴν ἀνθρωπίνην, ἐβόησε, λέγων (ms. φωνὴ ἀνθρωπίνῃ ἀνεβόησεν, οὕτως εἰπών).

31 Ὡς ad οἰκονομίαν: Menaea: Τότε ὡς ἐκ μέθης ἀνανήψαντες, τὸν ἄγιον εἶδον (ms. εἶδον τὸν ἄγιον), καὶ ἄρξαντες λίθους, ἔδραμον πρὸς αὐτόν, καὶ παρὰ τῶν συναιχμαλώτων αὐτοῦ ἐλιθάσθη (ms. καὶ ἐλιθάσθη παρὰ τῶν συναιχμαλώτων αὐτοῦ Ἱερεμίας ἐν Ἱερουσαλὴμ), παρ' ὧν ὥφειλεν εὐεργετηθῆναι· καὶ οὐκ ἀντίπεπεν, οὐδὲ ὠργίσθη, ἀλλ' οὕτως ἐδέχετο τὰς καταφοράς τῶν λίθων, ὡς δι' αὐτῶν εἰς οὐρανὸν (ms. οὐρανούς) ἀνερχόμενος.

APOCALYPSIS MOYSI

IN MEDIO MUTILA.

Constantinus Tischendorf, qui praeter ingentes labores in vetustissimis codicibus sacris edendis exantlatos plurimam operam contulit etiam in libros apocryphos Novi Testamenti, vulgavit inter Apocalypses apocryphas illam Moysi ex quatuor codicibus, unus quorum, notatus litera *D*, est Ambrosianus *C. 237 Inf.* seculi fere undecimi. Sed cum hunc describebat anno 1843, tum plures alii apocryphi libri Ambrosiani operam ejus poscebant, tum itinera alia et etiam orientale urgebant. Quo factum, ut vix pauca describeret, indeque tantum varietates suae editioni apponeret, quae versus finem uni codici eique vitioso satis innititur, nisi quod ad extrema etiam codicem illum *D* adhibuit. Accidit autem, ut per otium conferrem editionem libri cum codice, et hunc statim deprehendi vitiosissime quidem exaratum fuisse scripturam quod attinet, ut sit in hujusmodi libris publica auctoritate destitutis et describi solitis a privatis hominibus, iisque hebetioris ingenii et exigui spiritus, sed quoad bonitatem textus vidi praestare ceteris libris adhibitis in editione, quamquam mendis etiam in hac parte non careat. Quod tamen codicis pretium minuit, reperi etiam lacunam magnam, a sectione nempe 18 post *λυποῦμαι* usque ad verba

λέγει δὲ Σὴθ sectionis 36. Cum ergo textus codicis Ambrosiani et pro sua amplitudine, ut est lacunosus, commode huic folio implendo sufficiat, et pro sua conditione non mediocriter editioni libri emaculandae inseruiat, Paralipomenis Jeremiae eum subtexui.

Ratio libri edendi aliquid molestiae attulit. Paucos enim lucusque vidi libros Graecos, qui adeo corrupte fuerint descripti, praesertim in vocalibus, quae pro ratione pronunciationis in omni fere voce, imo bis terve in una voce commutantur. Anceps ideo haerebam omnia ne tollerem sphalmata, an aliqua saltem relinquerem, quae varia ratione corrigi poterant, aut etiam ex ullo titulo ut apparerent merebantur. Hanc denique ingressus sum viam, quia liber non is est, qui solus legatur in mea editione, sed tantummodo emaculandae Tischendorffianae inservire debet, ex qua nostri errores statim apparent. Omnes ergo ex vocalium commutatione errores, vel qui a librarii oscitantia hic illic in consonis orti sunt, sustuli, alios ejus quod indicavi generis reliqui, etiam accentu codicis servato, si e re erat, ut in sectione 9 *μεγά*, quod vel *μέγα*, vel ex accentu *μεγάλα*, aut *μεγάλως* corrigendum. Nec tamen judicavi apponendam notam erroris; bis enim cum codice et cum Tischendorffii

editione specimina typographica contuli, et quidquid minus rectum occurrit, id codici dandum. Qua de causa nec omissiones, ex omoeoteleuto praesertim, indicavi, licet, prout liber editur, absurda etiam offerat, ut in eadem sectione 9 τοῦ νόσου, ubi ex articulo videntur omissa πόνου καὶ τῆς, ut probabiliter conjicitur ex sectionibus 5 fin., et 6 fine, prouti codex exhibet. Semel ac ingressus eram hanc viam, servandae erant cum Tischendorf ullae formae, ut ὀργίσθη, ἴδον, servandum ὁ ἐφελκυστικὸν etiam ante consonam, quod fere semper in codice apponitur, servandae ullae formae, quae dia-

lecto Alexandrinae tribui solent, ut μητέραν εἰκόνα. Sed non servavi apostrophum plerumque post nomina propria in consonam exeuntia appositam, nec accentum appictum interdum praepositioni verborum compositorum, nec puncta ad medium literae apposita, non semper tamen, cum vicem numeri fungitur. Servassem quidem et ista, si correctissimi libri ejusdem aetatis editionem curarem, sed ut incorrecti et incostantis, ac ab usu nostro abhorrentia omisi. Interpunctionem demum ipse apposui, quis enim ferret eam libri nostri? Hujus tamen pro re nata rationem habui.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΑΔΑΜ,

ΑΠΟΚΑΛΥΦΘΕΙΣΑ ΠΑΡΑ ΘΕΟΥ ΜΩΣΗ ΤΩ ΘΕΡΑΠΟΝΤΙ ΑΥΤΟΥ,
ΔΙΔΑΧΘΕΙΣΑ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ.

1 Αὕτη ἡ διήγησις Ἀδὰμ καὶ Εὐας μετὰ τὸ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἐκ τοῦ παραδείσου. Ἔγω δὲ Ἀδὰμ τὴν Εὐαν, καὶ ἐξῆλθαν πρὸς ἀνατολὴν, καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ἔτη δεκαοκτὼ καὶ μῆνας δύο. Καὶ ἐν γαστρὶ εἴληφεν ἡ Εὐα, καὶ ἐγέννησεν δύο υἱοὺς, τὸν Ἀδιάφωτον, τὸν λεγόμενον Καῖν, καὶ τὸν Ἀμιλαβές, τὸν καλούμενον Ἀβελ.

2 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐγένοντο μετ' ἀλλήλων Ἀδὰμ καὶ Εὐα· κοιμωμένων δὲ αὐτῶν, εἶπεν Εὐα τῷ κυρίῳ αὐτῆς Ἀδὰμ· Κύριέ μου Ἀδὰμ, ἴδον ἐγὼ τῇ νυκτὶ ταύτῃ κατ' ὄναρ τὸ αἷμα τοῦ υἱοῦ μου Ἀμιλαβές, τοῦ ἐπιλεγομένου Ἀβελ, βαλλόμενον εἰς τὸ στόμα Καῖν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔπιεν αὐτὸ ἀνελεημόνως. Παρεκάλει δὲ αὐτόν συγχωρῆσαι ὀλίγον ἐξ αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ οὐκ ἤκουεν αὐτοῦ· ἀλλ' ὅλον κατέπιεν αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἔμεινεν ἐπὶ τὴν κοιλίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐξῆλθεν ἔξω τοῦ στόματος αὐτοῦ. Εἶπεν δὲ Ἀδὰμ· Ἀναστάντες πορευθώμεν, καὶ ἴδωμεν, τί ἐστὶν τὸ γεγονός αὐτοῖς· μή ποτε ὁ ἐχθρὸς πολεμεῖ πρὸς αὐτούς.

3 Πορευθέντες δὲ ἀμφότεροι, εὗρον πεφονευμένον τὸν Ἀβελ ἀπὸ χειρὸς Καῖν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Καὶ λέγει ὁ Θεὸς Μιχαὴλ τῷ ἀρχαγγέλῳ· Εἰπὲ τῷ Ἀδὰμ, Ὅτι τὸ μυστήριον θ οἶδας, μὴ ἀναγγείλῃς Καῖν τῷ υἱῷ σου, ὅτι ὀργῆς υἱὸς ἐστίν· Ἀλλὰ μὴ λυποῦ· δώσω σοι γὰρ ἄντ' αὐτοῦ ἕτερον υἱόν· οὗτος γὰρ δηλώσει πάντα ὅσα ποιήσης. Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἄγγελος πρὸς τὸν Ἀδὰμ, διεφύλαξεν τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα καὶ ἡ Εὐα εἶχεν τὴν λύπην περὶ Ἀβελ τοῦ υἱοῦ αὐτῶν.

4 Καὶ μετὰ ταῦτα ἔγω Ἀδὰμ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐν γαστρὶ ἔσχεν, καὶ ἐγέννησεν τὸν Σήθ. Καὶ λέγει Ἀδὰμ τῇ Εὐᾷ· Ἰδοὺ ἐγεννήσαμεν υἱὸν ἄντ' Ἀβελ, ὃν ἀπέκτεινεν Καῖν· δοξάσωμεν τῷ Θεῷ, καὶ δώσωμεν λατρείαν αὐτῷ.

5 Ἐποίησεν δὲ Ἀδὰμ υἱοὺς λ' καὶ θυγατέρας λ'. Ἐζῆσεν δὲ Ἀδὰμ ἔτη ἑνακὸσία λ', καὶ περιέπεσεν εἰς νόσον, καὶ ἐβόησεν φωνὴν μεγάλην, λέγων· Ἐλθέτωσαν πρὸς με οἱ υἱοί μου πάντες, ὅπως ὀψομαι αὐτοὺς πρὶν ἢ ἀποθανοῦμαι. Καὶ συνήχθησαν πάντες· ἦν γὰρ οἰκισθεῖσα ἡ γῆ εἰς τρία μέρη. Εἶπεν δὲ αὐτῷ Σήθ ὁ υἱὸς αὐτοῦ· Πάτερ Ἀδὰμ, τί σοὶ ἐστὶν νόσος; Καὶ λέγει· Τεκνία μου, πόνος πολὺς με συνέχει. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Τί ἐστὶν πόνος, τί ἐστὶν νόσος;

6 Καὶ ἀποκριθεὶς Σήθ, λέγει αὐτῷ· Μὴ ἐμνήσθης, πάτερ, τοῦ παραδείσου, ἐξ ὧν ἤσθιες, καὶ ἐλυπήθης; Ἐὰν οὕτως ἐστίν, ἀνάγγειλόν μοι· ἐγὼ πορεύσομαι, καὶ ἐνέγκω σοι καρπὸν ἐκ τοῦ παραδείσου· ἐπιθήσω γὰρ κόπρον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ κλαύσομαι, καὶ προσεύξομαι· καὶ εἰσακούσεται μοι Κύριος, καὶ ἀποστείλῃ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκω σοι, ἵνα καταπαύσῃ ὁ πόνος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἀδὰμ· Οὐχί, υἱέ μου Σήθ· ἀλλὰ νόσον καὶ πόνους ἔχω. Λέγει αὐτῷ Σήθ· Καὶ πόσοι ἐγένοντο;

7 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἀδὰμ· Ὅτε ἐποίησεν ἡμᾶς ὁ Θεός, ἐμέ τε καὶ τὴν μητέραν ὑμῶν, δι' ἧς καὶ ἀποθνήσκω, ἔδωκεν ἡμῖν πᾶν φυτὸν ἐν παραδείσῳ· περὶ ἐνὸς δὲ ἐνετείλατο ἡμῖν μὴ ἐσθίειν ἐξ αὐτοῦ, δι' οὗ καὶ ἀποθνήσκωμεν. Ἠγγίσεν δὲ ἡ ὥρα τῶν ἀγγέλων τοὺς διατηροῦντας τὴν μητέραν ὑμῶν τοῦ ἀναβῆναι καὶ προσκυνῆσαι τὸν Κύριον. Καὶ ἤρην αὐτὴν μόνην, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἔφαγεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, ἐγνωκώς ὅτι οὐκ εἰμι ἐγγίστα αὐτῆς, οὔτε οἱ ἅγιοι ἄγγελοι. Ἐπειτα ἔδωκεν κάμοι φαγεῖν.

8 Καὶ ὀργίσθη ἡμῖν ὁ Θεός, καὶ ἐλθὼν ἐν τῷ παραδείσῳ ὁ δεσπότης, ἐκάλεσέ με φωνῇ φοβερᾷ, λέγων· Ἀδὰμ, ποῦ εἶ; καὶ ἵνα τί κρύπτε σε ἀπὸ τοῦ προσώπου μου; Οὐκ εἶπόν σοι,

ἐκ τοῦ ξύλου μὴ φάγῃς; Καὶ εἶπον ἐγὼ πρὸς τὸν Κύριον· Ἡ γυνὴ ἦν δέδωκάς μοι, αὐτὴ με ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔφαγον. Καὶ λέγει μοι ὁ Κύριος· Ἐπεὶ ἐγκατέλιπας τὴν διαθήκην μου, καὶ τῷ ἐχθρῷ ἤκουσας, ὑπήνεγκα τῷ σώματί σου ἐβδομηκονταδύο πληγὰς, πρώτη νόσος πληγῆς ὁ βιασμός τῶν ὑφ' ὀφθαλμῶν, δεύτερον πληγῆς ακοῆς, καὶ οὕτως καθεξῆς πᾶσαι αἱ πληγαὶ παρακολουθοῦσαι τῷ σώματι·

9 Ταῦτα λέγων ὁ Ἀδὰμ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ἀνεστέναντο μετὰ, καὶ εἶπεν· Τί ποιήσω, ὅτι ἐν μεγάλῃ ἀνάγκῃ εἰμι; Ἐκλαύσεν δὲ ἡ Εὐὰ, λέγουσα· Κύριέ μου Ἀδὰμ, ἀναστὰς δός μοι τὸ ἥμισυ τοῦ πόνου σου, καὶ ὑπενέγκω αὐτό· ὅτι δι' ἐμέ τοῦτό σοι γέγονεν, δι' ἐμέ ἐν καμάτοις τυγχάνεις, δι' ἐμέ ἐν ἡδρώτῃ (ιδρώτῃ, ὑδρώτῃτι? confer Holmes ad Gen. III, 20) τοῦ προσώπου σου τὸν ἄρτον ἐσθίεις, δι' ἐμέ πάντα ὑπομένεις. Εἶπεν δὲ Ἀδὰμ τῇ Εὐᾷ· Ἀνάστα, καὶ πορεύου μετὰ τοῦ υἱοῦ ἡμῶν Σὴθ πλησίον τοῦ παραδείσου, καὶ ἐπίθετε χροῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, καὶ κλαύσατε, δεόμενοι τοῦ Θεοῦ, ὅπως σπλαγχνισθῇ ἐπ' ἐμοί, καὶ ἀποστείλῃ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ δώσῃ μοι ἐκ τοῦ δένδρου, ἐν ᾧ ῥέει τὸ ἔλαιον ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκῃς μοι· καὶ ἀλείψομαι, καὶ ἀναπαύσομαι ἐκ τοῦ νόσου μου.

10 Ἐπορεύθη δὲ Σὴθ καὶ ἡ Εὐὰ εἰς τὰ μέρη τοῦ παραδείσου, καὶ εἶδεν ἡ Εὐὰ τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ θηρίον πολεμοῦντα αὐτόν. Ἐκλαύσεν δὲ ἡ Εὐὰ, λέγουσα· Οἴμμοι οἴμμοι, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως, πάντες οἱ ἀμαρτήσαντες καταράσσονται μοι, λέγοντες, ὅτι οὐκ ἐφύλαξεν Εὐὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶπεν πρὸς τὸ θηρίον· Ὡς σὺ θηρίον πονηρόν, οὐ φοβῆς σὺ τὴν εἰκόναν τοῦ Θεοῦ πολεμῆσαι αὐτήν; πῶς ἡνοίγη τὸ στόμα σου; πῶς ἐνίσχυσαν οἱ ὀδόντες σου; πῶς οὐκ ἐμνήσθης τῆς ὑποταγῆς σου, ὅτι πρότερον ὑπετάγῃς τῇ εἰκόνι τοῦ Θεοῦ;

11 Τότε τὸ θηρίον ἐβόησεν, λέγων· Ὡς Εὐὰ, οὐ πρὸς ἡμᾶς ἡ πλεονεξία σου, οὔτε ὁ κλαυθμός, ἀλλὰ πρὸς σέ· ἐπειδὴ ἡ ἀρχὴ τῶν θηρίων ἐκ σοῦ ἐγένετο. Πῶς ἡνοίγη τὸ στόμα σου φαγεῖν ἀπὸ τοῦ ξύλου, περὶ οὗ ἐνετείλατό σοι ὁ Θεός· μὴ ἐσθίειν ἐξ αὐτοῦ; Διὰ τοῦτο αἱ φύσεις ἡμῶν μετηλλάγησαν. Νῦν οὖν οὐ δύνασαι ὑπενεγκεῖν ἐὰν ἀπάρξομαι ἐλέγχειν σοι.

12 Λέγει ὁ Σὴθ πρὸς τὸ θηρίον· Κλείσαι σου τὸ στόμα, καὶ σίγα, καὶ ἀπόστηθι ἀπὸ τὴν εἰκόναν τοῦ Θεοῦ ἕως ἡμέρας τῆς κρίσεως. Τότε λέγει τὸ θηρίον πρὸς Σὴθ· Ἰδοὺ ἀφίσταμαι ἀπὸ

τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ.

13 Καὶ ἐπορεύθη Σὴθ μετὰ Εὐὰς πλησίον τοῦ παραδείσου, καὶ ἔκλαυσαν, δεόμενοι τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀποστείλῃ ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ δώσῃ αὐτοῖς τὸ ἔλαιο τοῦ ἐλαίου. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Θεός· Μιχαὴλ τὸν ἀρχάγγελον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὴθ, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, μὴ κάμῃς εὐχόμενος ἐπὶ τὴν ἱερίαν ταύτην περὶ τοῦ ξύλου, ἐν ᾧ ῥέει τὸ ἔλαιον, ἀλείψαι τὸν πατέρα σου Ἀδὰμ· οὐ γενήσεται σοι νῦν. Σὺ δὲ πάλιν πορεύου πρὸς τὸν πατέρα σου· ἐπειδὴ ἐπληρώθη τὸ μέτρον τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἰσὼν τριῶν ἡμερῶν. Ἐξερχομένης δὲ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, μέλλεις θεάσασθαι τὴν ἄνοδον αὐτῆς· φοβερὰν·

14 Εἰπὼν δὲ ταῦτα ὁ ἄγγελος, ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῶν. Ἦλθε δὲ Σὴθ καὶ Εὐὰ εἰς τὴν σκηνὴν, ὅπου ἔκειτο ὁ Ἀδὰμ. Λέγει Ἀδὰμ τῇ Εὐᾷ· Ὡς Εὐὰ, τί κατειργάσω ἐν ἡμῖν; Ἐπήνεγκας ἐφ' ἡμᾶς ὀργὴν μεγάλην, ἥτις ἐστὶν θάνατος κατακυριεύων παντός τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ τὰ τέκνα τῶν τέκνων ἡμῶν, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς τὸν τρόπον τῆς παραβάσεως ἡμῶν.

15 Τότε λέγει ἡ Εὐὰ πρὸς αὐτούς· Ἀκούσατε, πάντα τὰ τέκνα μου, καὶ τὰ τέκνα τῶν τέκνων, κἀγὼ ἀναγγελωῦμαι ὑμῖν πῶς· ἡπάτησεν ἡμᾶς ὁ ἐχθρός. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ φυλάσσειν ἡμᾶς τὸν παράδεισον, ἕκαστος ἡμῶν τῷ λαχόντῃ αὐτῷ μέρος· ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· ἐγὼ δὲ ἐφύλαττα ἐν τῷ κλήρῳ μου νότον καὶ δύσιν. Ἐπορεύθη δὲ ὁ διάβολος· εἰς τὸν κλῆρον τοῦ Ἀδὰμ, ὅπου ἦν τὰ θηρία ἐμέρισεν ὁ Θεός, τὰ ἀρσενικὰ πάντα δέδωκεν τὸν πατέρα ἡμῶν, καὶ τὰ θηλικὰ πάντα δέδωκεν ἐμέ.

16 Καὶ ἐλάλησεν τῷ ὄφει ὁ διάβολος, λέγων· Ἀνάστα, ἔλθε πρὸς με. Καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς αὐτόν. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ διάβολος· Ἀκούω ὅτι φρονιμώτερος εἶ ὑπὲρ πάντα τὰ θηρία, καὶ ὁμιλῶ σοι. Διὰ τί ἐσθίεις ἐκ τῶν ζιζανίων τοῦ Ἀδὰμ, καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ παραδείσου; Ἀνάστα, καὶ ποιήσομεν αὐτὸν ἐκβληθῆναι ἐκ τοῦ παραδείσου, ὥς καὶ ἡμεῖς ἐξεβλήθημεν δι' αὐτοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ ὄφις· Φοβοῦμαι, μήποτε ὀργισθῇ μοι ὁ Θεός· Λέγει αὐτῷ ὁ διάβολος· Μὴ φοβοῦ· γενοῦ μοι σκευὸς, κἀγὼ λαλήσω διὰ στόματός σου ῥήματα πρὸς τὸ ἐξαπατῆσαι αὐτούς.

17 Καὶ εὐθέως ἐκρεμάσθη παρὰ τῶν τοιχείων τοῦ παραδείσου. Καὶ ὅτε ἀνῆλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ προσκυνῆσαι, τότε ὁ σατανᾶς ἐγένετο ἐν εἵδει, καὶ ὕμνει τὸν Θεὸν καθάπερ ἄγγε-

λοι. Καὶ παρέκυψεν ἐκ τοῦ τείχους, καὶ εἶδον αὐτὸν ὅμοιον ἀγγέλου. Καὶ λέγει μοι· Τί ποιεῖς ἐν τῷ παραδείσῳ; Καὶ εἶπον αὐτῷ· Ὁ Θεὸς ἔθετο ἡμᾶς ὥστε φυλάσσειν καὶ ἐσθίειν ἐξ αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη ὁ διάβολος διὰ στόματος τοῦ ὄφρος· Καλῶς ποιεῖτε, ἀλλ' οὐκ ἐσθίετε ἀπὸ παντὸς φυτοῦ. Κἀγὼ εἶπον· Ἀπὸ πάντων ἐσθίομεν παρὲς μόνου, ὃ ἐστὶν μέσον τοῦ παραδείσου, περὶ οὗ ἐνετείλατο ἡμῖν ὁ Θεὸς μὴ ἐσθίειν ἐξ αὐτοῦ· ἐπεὶ θανάτῳ ἀποθανείσθε.

18 Τότε λέγει μοι ὁ ὄφις· Ζῇ ὁ Θεός, ὅτι λυποῦμαι

36 τῇ μητρὶ αὐτοῦ· Ὅτι εἰσὶν ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, καὶ αὐτοὶ προσπίπτοντες καὶ εὐχόμενοι ὑπὲρ τοῦ πατρὸς μου Ἀδάμ. Λέγει αὐτῷ ἡ Εὐα· Καὶ ποῦ ἐστὶν τὸ φῶς αὐτῶν, καὶ διὰ τί γεγόνασιν μελανοειδεῖς; Καὶ λέγει αὐτῇ Σὴθ· Οὐκ ἄπεστιν τὸ φῶς αὐτῶν· ἀλλ' οὐ δύναται φαίνειν ἐνώπιον τοῦ φωτὸς τῶν ὄλων, τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, καὶ διὰ τοῦτο ἐκρύβη τὸ φῶς ἀπ' αὐτῶν.

37 Λέγοντος οὖν τοῦ Σὴθ ταῦτα πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἰδοὺ ἐσέκλινεν ὁ ἄγγελος, καὶ ἀνέστησαν πάντες οἱ ἄγγελοι· ἐπ' ὄψεσιν κείμενοι, καὶ ἐβόησαν φωνὴν φοβεράν, λέγοντες· Εὐλόγημένη ἡ δόξα Κυρίου ἀπὸ ποιημάτων αὐτοῦ· ὅτι ἡλέησεν τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Ὅτε δὲ εἶπον· τὰς φωνὰς ταύτας οἱ ἄγγελοι, ἰδοὺ ἦλθεν ἐν τῶν Σεραφὶμ ἐξαπτερύγων, καὶ ἤρπασεν τὸν Ἀδὰμ, καὶ ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀγερούσιαν λίμνην, καὶ ἀπέλουσεν αὐτὸν τρίτον, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐποίησεν δὲ τρεῖς ὥρας κείμενος· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῶν ὄλων, καὶ ὠδήμηνος ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἤρην τὸν Ἀδὰμ, καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τῷ ἀρχαγγέλῳ Μιχαήλ, λέγων· Ἄρον αὐτὸν εἰς τὸν παράδεισον ἕως τρίτου οὐρανοῦ, καὶ ἄφες αὐτὸν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς φοβερᾶς τῆς οικονομίας μου, ἧς ποιήσω εἰς τὸν κόσμον. Τότε ὁ Μιχαήλ ἤρην τὸν Ἀδὰμ, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ὅπου εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός. Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι ὑμνοῦντες ὕμνον ἀγγελικὸν, θαυμάζοντες ἐπὶ τῇ συγχωρήσει τοῦ Ἀδάμ.

38 Μετὰ δὲ τὴν γεννησομένην χαρὰν τοῦ Ἀδάμ, ἐδόθησεν πρὸς τὸν Πατέρα Μιχαήλ ὁ ἀρχάγγελος, ἵνα συναχθῶσιν πάντες οἱ ἄγγελοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἕκαστος κατὰ τὴν τάξιν αὐτοῦ, τινὲς μὲν ἔχοντες θυμιατήρια ἐν χερσὶν αὐτῶν, ἄλλοι δὲ σάλπιγγας καὶ φιάλας. Καὶ ἰδοὺ

Κύριος κραταιὸς ἐπέβη, καὶ τέσσαρες ἄνεμοι εἴλκον αὐτὸν, καὶ τὰ Χερουβὶμ ἐπέχοντα τοῖς ἀνέμοις, καὶ οἱ ἄγγελοι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ προάγοντες αὐτῷ, καὶ ἐλθόντες ἐπὶ τὴν γῆν, ὅπου ἦν τὸ σῶμα τοῦ Ἀδάμ. Καὶ ἦλθον εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἐκινήθησαν πάντα τὰ φύλλα τοῦ παραδείσου, ὡς πάντας ἀνθρώπους γεγεννημένους ἐκ τοῦ Ἀδάμ νυστάζει ἀπὸ τῆς εὐωδίας χωρὶς τοῦ Σὴθ μόνου, ὅτι ἐγένετο κατ' ὄρον τοῦ Θεοῦ ἐκείθεν πρὸς τὸ σῶμα τοῦ Ἀδάμ, καὶ ἐλυπήθη σφόδρα ἐπ' αὐτῷ.

39 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Θεός· Ἀδὰμ, τί τοῦτο ἐποίησας; Εἰ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου, οὐκ ἂν ἐχαίρονται οἱ κατὰγοντές σε εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Πλὴν λέγω σοι, ὅτι τὴν χαρὰν αὐτῶν ἐπιστρέψω εἰς λύπην, καὶ τὴν λύπην σου ἐπιστρέψω εἰς χαρὰν, καὶ ἐπιστρέψω σε εἰς τὴν ἀρχὴν σου, καὶ καθίσω σε ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ ἀπατήσαντός σε· ἐκεῖνος δὲ ἐμβλήθησεται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἵνα ἴδῃ σε καθήμενον ἐπάνω αὐτοῦ. Τότε κατακριθήσεται αὐτός· καὶ οἱ ἀκούσαντες αὐτοῦ, καὶ λυπηθήσεται ὁρῶν σε καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ.

40 Μετὰ ταῦτα εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ ἀρχαγγέλῳ Μιχαήλ· Στρώσατε σινδόνας, καὶ σκεπάσατε τοῦ Ἀδάμ τὸ σῶμα, καὶ ἐνεγκόντες ἐλαίον ἐκ τοῦ ἐλαίου τῆς εὐωδίας, ἐκχέετε ἐπ' αὐτό. Καὶ ἐκήδευσαν αὐτὸν οἱ τρεῖς μεγάλοι ἄγγελοι. Ὅτε δὲ ἐτέλεσαν κηδεύοντες τὸν Ἀδὰμ, εἶπεν ὁ Θεός· ἐνεχθῆναι καὶ τὸ σῶμα τοῦ Ἀβελ. Καὶ ἐνεγκόντες ἄλλας σινδόνας, ἐκήδευσαν αὐτόν· ἐπειδὴ ἀκήδευτος ἦν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐφόνευσεν αὐτὸν· Καὶν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ πονηρὸς, καὶ πολλὰ ἠθέλησεν αὐτὸν κρύψαι αὐτὸν ὁ Καὶν· ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθη, ὅτι ἀνεπήδα τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐξήρχετο φωνὴ ἀπὸ τῆς γῆς, λέγουσα· Οὐ κρυβήσεται εἰς τὴν γῆν ἕτερον πλάσμα ἕως οὗ ἀφιέναι μοι τὸ πρῶτον πλάσμα τὸ ἀρθὲν ἀπ' ἐμοῦ τὸν χοῦν, ἐξ ἧς ἐλήφθη. Ἐλαβον δὲ οἱ ἄγγελοι ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἐν τῇ πέτρᾳ, ἕως ἐτάφη Ἀδὰμ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ προσέταξεν ὁ Θεὸς μετὰ τὸ κηδεῦσαι τὸν Ἀβελ ἄραι αὐτοὺς εἰς τὰ μέρη τοῦ παραδείσου εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὔρεν χοῦν ὁ Θεός, καὶ ἔπλασεν τὸν Ἀδὰμ, καὶ ἐποίησεν ὀρυγῆναι εἰς δύο τὸν τόπον, καὶ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς ἀγγέλους ἑπτὰ εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤγαγον εὐωδίας πολλὰς, καὶ θάπτον αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ. Καὶ μετὰ ταῦτα ἔλαβον τὰ δύο σώματα, καὶ ἔθηκαν αὐτὰ εἰς τὸν τόπον, εἰς ὃν ὤρυξαν καὶ ὠκοδόμησαν αὐτοί.

41 Ἐκάλεσεν δὲ ὁ Θεός, καὶ εἶπεν· Ἀδὰμ, Ἀδὰμ. Ἀπεκρίθη τὸ σῶμα ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγὼ, Κύριε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός· Ὅτι εἶπόν σοι, ὅτι γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει. Πάλιν τὴν ἀνάστασιν ἐπαγγέλλομαί σοι· ἀναστήσω σε ἐν τῇ ἀναστάσει μετὰ παντός γένους ἀνθρώπων, τοῦ ἐκ τοῦ σπέρματός σου.

42 Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐποίησεν ὁ Θεός σφραγίδα, καὶ ἐσφράγισεν τὸ μνημεῖον, ἵνα μηδεὶς τι ποιήσῃ αὐτῷ ἐν ταῖς ἑξ ἡμέραις, ἕως οὗ ἀποστραφῇ ἡ πλευρὰ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. Τότε ὁ Κύριος καὶ οἱ ἄγγελοι ἐπορεύθησαν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν. Εὐὰ δὲ καὶ αὐτὴ, πληρωθέντων ἑξ ἡμερῶν, ἐκοιμήθη. Ἐτι δὲ ζώσης αὐτῆς, ἐκλαυσεν πικρῶς περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ Ἀδὰμ· οὐ γὰρ ἔγνωκεν, ποῦ ἐτέθη, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἔλθειν τὸν Κύριον εἰς τὸν παράδεισον πρὸς κηδεῦσαι τὸν Ἀδὰμ ἐκοιμήθησαν ἅπαντες, ἕως οὗ ἐκέλευσεν τοῦ κηδεῦσαι τὸν Ἀδὰμ, καὶ οὐδεὶς ἐγίνωσκεν ἐπὶ τῆς γῆς πλὴν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Σήθ. Καὶ προσ-
 ἠύξατο Εὐὰ, ἵνα ταφῇ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦν Ἀδὰμ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς. Μετὰ δὲ τὸ τελέσαι αὐτῆς τὴν εὐχὴν λέγει ταῦτα· Κύριε δέσποτα, Θεὲ πάσης ἀρχῆς, μὴ ἀπαλλοτριώσης με τοῦ σώματος Ἀδὰμ, ἐξ οὗ ἤρές με, ἐκ τῶν με-

λῶν αὐτοῦ· ἀλλὰ ἀξίωσον καὶ μετὰ τὴν ἀναξίαν καὶ ἀμαρτωλὴν εἰσελθεῖν μετὰ τοῦ σκηνώματος αὐτοῦ, ὥσπερ ἤμην μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ, ἀμφοτέροι· μὴ χωρισθέντες ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ἐν τῇ παραβάσει πλανηθέντες, καὶ παρέβημεν τὴν ἐντολήν σου μὴ χωρισθέντες. Οὕτως καὶ νῦν, Κύριε, μὴ χωρίσης ἡμᾶς. Μετὰ δὲ τὸ εὐξασθαι ἀναβλέψασα εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνεστῆ· ναξεν, τύπτουσα τὸ στήθος αὐτῆς, καὶ λέγουσα· Θεὲ τῶν ἀπάντων, δέξαι τὸ πνεῦμά μου.

43 Καὶ ἦλθεν Μιχαὴλ, καὶ ἐδίδαξεν τὸν Σήθ, πῶς κηδεύσῃ τὴν Εὐὰν. Καὶ ἦλθαν τρεῖς ἄγγελοι, καὶ ἔθαψαν αὐτὸ, ὅπου ἦν τὸ σῶμα τοῦ Ἀδὰμ καὶ τοῦ Ἀβελ. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάλησεν Μιχαὴλ τῷ Σήθ, λέγων· Οὕτως κηδεύσον πάντα ἄνθρωπον ἀποθνήσκοντα ἕως ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως. Μετὰ δὲ τὸ δοῦναι αὐτὸν νόμον εἶπεν πρὸς αὐτόν· Παρ' ἑξ ἡμερῶν μὴ πενθήσητε· τῇ δὲ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ κατὰπαυσον καὶ εὐφράνηθι ἐπ' αὐτῇ, ὅτι ἐν αὐτῇ ὁ Θεός καὶ οἱ ἄγγελοι ἡμεῖς εὐφραίνομεθα μετὰ τῆς δικαίας ψυχῆς τῆς μεταστάσης ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἄγγελος ἀπῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν, δοξάζων καὶ λέγων· Ἀλληλοῦῖα. Ὡς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

47. **ܡܚܠܐ**, gr. κατάλυμα. Vox graeca saepius coenaculum significat.

X, 12 et 14. **ܡܢ ܗܘܢ**, sensus est collectivus, cum agatur de populo. Cf. v. 49 « filios ejus. » Sed insuper vox Syriaca rarius in singulari, et praesertim, si sequatur pronomen affixum, usurpatur.

14. **ܡܢ ܗܘܢ**? affixum respicit hominem, non terram, et proinde masculinum est. Terra dedit fructum suum Deo, qui hunc fructum ex ea formando eduxit.

32. Verbum **ܡܢ ܗܘܢ** *exivi*, errore librarii omissum est, propter quamdam similitudinem cum **ܡܢ ܗܘܢ**.

XI, 30. Supplenda tantum haec **ܡܢ ܗܘܢ** **ܡܢ ܗܘܢ**. — (Cf. notam meam ad I.).

XIII, 38. **ܡܢ ܗܘܢ**, delete ? ante **ܡܢ**.

45. « Arsareth. » Placet lectio Vulgatae, in qua dignoscitur terra Sinarum. **ܡܢ** *mons* saepius regionem in genere significat. In memoriam redit terra Seriadica apud Josephum. — (Antiq. Jud. I, n, fin.). Certe Judaei apud Sinas ab antiqua aetate quae vix determinari potest, synagogam habuisse notum est.

63 bis. « Interrogare impios. » Gr. ἐρωτᾶν περὶ vel ὑπὲρ, bis translatus est in Syr., prius falso per « interrogare, » deinde rectius voce **ܡܢ ܗܘܢ** *petere*.

VII, 56. « Quia scilicet non cogitavimus nos passuros. »

57. « Cogitamentum, » gr. λόγος, *lex*, seu *conditio*, praelii.

69. « Judex. » Frustra conatur Volkmar — (in notis suae hujus libri editioni) hanc vocem in dubium revocare, quasi pro **ܡܢ ܗܘܢ** legendum esset **ܡܢ ܗܘܢ**, quod a longe petatum. Certe gr. habebat **ܡܢ ܗܘܢ**, ut testantur omnes versiones. Sed admitti potest error graeci translatoris qui in hebraeo legerit **ܡܢ ܗܘܢ** *judex* pro **ܡܢ ܗܘܢ** *remittens*. Ex hoc errore orti sunt alii ita ut nulla hic versio sit quae correctione non indigeat.

VIII, 38. « Non cogitabo: » gr. οὐ μεριμνῶ, *non curo, non contristor*.

44. « hominem similasti homini agricolae? » Punctum interrogans requiritur.

IX, 29. **ܡܢ ܗܘܢ** ultimo loco delendum, ut substituaturs ejus loco **ܡܢ**.

nimia tenacitate verborum ejus, sensus obnubilatus est.

8. An legendum « Ab Abram ad Abraham? Abram esset figura hujus seculi, Abraham, ita vocatus propter electionem, significaret seculum futurum.

Ibid. « Manus Jacobi tenebat calcaneum Esau. » Calcaneus (seu finis) prioris (seculi) est Esau. Manus (seu initium) posterioris est Jacob.

12. **صخر**. Vox suspecta, in qua latet forsā gr. *ἐκ μέρους* seu *ἀπὸ μέρους*. Sed gr. jam satis exprimitur voce **صخر**, *aliquantum*.

47. Animalia tam volatilia quam pisces. Nam duo tantum distinguuntur genera, non tria.

VII, 3. « Mare, quāvis positum sit. » Vox **ים** irregulariter in futuro posita est, sed sensus patet. Gr. *θάλασσα καὶ κέηται*.

49. Corrigo sic: **אלוהים**, « non es prudentior quam Deus. »

34. « Congregabitur. » Potius dicerem « contrahetur, » gr. *ἀφανίζεω*.

VII, 40 bis. **בן** cum puncto superne excludit formam **בן**. Sed legendum **בן** (forma **בן**) adv. *consociatim, universatim*, vel adjunct. eadem forma « socius, » vel subst. « *culmus*, » quod tamen an genere masculino dici possit valde dubito; et etiamsi masculinum esset nomen formam emphaticam **בן** induere debuit. — (Vide ad h. l.).

13 bis. « Si fuerint tibi lapides pretiosi... commuta tibi ea pro aequo pondere plumbi et testae. » **קן** analogum est **קן**, et proprie significat *aequare*, hinc *librare*.

23, 24 bis. Si autem mens de pulvere esset, ut caeterae creaturae, satius esset; quia dum esset ipsa pulvis, iudicium nullum foret; scientia enim exinde nulla est. Nunc autem scientia nobiscum crevit, et propterea punimur quia cum cognitione erramus. Vox **פח** utrumque significat et substantiam animae intelligentis, et ejus actum seu facultatem. Vox **פח** significat hic « perimus » morali sensu, seu « peccamus, » *ἀπολλύμεθα*, seu *πλανώμεθα*.

29 bis. **פח**???. Ita prorsus legendum cum tribus ?.

ferno promptuaria. » Haec lectio videtur ad scriptorem Hebraeum, illa ad scriptorem Christianum qui promptuaria extra infernum sita habebat, referenda.

45. **פח**. *πλεων*.

V, 9. **פח** nihil forsā supplendum, nisi **פח**, gr. *ἀποχωρήσει ἀπὸ τῶν πολλῶν*.

14. « Anima mea deficiebat, perinde ac si esset egressura. »

27. « νόμον δεδοκιμασμένον παρὰ πάντας. » Fieri tamen potest ut graecus habuerit *παρὰ πάντων*. At certe in Hebraeo originali **נכר מכל**, significabat legem prae omnibus probandam, omnibus excellentiorem. Hunc etiam sensum textui Syriaco affigendum puto.

33. « quam factorem ejus. » Legendum ni fallor « quam factor ejus. »

35. Pro **פח**, leg. **פח**, quare non possum ?

44. Pro « sustinebat, » reponerem « sustineret ea quae fierent in eo simul. »

56. **פח** non indiget correctione. Nam attributum saepius non declinatur.

VI, 4. Filius hominis, de Messia, ut puto, dicitur. Non igitur verti debet « homo » tantum. — (Vide notam meam ad hunc loc.)

Ibid. « Sicut enim. » Haec cum praecedentibus, deleta interpunctione, conjungenda. Alioquin phrasis suspensa manet, propter *ἀνακολουθητόν* — (sic).

Ibid. **פח**. Textus sine necessitate non mutandus. Porro **פח**, forma pāhel, eodem sensu sumitur ac **פח** — (forma pehal). Initio Genesis vox **פח** vertitur **פח** apud Onkelos, apud paraphrastem Jerosolymitanum et apud interpretem Samaritanum — (in quo tamen scriptum est **פח**). Adeo constat hanc formam fuisse non in una tantum sed in plerisque dialectis Aramaeis notam. — (Cf. notam meam ad locum, ubi formam hanc vel pro pehal sumi posse dicebam; servati *Nun* exempla praeter Hexaplares libros occurrunt, ut postea animadverti, etiam in vetustissimis libris Pescito).

2. « coruscationum » Prorsus immerito lectionem mutat Volkmar, ut « astrorum » intrudat. Vellem « fulgurum » scribere, et licet placeat cura Vulgatam, quantum licuit, illaesam servandi, tamen saepe saepius, ex

NOTULAE A. LE HIR PRESBYTERI SEMINARII S. SULPICII PARISIIS
IN IV ESDRAE SYRIACUM.

Vers., t. III) « in uno casui ». Volkmar — (in sua hujus libri editione) male corrigit « in uno casu ». Omnino legendum : « in uno casus » idest omnium casus simul.

14. « Noctu ». Frustra opinatur Volkmar — (op. all.) haec in V. T. non reperiri. Alluditur enim ad Genes. XV.

18. « Tenuisti orbem ». Forsan in gr. *κατασκευασας*, quod proprie *commovere* significat, sed deinde *manu silentium imponere*, *sedare*. Vel recogitanda vox Hebraea *ענן*, quae modo per *κατασκευασειν*, modo per *ἀνακατασκευασειν* vertitur.

22. *In corde*: Vulg. *cum corde*. Utrumque ab Hebr. *לב לב* oriri posset.

23. Hic versus quo finitur pericope, melius referretur ad initium pericopae sequentis.

32. « Aut aliam gentem cognoscis magis quam Israel. » Verterem « praeter Israelem. » Caeterum versio Latina anteposenda est : « aut alia gens te cognovit praeter Israel. »

34. Vulg. « nomen tuum. » Error librarii pro « momentum. »

35. « Et apparebit (iniquitas nostra quasi) momentum librae quod eam declinare non facit. » Levior est quam ut praeponderet.

IV, 9. « in quibus egisti : » multo melius in Vulg. « (de die) per quem transiisti ».

37. *ܠܡܢ ܠܡܢ* « et non educet (animas a promptuariis suis). » Apud Aethiop. vero « et non silebit, » quasi Syriaco innitens et alio sensu vocis *ܠܡܢ* deceptus.

38. *ܠܝܢ* adverb. sicut apud Hebr. *לכן*. Confer c. VII, 10 bis. — (Desidero certus usus hujusmodi exempla in Syro. Quod occurrit in nostro libro infra non satis mihi probare videtur usum istum).

44. « Infernus et promptuaria. » Ita Syr. et Aeth. contra Vulg. quae habet « in in-

Restat ut, sicut promisi VII bis, 10, apponam notulas, quas textu ipso Syriaco adhibito scripserat rogatu meo vir doctissimus A. Le Hir, qui magno sacrarum et apocrypharum literarum damno aetate adhuc florente piissime obiit mense Januario hujus anni 1868. Doctrinae suae omnigenae sacrae, ecclesiasticae et orientalis monumenta praeter Commentationem in 4 Esdrae (confer p. 41), et alia plura maximam partem edita in dicto opere *Études religieuses, historiques et littéraires*, anno 1866 scripsit in eodem opere, t. X, p. 190-219, longam Commentationem *Les Apocalypses apocryphes*; pag. 514-555 aliam *De l'Assomption de la Sainte Vierge et des Livres apocryphes qui s'y rapportent*; demum 1867, t. XIII, p. 522-563, 674-697, 806-847 tertiam *Les Prophètes d'Israel*, qua nihil gravius, nihil acriori judicio ac majori linguarum peritia puto scriptum fuisse de hoc argumento. Utinam quod ipse morte praeventus perficere non potuit, perficiant alumni Seminarium Sancti Sulpicii, quos a multis annis etiam Literas sacras docebat, et spiritus magistri duplex fiat in eis.

Notulas doctissimi viri integras servavi; quia nefas videbatur eas ut viri defuncti amputare ulla ex parte; sed, ut par est, nemo ideo putet me in omnibus omnino illi accedere; docti viri judicent ipsi, ubi nullas notas apposuerim, quod parce factum, et sicubi feci, lineola segregavi, et uncis inclusi.

III, 1. *Salathiel*: hanc additionem a manu Christiana profectam suspicor, cum Salathiel alibi, VI, 16, clare distinguatur ab Esdra.

ܡܠܟܐ: leg. *ܡܠܟܐ*. — (Lectionem codicis non muto, Sapient. Syro-Hexapl. XVII, 3 ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ).

10. Vulg. « in unoquoque » S. Germ. — (codex Sangerm. in Sabatier, Bibl. Sac. Lat.

[illegible]

17. Post *1250* rasura, puncti ut
apparet.

3 חב. מדאגכה אגאגכה מד
 4 חב. סגלל חב
 5 חב. סגלל חב
 6 חב. סגלל חב
 7 חב. סגלל חב
 8 חב. סגלל חב
 9 חב. סגלל חב
 10 חב. סגלל חב
 11 חב. סגלל חב
 12 חב. סגלל חב
 13 חב. סגלל חב
 14 חב. סגלל חב
 15 חב. סגלל חב
 16 חב. סגלל חב
 17 חב. סגלל חב
 18 חב. סגלל חב
 19 חב. סגלל חב
 20 חב. סגלל חב
 21 חב. סגלל חב
 22 חב. סגלל חב
 23 חב. סגלל חב
 24 חב. סגלל חב
 25 חב. סגלל חב
 26 חב. סגלל חב
 27 חב. סגלל חב
 28 חב. סגלל חב
 29 חב. סגלל חב
 30 חב. סגלל חב
 31 חב. סגלל חב
 32 חב. סגלל חב
 33 חב. סגלל חב
 34 חב. סגלל חב
 35 חב. סגלל חב
 36 חב. סגלל חב
 37 חב. סגלל חב
 38 חב. סגלל חב
 39 חב. סגלל חב
 40 חב. סגלל חב
 41 חב. סגלל חב
 42 חב. סגלל חב
 43 חב. סגלל חב
 44 חב. סגלל חב
 45 חב. סגלל חב
 46 חב. סגלל חב
 47 חב. סגלל חב
 48 חב. סגלל חב
 49 חב. סגלל חב
 50 חב. סגלל חב
 51 חב. סגלל חב
 52 חב. סגלל חב
 53 חב. סגלל חב
 54 חב. סגלל חב
 55 חב. סגלל חב
 56 חב. סגלל חב
 57 חב. סגלל חב
 58 חב. סגלל חב
 59 חב. סגלל חב
 60 חב. סגלל חב
 61 חב. סגלל חב
 62 חב. סגלל חב
 63 חב. סגלל חב
 64 חב. סגלל חב
 65 חב. סגלל חב
 66 חב. סגלל חב
 67 חב. סגלל חב
 68 חב. סגלל חב
 69 חב. סגלל חב
 70 חב. סגלל חב
 71 חב. סגלל חב
 72 חב. סגלל חב
 73 חב. סגלל חב
 74 חב. סגלל חב
 75 חב. סגלל חב
 76 חב. סגלל חב
 77 חב. סגלל חב
 78 חב. סגלל חב
 79 חב. סגלל חב
 80 חב. סגלל חב
 81 חב. סגלל חב
 82 חב. סגלל חב
 83 חב. סגלל חב
 84 חב. סגלל חב
 85 חב. סגלל חב
 86 חב. סגלל חב
 87 חב. סגלל חב
 88 חב. סגלל חב
 89 חב. סגלל חב
 90 חב. סגלל חב
 91 חב. סגלל חב
 92 חב. סגלל חב
 93 חב. סגלל חב
 94 חב. סגלל חב
 95 חב. סגלל חב
 96 חב. סגלל חב
 97 חב. סגלל חב
 98 חב. סגלל חב
 99 חב. סגלל חב
 100 חב. סגלל חב

55 חב. סגלל חב
 56 חב. סגלל חב
 57 חב. סגלל חב
 58 חב. סגלל חב
 59 חב. סגלל חב
 60 חב. סגלל חב
 61 חב. סגלל חב
 62 חב. סגלל חב
 63 חב. סגלל חב
 64 חב. סגלל חב
 65 חב. סגלל חב
 66 חב. סגלל חב
 67 חב. סגלל חב
 68 חב. סגלל חב
 69 חב. סגלל חב
 70 חב. סגלל חב
 71 חב. סגלל חב
 72 חב. סגלל חב
 73 חב. סגלל חב
 74 חב. סגלל חב
 75 חב. סגלל חב
 76 חב. סגלל חב
 77 חב. סגלל חב
 78 חב. סגלל חב
 79 חב. סגלל חב
 80 חב. סגלל חב
 81 חב. סגלל חב
 82 חב. סגלל חב
 83 חב. סגלל חב
 84 חב. סגלל חב
 85 חב. סגלל חב
 86 חב. סגלל חב
 87 חב. סגלל חב
 88 חב. סגלל חב
 89 חב. סגלל חב
 90 חב. סגלל חב
 91 חב. סגלל חב
 92 חב. סגלל חב
 93 חב. סגלל חב
 94 חב. סגלל חב
 95 חב. סגלל חב
 96 חב. סגלל חב
 97 חב. סגלל חב
 98 חב. סגלל חב
 99 חב. סגלל חב
 100 חב. סגלל חב

fere literarum, et in marg. 4 m. caractere currentiori, cf. VIII, 22 et X, 32.

57. rasura unius literae initio vocis, ut apparet ex ratione rasurae.

XIV, 2. exiit, stricte quae exiit.

3. literae in rasura 4 manu ex atramento, spatium regulare.

8. punctum reprobatur lineola 4 manu.

9. litera in rasura 4 m. ex atra-

Ibid. Post rasura puncti.

54. in rasura 4 m. ex atramento; erat, ut videtur ex puncto rubro, interpunctio major: spatium regulare.

Ibid. in codice tria puncta super Olaf.

55. in rasura quae et in marginem paullum exit, 4 m. ex atramento: literae autem reprobantur 4 m.

Ibid. Post rasura in spatio trium

32. *חכמה. משה מ*
למה מן חכמה
משה מן חכמה
 38. *למה מן חכמה*
למה מן חכמה
למה מן חכמה
 39. *למה מן חכמה*
למה מן חכמה
 40. *למה מן חכמה*
למה מן חכמה
למה מן חכמה
 41. *למה מן חכמה*
למה מן חכמה
למה מן חכמה

32. *חכמה. משה מ*
למה מן חכמה
משה מן חכמה
 33. *למה מן חכמה*
למה מן חכמה
למה מן חכמה
 34. *למה מן חכמה*
למה מן חכמה
למה מן חכמה
 35. *למה מן חכמה*
למה מן חכמה
 36. *למה מן חכמה*
למה מן חכמה
למה מן חכמה
 37. *למה מן חכמה*
למה מן חכמה
למה מן חכמה

codex. Le Hir deletio ? legit *חכמה* per legem illam quae. Post *למה* rasura, interpunctionis ut apparet.

40. *למה מן חכמה*, ad literam, quae captivae factae fuerunt.

Ibid. *למה*, sic codex.

Ibid. *למה*, item in Apocalypsi Baruch, fol. 264, r. col. b, l. 9.

Ibid. *למה*, 4 manu reprobatur punctum.

41. *למה מן חכמה*, praeter 1 cetera in rasura arcte, sed 4 manu ex atramento. Punctum autem ante hanc vocem videtur coaluisse cum 1 (ח) initiali hujus vocis scripto propius praecedenti voci post rasuram sequentium.

32. *חכמה*, sic punctum, et litera 1 magna ex parte in rasura est 4 m.; erat primo *חכמה*, inde punctum, ut puto, quia coepta fuerant scribi puncta *ribui*. Correctio ergo in ipso scriptionis actu facta fuisset.

Ibid. Superius inter *למה* et *חכמה* videtur esse o 4 manu caractere minori totum clausum; et aliquid etiam erat in margine, sed quid fuerit non liquet, quia erasum fuit.

36. Ad basim prioris o vocis *חכמה* tenuis ductus est 4 m., qua litera reprobatur videtur. Frustra, quia saepe haec vocula apponitur sequente *למה* in hoc libro, et vel in Pescito; confer tom. II, p. 41, b.

38. *למה מן חכמה*, sic

לאכב ?אמאסזא אכ
 25 מל אכב ?מאסזא. פעמס
 ?כ ?סאזא אכ. . . מל
 ?סאב אכזא ?מל
 26 אכזא ?מל. אכזא אכ
 ?מל מל מל
 ?מל. אכזא אכ
 ?מל אכזא אכ. אכזא
 27 אכזא אכ ?מל פעמס
 אכזא אכ
 28 אכזא אכ. אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 29 אכזא אכ. אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 30 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 31 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ

18 לאכזא אכזא אכ
 לאכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 19 לאכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 20 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 21 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 22 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 23 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ
 24 אכזא אכזא אכ
 אכזא אכזא אכ

Ibid. ?מל, punctum erat in litera ?, ac si esset ? (7), sed reprobatur 1 m.

28. אכזא, post vocem rasura, interpunctionis ut videtur.

Ibid. Super [finale vocis [2] rasura, fortasse puncti.

19. אכזא אכזא sine ribui codex.

23. אכזא אכזא, corrigendum, ut patet, אכזא אכזא. Ceterum v. 19 et hic quatuor diversae scriptiones occurrunt pro literis quiescentibus, quae ex codicibus Syris augeri etiam possunt.

13 במלמד. 00010 מלמד

0001 להלוי וקח

והשתל קח. מלמד

שני 0001 ב. 0000

מלמד 0000 והלוי

0000 מלמד ללוי

במלמד. 011 ב מל

המל 011

ללוי. 011 מל

14 מלמד 011. 011

011 ב מל מלמד

ללוי. 011

011 לא מל

מלמד 011 מלמד

15 011 מל מל

16 011 מל מל

במלמד 011

מלמד. 011

במלמד 011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד 011

17 מלמד 011 011

מלמד 011

v. b. מלמד 011

במלמד. 011 מלמד

011 מלמד

במלמד. 011 מלמד

011 מלמד

במלמד. 011 מלמד

11 011 מלמד 011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד

12 011 מלמד 011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד

011 מלמד

forma occurrit XII, 9, ubi versionem meam primam proposui corrigendam; locus iste contra faveret priori versioni, quam illic dederam; hic certe mutare versionem ut illic non licet, nisi et textus mutetur, a qua re abstinere, cum putem ferri posse.

16. 011 מלמד, erat punctum super ב, ut videtur, nunc erasum, et ad primum ductus 1 m., qui casualis ex forma esse videtur, sed tamen posset indicare reprobationem literae. Legatur, vel supprimatur litera ב, perinde est, cum utraque forma in usu sit.

10. 011 מלמד, in margine levis rasura, fortasse puncti.

11. מלמד, parva rasura sub ל, in qua erat punctum, ut videtur, sed et quod nunc est, 1 m. est. Post מלמד rasura, puncti ut videtur.

Ibid. 011 מלמד, cf. ad v. 9.

12. 0001 מלמד 0001, alterutrum 0001 delendum videtur, vel mutandum prius in 011, aut in 011.

14. 011 מלמד, post vocem rasura, puncti reliqua sunt vestigia.

Ibid. 011 מלמד, similis

1. חסדי. 1010 | חסדי
 2. חסדי. 1010 | חסדי
 3. חסדי. 1010 | חסדי
 4. חסדי. 1010 | חסדי
 5. חסדי. 1010 | חסדי
 6. חסדי. 1010 | חסדי
 7. חסדי. 1010 | חסדי
 8. חסדי. 1010 | חסדי
 9. חסדי. 1010 | חסדי
 10. חסדי. 1010 | חסדי

1. חסדי. 1010 | חסדי
 2. חסדי. 1010 | חסדי
 3. חסדי. 1010 | חסדי
 4. חסדי. 1010 | חסדי
 5. חסדי. 1010 | חסדי
 6. חסדי. 1010 | חסדי
 7. חסדי. 1010 | חסדי
 8. חסדי. 1010 | חסדי
 9. חסדי. 1010 | חסדי
 10. חסדי. 1010 | חסדי

Martyrs in Palestine, 43, lin. 3; cf. et supra IV, 11.

Ibid. חסדי, itemque חסדי. Apocalypsis Baruch in hoc codice fol. 264, r. col. b, l. 8 a fine; quod postulat pro חסדי formam חסדי, quae reapse occurrit infra v. 11, Apocalypsis. Baruch f. 263, v. col. c, l. 9 a fine, & Maccab. III, 7 in nostro codice.

Ibid. חסדי sic punctum infra, ut supra jam indicavi occurrere, VII bis 14, VIII, 60.

XIII, 3. חסדי, punctum supra ponendum ex more codicis ratione contextus; alioquin vertendum esset *volaverat*.

5. חסדי, congregabatur, stricte congregata est.

8. Post חסדי et infra a rasura, fortasse punctorum.

9. חסדי, sic codex. חסדי item sine Olaf Lagardii *Analecta Syr.* 78, l. 27; cum Olaf infra v. 11, et Eusebius, *History of the*

[illegible]

25 תעשה ו תעזא . אלה
 אלה . תעשה
 ו תעשה . אלה . תעשה
 26 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 27 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 28 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 29 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 30 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 31 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 אלה . תעשה . אלה . תעשה
 אלה . תעשה . אלה . תעשה

34. ۞, post vocem rasura, puncti
ut apparet.

Ibid. 𐤀𐤁𐤁 post vocem rasura, puncti vel ductus, qualis literae isti et ullis aliis additur interdum in codicibus ad lineam implendam.

36. ΔοΔε} super } rasura, fortasse puncti, sed punctum subjectum 4 manus est ex atramento; in margine item rasura, puncti ut videtur.

25. , p. diacriticum super α reprobatur lineola, 1 manus ex atramento.

28. **חסד**, jam in notis versioni corrigebam **חסד**.

31. *h*?, codex omittit punctum literae ?.

Ibid. ~~Ussu~~, post vocem rasura, puncti
ut apparet.

32. ١٠٠٠, *verti servat*, aequè est *servavit*
cum aliis versionibus.

○ ۹۰۰ حقیقۃً ○ ۹۰۰

46 و نیز هیل حبیب، مدیلا

هناك ما هو أكثر؟

ازداد. صد و بی و بیاضی

من عجزنا؟ نعمنا حبينا

۱۰. بیست و یکم: حبه، آرد، مایه

XII, 1. ۱۰۰۱۰ ۱۰۰۱۰ ۱۰۰۱۰

این مظلوم را حمله

2. معزاً. سنة ١٠١٥ هـ

۵۰ : ۱) اهل بیت علیهم السلام

محکمہ اوسٹریلیائی ایئر فورس

فَقَالَ يَا اِهْلَ الْاِيْمَانِ مَنْ هُوَ الَّذِي يَمْنَعُكُمْ

اسم: تاريخ:

Page No.

3 100th Street, Astoria

[illegible]

۹۴۰۱ : بعد از صفحہ ۱۰۰۱.

افراد سے ہوا

۱۰۰۱ فک. ی. ال.؟ ی. م

የገጽ 1 ስርዓት: የገጽ 1 ስርዓት

[illegible]

ᐃᓴᑦ ᐅᓴᑦ ᐱᓴᑦ 4

حجرتوں کے لئے ایک خاص ماحول مہیا

XII, 4. **لَمَّا كَانَ**? vertendum cum locutus fuisset.

2. , primum o scriptum ex parte in rasura. Quoad puncta *ribui*, quae ex codice retinui, animadvertendum, primo, ut videtur, unum tantum fuisse appositum pro litera *t*, deinde istud ipsum fuisse reflectum et alterum additum, sed 1 manu ex atramento. Hoc facto mutanda fuissent proxima , sed haec intacta relicta fuerunt, solum contra morem codicis appositum fuit, item 1 manu

9. Versionem meam corrigerem : *Nonne enim dignum me esse reputasti, cui revelares finem temporum, et novissimum horarum?* Interpunctio codicis me moverat, ut aliter verterem olim, sed peccat in hac re noster interdam.

אלא אנחא. שניא 1010
 שר מה תמא? בלבי
 0001. מרחבא למחב.
 0001. ב' ז' ו' מה
 האנחא. תמא אשתא
 30 31
 האנחא. חסדא. חסדא
 האנחא. ב' חסדא. האנחא.
 0101. אל' האנחא
 תמא אחתא. אשתא
 0001. האנחא. האנחא.
 32 0001. ב' ז' ו' מה
 אשתא. חסדא. אנחא.
 0001. אל' חסדא. תמא.
 חסדא. חסדא. האנחא.
 אלא האנחא. ב' מה
 חסדא. תמא. 0001.
 33 שניא מה חסדא. אשתא. 1010
 מה חסדא. תמא. 0001. מרחבא
 האנחא. א' 0001. א' שר
 34 0001. א' תמא. האנחא. ב' מה
 האנחא. א' 0001. א' שר
 האנחא. אלא חסדא.
 אנחא. אלא חסדא.

פ' 0001. אלא חסדא.
 האנחא. תמא. ב' 0001.
 0001. תמא. אחתא.
 24 שניא 1010. חסדא. מה
 תמא. אחתא. האנחא.
 האנחא. תמא. חסדא.
 האנחא. אנחא. ב' מה
 25 חסדא. חסדא. 0001. שניא
 1010. אל' אנחא
 תמא. אחתא. האנחא.
 0001. האנחא. חסדא.
 26 חסדא. שניא. 1010
 חסדא. אלא חסדא.
 27 האנחא. חסדא. האנחא.
 v. b. אלא א' 0001. האנחא
 28 חסדא. מה חסדא. שניא
 1010. אל' האנחא.
 האנחא. האנחא.
 האנחא. 0001. חסדא.
 א' 0001. האנחא.
 29 האנחא. חסדא. האנחא.
 האנחא. 0001. האנחא.

niam complexum est. Sed cum Arm, fere ut Aet, legat: Et postea duo capita assumebat secum, et Ar in alia abeat, incerta est ratio supplendi.

31, 32. Punctum post אשתא, post אשתא et post חסדא reprobatur lineola, 1 manu ex atramento.

32. אשתא, ad litteram vertendum Ipsum autem illud.

33. אשתא sine punctis ribui est vox in ipso codice.

26. Codex 1010, sed punctum ex loco casuale est.

30. Deest major pars versus, ut patet etiam ex ceteris versionibus. Le Hir: «supplenda tantum haec אשתא אשתא»; scilicet: *Et vidi, et illud osculatum est.* Equidem paullo aliter supplerem, secutus codicem Sangermanensem apud Sabatier, licet non omnino sanum: אשתא אשתא? *et vidi quomodo complexum est*, vel etiam ex Vulgata pro *quoniam*: אשתא אשתא *et vidi quo-*

17 من ممر بالمسحلا لا
 الف من احب واهل
 لاسه اسر اول مده
 احلا اف لا اسر
 18 فله سناب سناب
 ممر فله احلا
 اول احلا اف اول اسر
 ممر ممر ممر ممر
 ممر اول اول اول
 اف اول اسر ممر ممر
 19 اول ممر ممر ممر
 ممر ممر ممر ممر
 20 سناب سناب سناب
 احلا اف اول ممر
 ممر ممر ممر ممر
 لاسه لاسه لاسه
 21 اول اول اول
 اول اول اول اول
 22 اول اول اول
 اول اول اول اول
 23 ممر ممر ممر ممر

sanum esse ac corrigerem hanc an-
nunciationem annuntiabo.

19. 𐎎𐎗𐎙 𐎎𐎗𐎙, sic p. diacriticum codex,
et stricte vertendum esset *contigerat*.

22. 𐤀𐤃𐤁 codex, quia punctum quod dedi, coaluerat ex parte cum 𐤀 subjecto.

9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16

8. Punctum post ۞۞۞۞ reprobatur
lineola ۞ manu ex atramento.

45. In littera ; (٢) vocis ٢ rasura ,
puncti ut apparet.

16. **האניני** (הניני), verti. *haec annun-*
ciatio annunciata est, male; vix puto **האניני**

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...

54. ...
 55. ...
 56. ...
 57. ...
 58. ...
 59. ...
 60. ...
 XI, 1. ...

XI, 3. Punctum post ... reprobatur lineola 1 manu ex atramento.

55, 56. ... retinui videre... audire; imo ut videas... ut audias.

40. אלה לא ידעו. וי
 41. ויהי ויהי ויהי ויהי
 42. ויהי ויהי ויהי ויהי
 43. ויהי ויהי ויהי ויהי
 44. ויהי ויהי ויהי ויהי
 45. ויהי ויהי ויהי ויהי
 46. ויהי ויהי ויהי ויהי
 47. ויהי ויהי ויהי ויהי
 48. ויהי ויהי ויהי ויהי
 49. ויהי ויהי ויהי ויהי
 50. ויהי ויהי ויהי ויהי
 51. ויהי ויהי ויהי ויהי
 52. ויהי ויהי ויהי ויהי
 53. ויהי ויהי ויהי ויהי

40. אלה לא ידעו. וי
 41. ויהי ויהי ויהי ויהי
 42. ויהי ויהי ויהי ויהי
 43. ויהי ויהי ויהי ויהי
 44. ויהי ויהי ויהי ויהי
 45. ויהי ויהי ויהי ויהי
 46. ויהי ויהי ויהי ויהי
 47. ויהי ויהי ויהי ויהי
 48. ויהי ויהי ויהי ויהי
 49. ויהי ויהי ויהי ויהי
 50. ויהי ויהי ויהי ויהי
 51. ויהי ויהי ויהי ויהי
 52. ויהי ויהי ויהי ויהי
 53. ויהי ויהי ויהי ויהי

לס, quod confirmat locus, cui refertur textus, IX, 46; cf. et X, 12.

48. אלה לא ידעו, omnia ista in rasura, 1 manu ex atramento.

49. ויהי, sic codex. Item sic cetera ad finem versus cum Ar, Aet et Arm contra Vulgatam, quae quidem sana mihi videntur, modo deleatur interpunctio major in fine versus.

50. ויהי, supplendum ex usu codicis punctum super ו (ויהי), ut patet ex contextu.

Monum. sacr. et prof. t. V.

paullo incertam reddit reprobationem confusio ejusdem lineolae cum litera א subjecta.

39. א 2º in rasura, 1 m. ex atramento.

41. ויהי, deest punctum super ו in codice.

42. ויהי, post vocem rasura, puncti ut apparet.

44. Punctum post ויהי coalescit ex parte cum א subjecto, et videtur reprobatum.

47. ויהי, sic codex; jam in notis versioni ex Vulgata corrigebam ויהי.

[illegible][illegible]

tiori **لبي**, de quo vide supra, VIII, 22. Vox deest, ut patet etiam ex aliis versionibus; Le Hir supplet **لبي** exivi.

33. **قلم**, punctum post vocem videtur omnino reprobare lineola 4 manus, sed

28. {ΔΔοι}, post vocem rasura, puncti ut
apparet.

42. מַעֲשֵׂה מַלְאָכָיו חֲתָם מִדְּבַר
 וְיִצְחָק לֵב. וְאֵל מִלֵּב
 חֵם חֲדָם חֲסֵם אֶת
 3. מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 וְיִצְחָק מַלְאָכָיו חֲתָם
 4. מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 5. מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 6. מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 7. מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם

42. מַעֲשֵׂה מַלְאָכָיו חֲתָם מִדְּבַר
 חֵם חֲדָם חֲסֵם אֶת
 43. מַעֲשֵׂה מַלְאָכָיו חֲתָם מִדְּבַר
 מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 44. מַעֲשֵׂה מַלְאָכָיו חֲתָם מִדְּבַר
 מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 45. מַעֲשֵׂה מַלְאָכָיו חֲתָם מִדְּבַר
 מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 46. מַעֲשֵׂה מַלְאָכָיו חֲתָם מִדְּבַר
 מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 47. מַעֲשֵׂה מַלְאָכָיו חֲתָם מִדְּבַר
 מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם
 2. מַעֲשֵׂה מַלְאָכָיו חֲתָם מִדְּבַר
 מִחֲדָם חֲלָם. מִחֲדָם חֲדָם

f. 273.
v. a.

Ibid. חֵם sic, et punctum erat super חֵם,
 quod abrasum fuit.
 X, 2. מִחֲדָם posteriorem verti non satis
 perspicue quidem, melius extremum, ad
 finem diei nempe.

42. מַעֲשֵׂה, primum punctum fortasse po-
 situm, quod alterum uniatur paullo cum sub-
 jecto ל.
 45. מַעֲשֵׂה, littera ע in rasura 1 manu,
 erat fortasse ע (עלעל).

- 63
 6
 7
 8
 9
 10
 1
 2
 3
 4
- 63
 6
 7
 8
 9
 10
 1
 2
 3
 4

f. 273.
r. a.

3. *retinui turbatio* ex Latina versione, sed vertendum *turbationes*.

6. *praeter* Δ initiale, et Δ , cetera in rasura, 1 m. ex atramento, spatium regulare.

9. *puncta ribui coalescunt*, casune an arte, ut singularis numerus inducatur pro plurali, nescio; confer infra v. 17.

Ibid. Δ , jam in notis versioni indicavi mutandum esse in Δ , cum referatur voci Δ .

Monum. sacr. et prof. t. V.

voci Δ , verbo subjeci, in quo tamen melius supra appingeretur, sed sic interdum noster apponit et primae personae.

63. Δ , literae Δ in rasura arcte 1 m. ex atramento.

IX, 1. Δ , pro Δ erat primo Δ , sed punctum abrasum, et superius appictum, quod 1 m. videtur ex atramento.

2. Δ , post vocem rasura, puncti ut apparet.

Ibid. Δ , post vocem punctum erat, quod erasum, ut vix vestigia reliqua sint.

k

55. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
56. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
57. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
59. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
60. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
61. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
62. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**

השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
50. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
51. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
52. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
53. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
54. **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**
השקלא **השקלא** **השקלא** **השקלא** **השקלא**

57. **השקלא**, inter a et a rasura, literae **השקלא** ut videtur.

58. **השקלא**, sic duo puncta diacritica codex, non puncta **השקלא** ex usu codicis ista non apponendi participiis generis masculini, forma jam perspicue distinctis, et ex ipsa distantia punctorum in hoc loco.

59. **השקלא**, sic codex.

60. **השקלא**, ante vocem rasura, unius literae ut apparet.

Ibid. **השקלא**, punctum diacriticum ex loco voci **השקלא** dandum esset, sed ex usu codicis nunquam, quantum memini, apponentis

50. **השקלא**, super litera **השקלא** rasura, in qua videntur fuisse puncta **השקלא**.

Ibid. **השקלא**, ipsa **השקלא** manus videtur mutare in **השקלא**.

51. **השקלא**, rasura est post vocem, in qua punctum fuisse videtur. In margine lineola apponitur, seriori manu, quae et casualis esse potest: item initio v. 54.

53. **השקלא**, sic codex, nihil interponens.

56. **השקלא**, literae **השקלא** lineola apponitur, quae videtur **השקלא** m., qua reprobaretur litera.

מרובי חקרא בשמלא
 חצי שפני מרובי
 בן מרובי בן מרובי
 32 מרובי מרובי חצי
 מרובי מרובי חצי
 חקרא מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 33 מרובי מרובי מרובי
 מרובי חקרא מרובי
 מרובי מרובי חקרא
 מרובי מרובי מרובי
 34 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 35 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 36 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 37 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 38 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי

מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 24 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 25 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 26 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 27 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 28 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 29 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 30 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 מרובי מרובי מרובי
 31 מרובי מרובי מרובי

atramento 4 m.

35. מרובי, erat מרובי, sed punctum superius reprobatum 4 m., quae etiam subiectum scripsit ex atramento.

31. מרובי, litera ; erat r, sed punctum abrasum, et effectum ; puncto superscripto.

32. מרובי, sine puncto litera r.

34. מרובי, literae מרובי in rasura, ex

4000 ספרא בכור חסד
 אלא אף בכור אכס
 49 בכור אכס בכור אכס
 ספרא אכס אכס
 בכור אכס אכס
 ספרא אכס אכס
 50 ספרא אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 51 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 52 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 53 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 54 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 55 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 56 אכס אכס אכס

43 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 44 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 45 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 46 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 47 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 48 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס
 אכס אכס אכס

ciendum, num forte in verbis exeuntibus
 in *Nun* alterum in 1 pers. pl. supprimatur
 interdum in codicibus, cum pronunciari non
 possit. Totum versum sic reddebam: *Quia*
enim non recogitavimus nos in vita nostra quan-
do iniquitatem faciebamus, futurum est ut patia-
mur post mortem nostram; qua ratione cor-

46. אכס אכס , sic codex.
 48. אכס , in rasura, 1 manu ex atramento,
 spatium regulare.
 49. אכס , jam in notis versioni correxi
 אכס .
 56. אכס אכס , jam in notis versioni correxi
 אכס אכס juxta Grammaticas; sed erit inspi-

חֲסִידֵי אֱלֹהִים אֲנִי
 מִלִּפְנֵי הַיְיָ אֱלֹהֵי
 23 אֱלֹהֵי מִלִּפְנֵי הַיְיָ
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 24 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 25 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 26 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי

אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 20 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 21 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 22 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי

f. 271.
r. a.

23. *et* *et*, jam in notis versioni ex seqq. versibus 24, 30, 31 correxi *et* *et*, quod etiam in mea versione reddidi. Conferenda est ad calcem nota A. Le Hir.

25. *et*, sic codex, et nil muto. Item *et* cum participio singularis numeri habet Bar Hebraeus, in *Essai. Sch.* ed. Tullberg ad XIII, 22, ubi cf. editoris notam; et in Apocalypsi Baruch, N. 77 *et*.

pretiosa et chara sint multa, an pauca, strictius reddenda: quae nam sint pretiosa et chara, multa, an pauca.

20. *et*, puncta ex loco casualia omnino videntur, ut alibi in codice.

21. *et*, jam in notis ex contextu corripiebam *et*.

Ibid. *et*, super *et* rasura, in qua puncta *et* fortasse erant.

Ibid. *et*, in rasura, sed 1 manu ex atramento.

احمد بن محمد بن محمد بن احمد

13 حَافِر مَصْرَا

لوقتے کے لئے ۱۵ احکامات کے مجموعہ

ملفوظات مولانا مفتی محمد شفیع صاحب

14 حور احسا مسفره. ٥٨٥٥

انصار حزب دمصر . . .

✧ جیل ۵۱۶۰ ح. ۵۱۶۰ لا 45

1001 1002 1003

إلى ملكين لافخر

٥٠/٥٠٠ ح. ٥٠/٥٠٠ ح.

16 ከሌሎች ጋር ጋራ

Հո. Բոլոր խմբերը

• نسف • فزالا • جزا •

17 ۱۹۰۳ء ۱۱ محرم ۱۳۲۵ھ

የጥቅም ሆኖ የሚያገለግል

مے سے مہمداں، سہارا مے

سمعہ احزاب مدیہ فیالہ

18 مسطورہ ملے اجزاء۔ قسم

اصلا انہ سب سے؟

مصنف مصنف مصنف

19 of 100 pages

من مکتبہ احکام و اہل و لا

سجده. او ملاہ مکہ خیرا

9 ولا حرج في هذا

سلسلہ: جامعہ قرآن و حدیث ۵۵۱ احادیث

۞ الحمد لله ۞

محمد، حقیرا؟

40 انا لله . انى الله

حاج حصار. ۵۵۱۲ الحسن

ملک ۵۱ حصہ ۵۲ حصہ حسنہ حسنہ

1450: 14530/0

منہ، مقلاً واصل

۱۵: ح. ۵ / افسه ملک قنار.

١٠١٠ | ١٠١ | حاحه٢١

۱۱) نحن: ولفعلهم اسكن

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

حس. محمد حسن حجازي ٥٠٥٠

حز. ۵۵۰ م. ذی قعدة ۱۲۸۰

12 مديان واهل لا حبر

مکتبہ دار العلوم دیوبند

هذه. ان؟ في؟

ولا محالة ان يقدر الله

ex radice quid simile adverbio *simul*. Huic interpretationi jam inclino, cum accedat etiam doctissimus A. Le Hir in notis, quas ad me misit manuscriptas, et ad calcem addam, cum ex causis, quas non vacat referre, solum post impressam pag. 64 ad me pervenerint. Hoc tantum scrupuli me tenet, quod vocem significationis adeò communem et Lexica ignorent, nec usquam hucusque offenderim. Sequentis voculae ? rationem non assequor, et si vox **بشرا** reddenda per *simul, conjunctim*, eo inclino, ut reprobem collatis praecedentibus in hoc versu.

14. ١٥/٢٠, sic punctum in codice.

18. (هل صفتي متقنة?, verti: *utrum*)

9 **ܡܡܠܐ**, sic codex, corrigerem **ܡܡܠܐ**,
ut etiam verti; nisi quis velit derivare ab
ܡܡܠܐ, servato in **ܡܡܠܐ** et **ܡܡܠܐ**, suppres-
so **ܡ**, ut in affini **ܡܡܠܐ**, et nomen in eo
agnoscat formæ ejusdem ac **ܡܡܠܐ**, qui
est a **ܡܡܠܐ**, verbo ejusdem primariæ stirpis
ac **ܡܡܠܐ**; tunc vertendum esset *gemitum*.
Equidem, usquedum novus Thesaurus Sy-
riacus Roberti Payne Smith de divitiis lin-
guæ doceat, difficilis essem in dammandis
vocibus in bonis libris oblati nec ab analo-
gia linguæ abhorrentibus.

10. **نصب**, dubitaveram in notis, ne corruptum esset a **حذف**, quod etiam verti. Proposueram etiam ibi dubitationem, num esset

29. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
 30. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
 31. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
 32. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
 33. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
 34. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
 35. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע

jor interpunctio, sed nunc vix hic illic ex-
 stant, cum fere ubique erasa fuerint. Haec
 erasio ab initio libri incepit, sed adeo levis
 est, ut sero animadverterim, et solum ubi
 erant intacta apposui, quod et in posterum
 servabo.

34. *וְיִשְׁמַע הָעָם*, sic codex.

Ibid. *וְיִשְׁמַע הָעָם*, verti *exsultabit*, melius ex al-
 tero usu verbi pro *θαλλω*, vertatur *virescet*,
 quod propius abest a Latina versione *conca-
 lescent*, nec non ab aliis versionibus. In ver-
Monum. sacr. et prof. t. V.

23. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
 24. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
 25. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
 26. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
 27. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
 28. *וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם*
מִן הַקּוֹל וְיִשְׁמַע הָעָם
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע
וְיִשְׁמַע הָעָם וְיִשְׁמַע

24. *וְיִשְׁמַע הָעָם*, sine *ribui* codex.

Ibid. *וְיִשְׁמַע הָעָם*, jam in notis versioni correxi
וְיִשְׁמַע הָעָם, ut versio Latina et contextus suadet;
 fortasse et punctum delendum.

25. *וְיִשְׁמַע הָעָם*, verti ecce, quod in apographo meo
 incaute scripsissem *וְיִשְׁמַע הָעָם*; corrige *וְיִשְׁמַע הָעָם*.

30. *וְיִשְׁמַע הָעָם*, in... *silentium*, in versione
 adde *suum*.

Ibid. In fine versus in margine ante lineam
 erant duo puncta..., quae tantum non ubi-
 que appicta fuerunt, ubi in textu erat ma-

משה יא. מן משה
 16 יא. משה יא
 משה יא
 יא. משה
 17 יא. משה
 משה יא
 משה יא
 18 יא. משה
 משה יא
 יא. משה
 יא. משה
 19 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה
 20 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה
 21 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה
 22 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה

משה יא. משה
 משה יא
 יא. משה
 יא. משה
 10 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה
 11 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה
 12 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה
 13 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה
 14 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה
 15 יא. משה
 יא. משה
 יא. משה

19. Sic codex et יא. משה מן משה.

20. יא. משה, interpunctionem reprobata prima manus.

9. יא. משה, sic codex cum puncto postea.

Ibid. יא. משה, יא. משה, יא. משה, ex ratione rasurae erat Olaf (על).

r. b.

1. מביטל מלא אנכי בזה
 2. ויבדל חר. ויבדל חר
 3. מלא מדרב. ויבדל ויבדל
 4. חר. מדרב ל יבדל ויבדל
 5. חר. מדרב ויבדל ויבדל
 6. מדרב ויבדל ויבדל
 7. חר. מדרב ויבדל ויבדל
 8. חר. מדרב ויבדל ויבדל
 9. חר. מדרב ויבדל ויבדל

55. חר. מדרב ויבדל ויבדל
 56. חר. מדרב ויבדל ויבדל
 57. חר. מדרב ויבדל ויבדל
 58. חר. מדרב ויבדל ויבדל
 59. חר. מדרב ויבדל ויבדל
 1. VII, 1. חר. מדרב ויבדל ויבדל
 2. חר. מדרב ויבדל ויבדל

48. תָּבַר לֹא מַחֲלִיכִי, הָיָה

לַעֲמֵל מְדַמֵּר, הָיָה שֶׁ

לַעֲמֵל חֲזָרָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה לִי, הָיָה

49. הַמִּשְׁתָּה, הָיָה שֶׁ

הָיָה לִי, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה שֶׁ, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

50. הָיָה אֵת שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה מַחֲלִיכִי, הָיָה

51. הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה שֶׁ, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

52. הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה שֶׁ, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

53. הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

54. הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

43. הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

44. הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

45. הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

46. הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

47. הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

הָיָה, הָיָה שֶׁ

48. [Littera] inter et 2 erasum Jud.

54. O, littera o reflecta ex ? (17), 4 m. ut apparet.

45. [Littera] post vocem rasura, distinctio erat, ut apparet.

47. Post oooo deest in codice punctum.

25. לִיזֵי הַחֵץ תִּכְסֶּה מִלִּי
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 26. מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 27. מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 28. מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 29. מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 30. מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
21. מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 22. מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 23. מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 24. מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 v. b. מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא
 מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא מִלֵּא

24. Punctum post לִיזֵי reprobatur 4 m.
 25. מִלֵּא, ex aliis versionibus eo inclinabam in notis versioni Latinae, ut corrigerem in מִלֵּא (omnis qui derelictus ipse) sed durior Syrus modus illud defendit, puto; minus facile quidem erat hoc in illud mutare.
 27. מִלֵּא, jam in notis corrigebam מִלֵּא; frequens ista commutatio non solum in nostro, ut infra VII, 69, sed et in aliis vel correctissimis alioquin libris vetustis.

21. מִלֵּא, punctum alterum videtur reprobari 4 manu.
 22. מִלֵּא, sic in codice vox, et primum punctum est diacriticum, et pro non seminata stricte vertendum (loca) quae non seminant: ex aliis versionibus conjiciendum esset מִלֵּא, non seminata, vel levi mutatione loci puncti מִלֵּא sine seminibus, non seminata. Eodem recidunt omnes lectiones. Attamen noster solet pro absoluto casum emphaticum ponere in nominibus cum מִלֵּא.

1. מלאך? חסד
 2. מלאך. מלאך מלאך
 3. מלאך מלאך מלאך מלאך
 4. מלאך מלאך מלאך מלאך
 5. מלאך מלאך מלאך מלאך
 6. מלאך מלאך מלאך מלאך
 7. מלאך מלאך מלאך מלאך
 8. מלאך מלאך מלאך מלאך
 9. מלאך מלאך מלאך מלאך
 10. מלאך מלאך מלאך מלאך
 11. מלאך מלאך מלאך מלאך
 12. מלאך מלאך מלאך מלאך
 13. מלאך מלאך מלאך מלאך
 14. מלאך מלאך מלאך מלאך
 15. מלאך מלאך מלאך מלאך
 16. מלאך מלאך מלאך מלאך
 17. מלאך מלאך מלאך מלאך
 18. מלאך מלאך מלאך מלאך
 19. מלאך מלאך מלאך מלאך
 20. מלאך מלאך מלאך מלאך
 21. מלאך מלאך מלאך מלאך
 22. מלאך מלאך מלאך מלאך
 23. מלאך מלאך מלאך מלאך
 24. מלאך מלאך מלאך מלאך
 25. מלאך מלאך מלאך מלאך
 26. מלאך מלאך מלאך מלאך
 27. מלאך מלאך מלאך מלאך
 28. מלאך מלאך מלאך מלאך
 29. מלאך מלאך מלאך מלאך
 30. מלאך מלאך מלאך מלאך
 31. מלאך מלאך מלאך מלאך
 32. מלאך מלאך מלאך מלאך
 33. מלאך מלאך מלאך מלאך
 34. מלאך מלאך מלאך מלאך
 35. מלאך מלאך מלאך מלאך
 36. מלאך מלאך מלאך מלאך
 37. מלאך מלאך מלאך מלאך
 38. מלאך מלאך מלאך מלאך
 39. מלאך מלאך מלאך מלאך
 40. מלאך מלאך מלאך מלאך
 41. מלאך מלאך מלאך מלאך
 42. מלאך מלאך מלאך מלאך
 43. מלאך מלאך מלאך מלאך
 44. מלאך מלאך מלאך מלאך
 45. מלאך מלאך מלאך מלאך
 46. מלאך מלאך מלאך מלאך
 47. מלאך מלאך מלאך מלאך
 48. מלאך מלאך מלאך מלאך
 49. מלאך מלאך מלאך מלאך
 50. מלאך מלאך מלאך מלאך
 51. מלאך מלאך מלאך מלאך
 52. מלאך מלאך מלאך מלאך
 53. מלאך מלאך מלאך מלאך
 54. מלאך מלאך מלאך מלאך
 55. מלאך מלאך מלאך מלאך
 56. מלאך מלאך מלאך מלאך
 57. מלאך מלאך מלאך מלאך
 58. מלאך מלאך מלאך מלאך
 59. מלאך מלאך מלאך מלאך
 60. מלאך מלאך מלאך מלאך
 61. מלאך מלאך מלאך מלאך
 62. מלאך מלאך מלאך מלאך
 63. מלאך מלאך מלאך מלאך
 64. מלאך מלאך מלאך מלאך
 65. מלאך מלאך מלאך מלאך
 66. מלאך מלאך מלאך מלאך
 67. מלאך מלאך מלאך מלאך
 68. מלאך מלאך מלאך מלאך
 69. מלאך מלאך מלאך מלאך
 70. מלאך מלאך מלאך מלאך
 71. מלאך מלאך מלאך מלאך
 72. מלאך מלאך מלאך מלאך
 73. מלאך מלאך מלאך מלאך
 74. מלאך מלאך מלאך מלאך
 75. מלאך מלאך מלאך מלאך
 76. מלאך מלאך מלאך מלאך
 77. מלאך מלאך מלאך מלאך
 78. מלאך מלאך מלאך מלאך
 79. מלאך מלאך מלאך מלאך
 80. מלאך מלאך מלאך מלאך
 81. מלאך מלאך מלאך מלאך
 82. מלאך מלאך מלאך מלאך
 83. מלאך מלאך מלאך מלאך
 84. מלאך מלאך מלאך מלאך
 85. מלאך מלאך מלאך מלאך
 86. מלאך מלאך מלאך מלאך
 87. מלאך מלאך מלאך מלאך
 88. מלאך מלאך מלאך מלאך
 89. מלאך מלאך מלאך מלאך
 90. מלאך מלאך מלאך מלאך
 91. מלאך מלאך מלאך מלאך
 92. מלאך מלאך מלאך מלאך
 93. מלאך מלאך מלאך מלאך
 94. מלאך מלאך מלאך מלאך
 95. מלאך מלאך מלאך מלאך
 96. מלאך מלאך מלאך מלאך
 97. מלאך מלאך מלאך מלאך
 98. מלאך מלאך מלאך מלאך
 99. מלאך מלאך מלאך מלאך
 100. מלאך מלאך מלאך מלאך

1. מלאך? חסד
 2. מלאך. מלאך מלאך
 3. מלאך מלאך מלאך מלאך
 4. מלאך מלאך מלאך מלאך
 5. מלאך מלאך מלאך מלאך
 6. מלאך מלאך מלאך מלאך
 7. מלאך מלאך מלאך מלאך
 8. מלאך מלאך מלאך מלאך
 9. מלאך מלאך מלאך מלאך
 10. מלאך מלאך מלאך מלאך
 11. מלאך מלאך מלאך מלאך
 12. מלאך מלאך מלאך מלאך
 13. מלאך מלאך מלאך מלאך
 14. מלאך מלאך מלאך מלאך
 15. מלאך מלאך מלאך מלאך
 16. מלאך מלאך מלאך מלאך
 17. מלאך מלאך מלאך מלאך
 18. מלאך מלאך מלאך מלאך
 19. מלאך מלאך מלאך מלאך
 20. מלאך מלאך מלאך מלאך
 21. מלאך מלאך מלאך מלאך
 22. מלאך מלאך מלאך מלאך
 23. מלאך מלאך מלאך מלאך
 24. מלאך מלאך מלאך מלאך
 25. מלאך מלאך מלאך מלאך
 26. מלאך מלאך מלאך מלאך
 27. מלאך מלאך מלאך מלאך
 28. מלאך מלאך מלאך מלאך
 29. מלאך מלאך מלאך מלאך
 30. מלאך מלאך מלאך מלאך
 31. מלאך מלאך מלאך מלאך
 32. מלאך מלאך מלאך מלאך
 33. מלאך מלאך מלאך מלאך
 34. מלאך מלאך מלאך מלאך
 35. מלאך מלאך מלאך מלאך
 36. מלאך מלאך מלאך מלאך
 37. מלאך מלאך מלאך מלאך
 38. מלאך מלאך מלאך מלאך
 39. מלאך מלאך מלאך מלאך
 40. מלאך מלאך מלאך מלאך
 41. מלאך מלאך מלאך מלאך
 42. מלאך מלאך מלאך מלאך
 43. מלאך מלאך מלאך מלאך
 44. מלאך מלאך מלאך מלאך
 45. מלאך מלאך מלאך מלאך
 46. מלאך מלאך מלאך מלאך
 47. מלאך מלאך מלאך מלאך
 48. מלאך מלאך מלאך מלאך
 49. מלאך מלאך מלאך מלאך
 50. מלאך מלאך מלאך מלאך
 51. מלאך מלאך מלאך מלאך
 52. מלאך מלאך מלאך מלאך
 53. מלאך מלאך מלאך מלאך
 54. מלאך מלאך מלאך מלאך
 55. מלאך מלאך מלאך מלאך
 56. מלאך מלאך מלאך מלאך
 57. מלאך מלאך מלאך מלאך
 58. מלאך מלאך מלאך מלאך
 59. מלאך מלאך מלאך מלאך
 60. מלאך מלאך מלאך מלאך
 61. מלאך מלאך מלאך מלאך
 62. מלאך מלאך מלאך מלאך
 63. מלאך מלאך מלאך מלאך
 64. מלאך מלאך מלאך מלאך
 65. מלאך מלאך מלאך מלאך
 66. מלאך מלאך מלאך מלאך
 67. מלאך מלאך מלאך מלאך
 68. מלאך מלאך מלאך מלאך
 69. מלאך מלאך מלאך מלאך
 70. מלאך מלאך מלאך מלאך
 71. מלאך מלאך מלאך מלאך
 72. מלאך מלאך מלאך מלאך
 73. מלאך מלאך מלאך מלאך
 74. מלאך מלאך מלאך מלאך
 75. מלאך מלאך מלאך מלאך
 76. מלאך מלאך מלאך מלאך
 77. מלאך מלאך מלאך מלאך
 78. מלאך מלאך מלאך מלאך
 79. מלאך מלאך מלאך מלאך
 80. מלאך מלאך מלאך מלאך
 81. מלאך מלאך מלאך מלאך
 82. מלאך מלאך מלאך מלאך
 83. מלאך מלאך מלאך מלאך
 84. מלאך מלאך מלאך מלאך
 85. מלאך מלאך מלאך מלאך
 86. מלאך מלאך מלאך מלאך
 87. מלאך מלאך מלאך מלאך
 88. מלאך מלאך מלאך מלאך
 89. מלאך מלאך מלאך מלאך
 90. מלאך מלאך מלאך מלאך
 91. מלאך מלאך מלאך מלאך
 92. מלאך מלאך מלאך מלאך
 93. מלאך מלאך מלאך מלאך
 94. מלאך מלאך מלאך מלאך
 95. מלאך מלאך מלאך מלאך
 96. מלאך מלאך מלאך מלאך
 97. מלאך מלאך מלאך מלאך
 98. מלאך מלאך מלאך מלאך
 99. מלאך מלאך מלאך מלאך
 100. מלאך מלאך מלאך מלאך

dicale, cujus formae exempla occurrunt plura si non, quantum memini, in vetustissimis libris, saltem in Hexaplaribus exaratis ante finem saeculi VIII; vel etiam verbum sumatur in *Pael*, et tunc intransitiva significatio firmatur si non usu Syro, quem ex pusillis Lexicis hucusque editis satis erpi nemo putaverit, saltem usu Chaldaico et Samaritano, ut idem Le Hir mihi indicavit, provocans ad Chaldaicas paraphrases et ad Samaritanam versionem Genes. I, 2; familiarem autem hujus formae fuisse usum in his dialectis vel ex Lexico Castelli apparet.

3. מלאך? motuum; etiam terraemotuum.

4. מלאך in plurali ex suffixo nominis praecedentis, licet desint contra morem codicis puncta ribui, et vertendum esset ad litteram aerum. Idem forma in plurali, et cum punctis ribui supra V, 3.

5. מלאך, littera ך in rasura, 1 m. fortasse; spatium regulare.

6. מלאך, sic punctum diacriticum infra, cum supra esset ponendum.

Ibid. מלאך per me verti emphasi omissa, quae tamen in Latino per sequens

riacis sublato, insigni illa quidem praeter alia etiam Syriaci sermonis proprietate. Sed nunquam מלאך, vel מלאך, quod idem est, sed semper מלאך מלאך adhibetur pro forma Graeca allata, quantum quidem videre licuit. Contra εὐρηστος vertitur per מלאך vel מלאך, ut hic. Assentior ergo pro sensu loci, sed difficilior adhuc essem in vertendo per *filium hominis*.

Ibid. מלאך מלאך, in nota putabam delendum? ante מלאך, et vertendum ut dedi: *antequam spirarent pondus suum venti*. Le Hir, l. c. Je proposerais de traduire: « Antequam flarent pondera (idest impetus) ventorum ». Le verb מלאך, au féminin pluriel, s'accorde avec le mot מלאך, selon la construction hébraïque bien connue: « Vox sanguinum clamant » pour « clamat », et la locution française « la plupart des hommes sont menteurs ». Libentissime accedo huic interpretationi, praesertim quod intactum relinquit textum vetustissimi ac correctissimi libri. Vel enim si sumatur verbum in *Peal*, potest statui servatum fuisse etiam Nun ra-

r. b.

41. *אשר. ממש. ממש.*
 42. *חב. ממש. ממש.*
 43. *אשר. ממש. ממש.*
 44. *חב. ממש. ממש.*
 45. *אשר. ממש. ממש.*
 46. *חב. ממש. ממש.*
 47. *אשר. ממש. ממש.*
 48. *חב. ממש. ממש.*
 49. *אשר. ממש. ממש.*
 50. *חב. ממש. ממש.*

41. *אשר. ממש. ממש.*
 42. *חב. ממש. ממש.*
 43. *אשר. ממש. ממש.*
 44. *חב. ממש. ממש.*
 45. *אשר. ממש. ממש.*
 46. *חב. ממש. ממש.*
 47. *אשר. ממש. ממש.*
 48. *חב. ממש. ממש.*
 49. *אשר. ממש. ממש.*
 50. *חב. ממש. ממש.*

Le Hir, *Études relig.*, 1866, *Déc.*, 496, ait delendam negationem *לא*.

49. *אשר* 20, in rasura, 1 m. ut videtur.

50. *אשר*, in notis versionis scripsi: *num*, in Syro *אשר* ita, sic est, o, heus, age, apud Michaelis; quorum sensuum nullus videtur

44. *לא*, verti *sed neque*, strictius et si non, non, aut alioquin non.

45. In calce nota quinternionis 1 manu *XXIX*.

46. *אשר*, in rasura, 1 m. ut videtur, quae reddidi *per tempus non*. Jure

30. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.
 31. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.
 32. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.
 33. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.
 34. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.
 35. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.

30. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.
 31. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.
 32. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.
 33. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.
 34. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.
 35. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.

35. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.

30. *præter o cetera in rasura,*
nescio qua manu.

17
 ۱۰۰۰. ۵۰۰۰
 ۱۰۰۰. ۵۰۰۰
 ۱۰۰۰. ۵۰۰۰
 ۱۰۰۰. ۵۰۰۰

18. How many people are there in your family?
There are five people in my family.

المصحف الى امر
فخر محمد بن محمد بن
19 ١٩٥٨

امضها حسن. الا حسن صاحب
هلا لمضها حسن

جرمہ محمد احمد بن محمد
 ۵۰۰ نمبر ۱۱۱۱ احمد
 ۵۰۰ نمبر ۱۱۱۱ احمد
 ۱۰۰۰ نمبر ۱۱۱۱ احمد

20
כחש . . . חלילה לך . . .
מלך מלכות

مفتی۔ ممدانی
۱۰۰۰ صفحہ اس وقت
۲۱ ممدانی ممدانی ۱۰۰۰

منه ۵۸۱؛ محمد بن قاسم
۱۰۱۵/۱۰۱۶ مکتوبه

22
 ۱. احسن التی اوتو لکھی۔
 ۲. احسن لکھی۔
 ۳. احسن لکھی۔

الحمد لله
مذا ارجو
الحمد لله

۵۱۴۲۰ او صحت مدد.
صحت مدد حققت
۵۱۴۳۰ او صحت مدد
۵۱۴۴۰ او صحت مدد

25 رجس الحو انا س. ص
ملاحه انا

۱۵۴۸: ۱۵۴۹
 ۱۵۴۹: ۱۵۵۰
 ۱۵۵۰: ۱۵۵۱
 ۱۵۵۱: ۱۵۵۲

* مقبولہ و اجازت فرمادے
26 جنوری ۱۹۵۷ء

فہرست ۱: اہلیہ
عبداللہ بن علی بن علی
محمد بن علی بن علی
عبداللہ بن علی بن علی

27 مئی ۱۹۵۷ء
محرمہ الحرام ۱۳۷۸ھ

منه ملا. محمد احمد

२८ ००१ : आदेश ०१०६

مذہب احمدیہ اعجاز
 اسم احمدیہ

حسب خبرنا من
ههنا. ههنا

الحسين بن علي عليه السلام
29 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

حفظاً وعقرباً. لكبح

25. ἡ^ο, supplenda puncta ribui,
ut patet.

22. **॥**, sic est interpunctio in ipso codice.

10 חֲנֹךְ לֹא־יָרֵם חֶמֶל הִיטָא
 הָאֵל הַמִּשְׁפָּחָה הַזֶּה
 וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה הַזֶּה
 11 אִנְחֹךְ הַמִּשְׁפָּחָה הַזֶּה
 לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל חֶמֶל הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 12 בֶּן אִנְחֹךְ הַמִּשְׁפָּחָה הַזֶּה
 שֶׁנֶּחֱמֶה אִתּוֹ הַמִּשְׁפָּחָה
 אֵל הַמִּשְׁפָּחָה הַזֶּה
 הָאֵל הַמִּשְׁפָּחָה הַזֶּה
 הָאֵל הַמִּשְׁפָּחָה הַזֶּה
 13 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 14 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 15 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 16 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה

הַמִּשְׁפָּחָה הַזֶּה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 5 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 6 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 7 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 8 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 9 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה
 חֶמֶל וְיִחְסֶה הַמִּשְׁפָּחָה

v. b.

12. Erat חֲנֹךְ, ut videtur, ac si voluisset scriba חֲנֹךְ, sed punctum primum reprobatur 1 m., et cetera sana ut dedi sunt in codice.

16. חֶמֶל וְיִחְסֶה, legendumne חֶמֶל וְיִחְסֶה, Phelatiel, quod cum ullis versionibus consonaret?

4. חֶמֶל וְיִחְסֶה, in rasura arcte 1 m.; erat, ut videtur, חֶמֶל וְיִחְסֶה.

5. חֶמֶל וְיִחְסֶה, sic codex; cf. et VI, 4.

7. חֶמֶל וְיִחְסֶה, initio rasura, erat fortasse חֶמֶל וְיִחְסֶה.

8. חֶמֶל וְיִחְסֶה, praeter 1 et partem literae 2 cetera in rasura, 1 m. ut apparet.

10. חֶמֶל וְיִחְסֶה, ante ista deest aliquid.

27 חכמה. ויחבר. ולא
 משה. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 28 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 29 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 30 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 31 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 32 ויחבר. ויחבר. ויחבר

22 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 23 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 24 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 25 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 26 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר
 ויחבר. ויחבר. ויחבר

r. b.

30, 31. Bis [פ] femin. generis cum verbis mas. copuletur; videntur verba logice potiusquam ad vocem [פ] referri ad vocem [פ] quod utrobique subsequitur illas voces.

30. Sic interpunctio post [פ] et post [פ].

23. [פ], punctum superius reprobatum 1 m.

24. [פ], sic, nec mutarem; [פ] Bar-hebraeus in Jones, *Textus* etc., Luc. XIII, 23, ubi Pescito [פ], versio Cureton [פ].

26. [פ], punctum post vocem reprobatum 1 m.

7 וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

8 וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

9 וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

10 וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

11 וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

IV, 1 וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

2 וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

3 וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

4 וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

5 וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

6 וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

וְיִזְכֹּר חַיָּה אֵלֶּה מַלְאָכָיו

sionibus legendum esset *transisti*.

11. *חַיָּה*, sic, nec mutandum; Lagarde, *Analecta*, p. IX, l. 44 codex D *חַיָּה*; idem, *Geoponicon*, p. 41, l. 28 *חַיָּה* pro *חַיָּה*.

IV, 6. *חַיָּה* primum in rasura, sed 1 manu ex atr.

8. *חַיָּה* initio lineae fol. v. c. reprobatur lineolis 1 manu.

9. *חַיָּה* *egisti* sic codex, sed ex aliis ver-

חֲשִׁתָּהּ. סִרְפָּה אֵלָּא
 תִּמְחָד. סִרְפָּה אֲחִיעֶזֶר
 סִרְפָּה אֲחִיעֶזֶר. הָא
 31 אֵלָּא לֹא־לֵב. אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי. אֲנִי
 מִיָּהּ. אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 32 מִיָּהּ. אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 33 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 34 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 35 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 36 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי

v. b.

סִרְפָּה אֲחִיעֶזֶר. אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 24 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 25 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 26 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 27 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 28 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 29 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 30 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי

sionibus Pescito, Cureton et Philoxeniana, et v. 46 in Evangeliiario Hier.; tunc esset sensu eodem: ecce annus tricesimus (est).

34. Priora puncta ribui in חֲשִׁתָּהּ אֲנִי 4 manu reprobantur, ut supra v. 9.

lb. אֲנִי declinans; jam praeferrem inclinatum, sumpta voce ut participio passivo.

29. אֲנִי, erat אֲנִי, sed Jud erasum fuit.

lb. אֲנִי אֲנִי אֲנִי, retinui ex veteri Latina versione hoc tricesimo anno, sed strictius hic (est) annus tricesimus, faventibus aliis versionibus praeter Latinam. Fortasse etiam corrigendum אֲנִי in אֲנִי, ut suaderent loci Deuteronom. VIII, 4, Luc. XIII, 7, 46 in ver-

חזקוהו מה מרנב וזבחה
 לה מנקה בלחמ. וזבחה
 אל חזקוהו מה.

18 וזבחה מנקה וזבחה
 לזכר. וזבחה וזבחה.
 וחזקוהו וזבחה וזבחה.
 19 מנקה חזקוהו. וחזקוהו

למחשבה וזבחה
 וזכר וזבחה וזבחה
 וזכר וזבחה וזבחה
 חזקוהו בנפש וזבחה.

חזקוהו וזבחה וזבחה
 20 וזכר. וזבחה
 חזקוהו וזבחה.

חזקוהו וזבחה וזבחה
 21 וזכר. וזבחה
 חזקוהו וזבחה.

חזקוהו וזבחה וזבחה
 22 וזכר. וזבחה
 חזקוהו וזבחה.

חזקוהו וזבחה וזבחה
 23 וזכר. וזבחה
 חזקוהו וזבחה.

חזקוהו וזבחה וזבחה

11 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה

12 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה

13 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה

14 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה

15 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה

16 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה

17 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה
 חזקוהו וזבחה וזבחה

חזקוהו וזבחה וזבחה

f. 267.
 v. a.

tabam omitta ante ו, nisi ו sumeretur
 pro verbo *ingressum est*, sed nimis dura es-
 set phrasis. Eo jam inclinarem, ut vocem
 חד in חד mutem, quae forma parum dif-
 ferunt prioris litterae; durior quidem con-
 structio videtur חזקוהו וזבחה pro חזקוהו
 וזבחה, sed linguae analogia non caret.
 Hac ratione correctus Syrus Latinam ver-
 sionem veterem plane refert, et contextus
 sanus efficitur.

19. Codex in sua scriptura legere חזקוהו
 videretur, certe deest punctum litterae ח, sed
 quod dedi postulat ipse contextus cum La-
 tina versione.

21. וזכר וזבחה וזבחה, ali-
 quid deesse dixi in notis ad versionem meam
 Latinam; quam ideo ex ipsa antiqua ver-
 sione retinui, incaute vero in nota verti lo-
 cum Syrum *sed et super omnes*, cum *omnes*
 desit. Verbum, vel etiam plures voces pu-

1. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 2. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 3. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 4. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 5. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 6. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 7. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 8. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 9. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 10. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**

r. c.

f. 267. r. b.
 III, 1. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 2. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 3. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 4. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**
 5. **וְהָיָה כִּי יִשְׁלַח ה' אֶת הָאֵשׁ בְּאֶרֶץ הָעִיבִי**

dex, non tamen in omnibus libris.

8. **gens mea**, vel *mecum*, ex versione Latina et Arabica et ex contextu corrigendum **gens**.

Ib. Punctum post **reprobari** videtur ipsa 4 manu. In fine vero sic interpunctio major omissis punctis minio, ut alibi in hoc et aliis libris factum interdum, quod puncta minio postea adscribenda fugerent amanuensem.

9. **priora puncta ribui** reprobantur, puto, 4 manu, utroque conjuncto; sic et infra factum.

Tit. **et sic noster** codex alibi: sed non constant Syri in hujus et plurium aliorum nominum propriorum scriptura vel in eodem codice pro literis quiescentibus.

2. **habitationum**, nec corrigerem jam in **habitorum**, ut tacite sumpsi in versione, cum strictius opponatur, puto, praecedentibus **et in secunda voce** soleat noster apponere suffixum nominis sequentis cum ? huic praeposito, ut passim infra.

7. Sic ✱ initio columnarum praeponit co-

ipsi tantum sunt tribuenda, omnia nempe quae singula loca et capita versionis Armeniacae tractant; nec dubito ab eadem repetendum fore, si longe magis quam per me fieri potuerit, deinde innotescat versio illa. Ceterum nil mirum si doctissimo Ewald ignota ea manserit usque ad extrema ista tempora, licet jam ab anno 1827 acre ac saepius repetitum studium in hunc librum contulerit; omnibus enim doctis viris, qui plures jam ab edita versione Aethiopica anno 1820 praesertim in Germania hunc librum tractarunt, idem contigisse videtur, si recte conjicio ex hujus libri literaria historia apud Volkmar, *Handb. der Einl. in die Apokryphen. II Abth. Das vierte Buch Ezra, p. 273-5*, edit. anno 1863; cum in eo quoque, qui fuse recenset etiam suos antecessores ac ita ut eos legisse appareat, altum sit de nostra versione silentium. Unum quidem ipse offendi qui eam indicaverit, Scholz nempe, quem etiam in commentatiuncula mea anni 1864 attuli, ne primam omnino notitiam istius versionis mihi vindicare viderer; quamquam nescirem utrum meum studium ejusdem excitatum fuerit ab illo, quem certo vel pro hoc loco legeram longe antequam Biblia Armeniaca in manus sumerem, an, postquam e mente mea evanisset notitia, quam inde habebam, redintegrata fuerit ex ipsis Bibliis, quae continue evolvenda mihi erant cum notas versionis Syro-Hexaplari scribebam. Quoquo modo res sit, fortuito omnino mihi innotuit, non ex studiis in hanc rem intentis, atque ut nullum crimen literarium fuit aliis ignorasse, sic nullum meritum literarium mihi fortuito novisse.

nel 1861, ma solo incidentemente nella prefazione al primo fascicolo dei miei Monumenta, ove accennava anche la relazione della nostra versione all'arabica, e l'edizione dell'armena per Zohrab.

Ex istis haec, ni fallor, consequuntur: 1.º Commentationem Doctoris Ewald anni 1863 occasionem quidem fuisse, ut fusius dissererem de versionibus Armeniaca et Syriaca anno 1864, sed non ut in lucem hanc protraherem, cum brevem ejus notitiam dedissem jam anno 1861, quo tempore etiam Armeniacam indicaveram: 2.º Doctorem Ewald anno 1863 ignorasse exstare versiones tum Syriacam, tum Armeniacam, jam indicatas in Praefatione libri mei anni 1861, quem ipse recensuerat anno 1862: 3.º Eum in iis quae disseruit in genere de indole versionis Armeniacae anno 1865, fere amplificasse tantum quae ipse jam praeoccupaveram anno 1864 in commentatiuncula, quam ipse refert in fine solum pro notitia versionis Syriacae, quasi hanc tantum tractaret, et non alia quae supra retuli ex parte. Unum hic est in quo praecipue dissidemus, de utilitate nempe quae in critica recensione textus Esdrae sperari potest a versione Armeniaca, quam is non parvam, ego vero non multam dixi. In quo recte utrumque judicasse puto. Sic enim ille judicare debebat comparatione instituta inter Armeniacam et ceteras versiones ipsi bene perspectas; ego qui etiam Syriacam longe ceteris meliorem prae oculis habebam, non poteram negare exiguos jam fructus prae ista sperandos ab Armeniaca. Sunt tamen multa in ejus Commentatione quae

tipo. Sia come si vuole per questo, il testo armeno nelle sue grandi parti è quello stesso delle versioni arabica e siriana. Dietro la numerazione della versione latina, seguita per comodo di rapporto anche da Ewald per l'arabica, comincia col capitolo III, ha la lunga aggiunta a metà il cap. VII, e si chiude col cap. XIV. Zohrab notò col numero I il primo capitolo del suo testo, poi al secondo pose il numero IV, e così di seguito fino al XIV. Questa versione, confrontata colle altre latina, siriana ed arabica, e colla recensione di Ewald, ha varie trasposizioni e lacune e anche dilungamenti; e dall'esame comparativo di vari passi, rende in generale più il senso, abbreviando, che non il testo letterale, quale più o meno fedelmente è riportato dalle altre versioni. Anche senza l'osservazione di Zohrab si vede subito, che questo libro non può essere opera dei traduttori della Bibbia armena, esatti al testo, che rendono senza scapito della proprietà della loro lingua, della quale la Bibbia è un libro classico, a quanto ne dicono gli Armeni, i giudici più competenti. Della lingua del nostro libro Zohrab parla male. Questa versione per la sua condizione, che ho già accennata, non potrà dar molto per la critica del nostro libro. È però alquanto curioso, che un dotto come Ewald l'abbia ignorata. Ma generalmente è poco conosciuta la letteratura armena, e della Bibbia, forse perchè tradotta dal greco, non si fa uso, almeno grande; quindi si ignorano facilmente i libri apocrifi che vi sono aggiunti. Scholz, che nella sua *Einleitung in die H. Schriften*, tesse un lungo catalogo dei libri apocrifi, tace al IV di Esdra la nostra versione, cui ricorda solo ove parla della versione armena della Bibbia. L'autore poi del *Dictionnaire des Apocryphes*, stampato da Migne nel 1856, non ne parla assolutamente; cosa del resto da stupirne poco, vista la negligenza con cui fu condotto quel lavoro.... Più difficile era che Ewald conoscesse la versione siriana, ben più importante dell'armena; impossibile che potesse servirsene, essendo manoscritta ancora, e, per quanto io so, nell'unico manoscritto dell'Ambrosiana. Ho detto più difficile che la conoscesse, perchè il primo cenno di essa, credo, fu dato da me

certo mihi constare dixi postea in commentatiuncula quam infra indicabo, p. 6, postquam Arabicam ipsam versionem inspexi editam a Doctore Ewald.

Cum vero anno 1863 Doctor Ewald edidisset *Das vierte Ezrabuch nach seinem zeitalter, seinen Arabischen übersezungen, und einer neuen wiederherstellung*, in opere: *Abhandlungen der K. Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen, XI Band, Hist.-Phil. Classe*, et ibi pag. 136 scripsisset: *Da die ursprache des dunkeln buches bis jezt für uns völlig verloren ist und seine urgestalt AUS DEN JEZT ALLEIN ERHALTENEN UEBERSEZUNGEN LATEINISCHER AETHIOPISCHER UND ARABISCHER SPRACHE mit sicherheit wiederherzustellen seine grossen schwierigkeiten hat, so füge ich hier den ersten versuch einer solchen wiederherstellung hinzu*; ego in Sessione Regii Instituti Langobardici Scientiarum ac Literarum an. 1864, die 12 Maji, legi commentatiunculam, quam ipse Ewald supra pag. 516 indicavit, cui titulus: *SUL DAS VIERTE EZRABUCH del Dottor Enrico Ewald, Osservazioni*, ecc. Tota commentatiuncula est in disserendo de versionibus Armeniaca et Syriaca. Et haec quidem inde sufficiat referre. Pag. 2: Ewald, a pag. 136 delle *Abhandlungen*, accenna come solo conservato finora del IV di Esdra le traduzioni latina, etiopica ed arabica. Questo non è esatto. Esistono ancora due altre versioni, l'una armena pubblicata da Zohrab nell'edizione della Bibbia armena fatta a Venezia nel 1805, e forse anche in altre edizioni, che io non ho potuto consultare, eccetto quella dei mechtaristi del 1860, nella quale è omessa; l'altra siriana si conserva nel manoscritto della Biblioteca Ambrosiana, B. 21. Inf., del secolo VI circa.

La versione armena, che è nell'appendice della citata edizione di Zohrab, pag. 13-25, porta per titolo Terzo di Esdra, detto terzo forse dal posto che occupava nei manoscritti armeni, come è detto quarto nella versione latina, perchè vi è dopo i due canonici e il terzo apocrifo, e primo nella siriana, perchè ci sta avanti ai canonici, e per la stessa ragione credo nell'etiopica; che nell'arabica ripeterei la qualifica di primo dal suo arche-

für uns zur vollkommenen Wiederherstellung der Urschrift von nicht geringem Nutzen ist. Indessen ist nun in den letzten Monaten auf Veranlassung meiner Abhandlung an den Tag gekommen dass in der Ambrosiana zu Mailand auch eine alte Syrische Uebersetzung des Buches sich findet: und schon ist von dort aus auch deren Veröffentlichung sicher versprochen (In dem *Memorie del reale Istituto Lombardo di scienze e lettere; classe di lettere e scienze morali e politiche*. Vol. X. fasc. I. Milano 1865). Man verdankt diese Nachricht dem Abate Antonio Ceriani, demselben dessen *Mailänder Monumenta sacra et profana* fasc. 1 im ersten Stücke unserer *Gel. Anz.* von 1862 etwas näher beurtheilt wurden; und derselbe hat die Veröffentlichung des Syrischen Ezrabuches übernommen.

Haec vero sunt diverso tempore a me prius edita, quae cum verbis Doctoris Ewald conferri debent. Ineunte anno 1861 in Praefatione ad *Monumenta sacra et profana*, T. I, f. 1, p. XIII, scribebam: Venio jam ad codicem syrum B. 21. Inf.... Continet, praeter libros canonicos V. T. versionis Pescito, de quibus postea dicam, plura alia omnino digna studiis doctorum. Habentur enim in eo... sequentes libri: IV Esdrae cum hoc titulo: Liber Esdrae scribae, qui vocatur Salathiel; textum habet versionis Arabicae, cujus collationem dedit Fabricius, quamque deprehendi a Syriaca procedentem; atque a nostra fortasse fluxit et Armena edita in Bibliis vulgatis a Zohrab, quacum nondum contuli, uti neque cum Aethiopica. Ceterum in nostro codice hic liber praeit canonico, qui inscribitur: Ejusdem Esdrae sermo secundus, quocum ut unius libri conjungitur Nehemia. Etiam in versionibus Arabica et Aethiopica dicunt IV Esdrae praeponi III Esdrae et canonicis Esdrae et Nehemiae... Sane omnes libri, quos recensui,... digni qui assumantur in crisin textus graeci, vel aliarum versionum, cum sint e codice antiquo versionis antiquissimae, et collationem, si non totos edam, ipse instituiam. Librum in quo ista insunt recensuit Ewald, ut ipse quoque supra dixit, p. 516, ineunte anno 1862. Quod vero hic de origine versionis Arabicae a Syriaca confidenter asserebam, non adeo

ren Armenischen Bibelausgaben ausgelassen; sie erschien aber 1805 in der Venediger Ausgabe; und da sie bis jetzt noch gar nicht näher beachtet, ausserdem auch die Kenntniss des Armenischen unter uns noch immer wenig verbreitet ist, so scheint es mir passend sie hier in einem Nachtrage zu jener Abhandlung einer genaueren Untersuchung zu unterziehen.

Das Buch heisst hier der dritte Ezra: dieser Name ist wenigstens ebenso passend wie der eines vierten Ezrabuches. Die Armenische Uebersetzung selbst ergibt sich bei näherer Erforschung als eine ebenso ursprüngliche und selbständige wie die übrigen bis jetzt bekannt gewordenen: nur ihr Verhältniss zur alten Syrischen kann so lange diese (worüber unten) noch nicht bekannt ist, nicht näher bestimmt werden. Es versteht sich danach von selbst dass sie die zwei ersten und die zwei letzten Capitel der altLateinischen Uebersetzung ebenso wenig hat wie die Aethiopische und die zwei Arabischen: wobei es sich nur seltsam ausnimmt dass die Capitel in jener Venediger Ausgabe dennoch nach der Lateinischen Weise gezählt werden.

Hieraus folgt schon dass diese alte Uebersetzung ebenfalls das ihrige dazu beitragen kann die verlorene Urschrift desto sicherer und vollständiger wiederzuerkennen. Doch wird dieser ihr Nutzen für uns dadurch etwas geschmälert dass sie an nicht wenigen Stellen theils kleinere theils aber auch etwas grössere Lücken zeigt.... 506. Dagegen hat diese Uebersetzung sehr viele Worte und theilweise sogar sehr lange Stellen welche entweder in allen den übrigen alten Uebersetzungen oder doch in der einen oder andern von ihnen fehlen. Sie hat namentlich auch die lange Stelle welche in der Lateinischen hinter 7, 35 fehlt und an deren Aechtheit man um so weniger zweifeln darf, wiewohl schon früher kein guter Kenner des Buches an ihr zweifeln konnte... Man wird daraus (ex versione cum animadversionibus Cap. XI, seq.) von der einen Seite sehen dass der Armenier obwohl er an manchen Stellen zu frei zu Werke geht doch im Ganzen den Sinn der Urschrift gut getroffen hat...

515. Nach diesen Belegen wird man zugeben dass auch die Armenische Uebersetzung

LIBER IV ESDRAE SYRIACE.

probaturi sint, ut potius quam illis recensendis tempus insumam in edendo, qua majori fide per me liceat, hujus et aliorum hujusmodi librorum textus vetustos, quos nancisci potuero.

Jam ad Syriacum libri textum transirem, nisi ulla declaranda, quae referuntur ad ejus historiam, ut ita dicam, licet vix a seipso, quantum novi, prima ejus notitia prodierit, et ad versionem ejusdem libri Armeniacam. Hoc ut faciam movent me nonnulla quae Doctor Henricus Ewald scripsit in *Nachrichten von der K. Gesellschaft der Wissenschaften aus dem Jahre 1865*, Göttingen, 1865, 504-516. Satis fere erit in hac re ut propositis quae is protulit, documenta quae iisdem referuntur subijciam. Sic ergo Doctor Ewald p. 504-5. *Als ich jetzt vor beinahe drei Jahren der K. Ges. der WW. die Abhandlung über das vierte Ezrabuch übergab, war der Inhalt welchen sie umspannen sollte fast zu weit. Sie sollte unter anderem die dunkle Frage über das Zeitalter dieses Buches nach der Ansicht welche ich schon 1827 darüber ausgesprochen hatte zum letzten Abschlusse bringen: dieser Zweck ist vollkommen erreicht. Sie sollte die zwei Arabischen Uebersetzungen des Buches nach den Handschriften veröffentlichen, ausserdem nach ihnen so wie nach der alten Aethiopischen und Lateinischen Uebersetzung seine verlorne Urschrift in ihrem ganzen Umfange und in ihrer ächten Gliederung wiederherstellen. Nun aber gibt es auch eine alte Armenische Uebersetzung des dunkeln Buches welche mir schon vor vielen Jahren durch die Hände gegangen war in jener Abhandlung aber nicht berücksichtigt wurde. Diese wird zwar in den neue-*

Constitueram olim ut Syriacum librum IV Esdrae conjungerem cum Pescito Veteris Testamenti; sed cum jam videam Latinam ejus interpretationem, quam dedi in Tomo I anno 1866, non sufficere studiis virorum doctorum, et desiderium imo excitasse maturae editionis, utpote subsidii magni momenti, libenti animo huic manum admoveo. Quam quidem sic institui, ut textum Syrum exhibeam servatis iisdem lineis codicis, ut unici et vetustissimi, cum sit seculi fere VI, imo retentis etiam ejus erroribus, quos tamen in notis indico, quatenus saltem ipse deprehendo. In istis notis cetera quoque attingo, quae codicis conditionem attinent in locis singulis, et versionem meam Latinam, ubi e re visum fuerit, corrigo.

Quae attinent ad hujus libri aetatem, indolem aliaque, quae a pluribus annis a multis de eo disputantur, neque attigi occasione editionis versionis Latinae, nec volo etiam nunc vel delibare; praesertim quod ex praecedentibus operibus, adhibitis etiam Latina mea versione Syriacae hujusque ipso textu ex meo apographo, rem fuse pertractaverit, et bene quidem quantum mihi omnino videtur, Presbyter A. Le Hir, Professor in Seminario S. Sulpicii Parisiis, in libro *Études religieuses, historiques et littéraires*, Déc. 1866, Fév., Mars, Mai 1867. Erunt sane qui mirentur me ab istis tractandis refugere; sed suum est cuique ingenium, et ego candide fateor me vix posse pertrahi ad quaestiones criticas, quae ex defectu testimoniorum relictæ sunt dirimendae ex internis tantum indiciis iisque non apertis, sed ab unoquoque eruendis ejusque judicio pensandis. Sed erunt quoque, spero, qui

.... συναγαγεῖν ἔρχομαι πάντα καὶ
 τὰς γλώσσας, καὶ ἤξουσι τὴν
 δόξαν μου. 19. Καὶ († θήσω) ση-
 μεῖον, καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν
 εἰς τὰ ἔθνη, εἰς θαρσεῖς, ... φοῦδ, καὶ λούδ, καὶ
 μουσὺχ, καὶ εἰς θεβέλ, καὶ εἰς τὴν ἐλλάδα, καὶ
 εἰς τὰς νήσους τὰς πόρρω, αἱ οὐκ ἀκηκόασί μου
 τὸ ὄνομα, οὔτε ἐώρακάσιν μου τὴν δόξαν καὶ ἀναγ-
 γελοῦσι τὴν δόξαν μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, 20. καὶ
 ἄξουσι τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν
 δῶρον τῷ κυρίῳ, μεθ' ἵππων καὶ ἀρμάτων,
 ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων εἰς τὴν
 ἁγίαν πόλιν († εἰς) ἱερουσαλὴμ, († λέγει) κύριος,
 ὡς ἀνενέγκαισαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐμοὶ
 μετὰ (ψαλμοῦ) εἰς τὸν οἶκον 21.
 αὐτῶν λήψομαί μοι
 († λέγει) κύριος. 22. ὁ οὐ-
 ρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ ποιῶ
 λέγει κύριος, τὸ
 σπέρμα ὑμῶν, καὶ τὸ ὄνομα ὑμῶν. 23. ... μῆνα
 ἐκ μηνός, καὶ ἐκ

וְיִקְרְבוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 18 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 19 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 20 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 21 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 22 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
 23 וְיִשְׁמְעוּ אֵלַי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת

18. Ἄρον κύκλω τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε
πάντας τοὺς υἱούς σου, ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἤλ-
θον πρὸς σέ. Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ὅτι πάντας
αὐτοὺς ὡς στολὴν

LXVI, 11. δόξης αὐτῆς. 12. Ὅτι
τάδε λέγει κύριος, ἐγὼ ἐκκλίνω ἐπ'
..... (ποταμὸν εἰρήνην), καὶ ὡς
.... ἐπικλύζων δόξαν. τὰ παιδία αὐτῶν
ἐπ' ὤμων καὶ ἐπὶ γονάτων παρα-
κληθήσονται. 13. τινὰ μήτηρ αὐτοῦ πα-
ρακαλέσει, οὕτω καὶ γὰρ παρακαλέσω ὑμᾶς, καὶ
ἐν ἱερουσαλὴμ παρακληθήσεσθε. 14. Καὶ ὄψεσθε,
καὶ χαρήσεται ἡ καρδία ὑμῶν, καὶ τὰ ὅσα
ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ καὶ γνωσθήσεται ἡ
χεὶρ κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτὸν, καὶ ἀπει-
λήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν.

15. Ἰδοὺ κύριος ὡς πῦρ ἤξει, καὶ ὡς κα-
ταιγὶς († τὸ ἄρμα) αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ
ἐκδίκησιν αὐτοῦ, καὶ ἀποσκορακισμὸν αὐτοῦ ἐν
φλογὶ πυρός. 16. Ἐν γὰρ τῇ πυρὶ κρι-
θήσεται πᾶσα ἡ γῆ,
πᾶσα σὰρξ· πολλοὶ ἔσονται ὑπὸ
κυρίου. 17. καὶ καθαριζόμενοι
εἰς τοὺς κήπους, († καὶ)
οἱ ἐσθιόντες καὶ τὰ ἐδελύγματα
..... ἐπιτοαυτὸ ἀναλωθήσονται,
..... 18. τὸν λογισμὸν αὐτῶν
... αὐτῶν ἐπίσταμαι, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.

18
12
13
14
15
16
17

ησε) τὸ στόμα μου ὡς μάχαιραν ὀξείαν, καὶ
 ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐκρυψέ με· καὶ
 ἔθηκε με ὡς βέλος ἐκλεκτόν, καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ
 αὐτοῦ ἐσκέπασέν με, 3. καὶ εἶπέ μοι, Δούλος μου
 εἶ σὺ Ἰσραὴλ, καὶ ἐν σοὶ ἐνδοξασθήσομαι. 4. Καὶ
 ἐγὼ εἶπα, Κενὸς ἐκοπίασα εἰς μάταιον, καὶ εἰς
 οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν μου· διατοῦτο ἡ κρίσις
 μου παρὰ κυρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐνώπιον τοῦ
 θεοῦ μου.

5. Καὶ νῦν οὕτω λέγει κύριος, ὁ πλάσας με
 ἐκ κοιλίας δοῦλον ἐαυτοῦ († τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν
 ἱακώβ πρὸς αὐτόν, καὶ τὸν Ἰσραὴλ συναγαγεῖν)
 δοξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου, καὶ ὁ θεός μου
 ἔσται μοι ἰσχὺς. 6. Καὶ εἶπέ μοι, Μέγα σοι ἐστὶ
 τοῦ κληθῆναι σε παῖδά μου, (καὶ) τοῦ στηῆσαι
 τὰς φυλὰς ἱακώβ, καὶ τὴν διασποράν τοῦ Ἰσραὴλ
 ἐπιστρέψαι· ἰδοὺ δέδωκά σε (διαθήκην τῷ γένει,

ἰ. 47. v.
 6
 1
 2
 3
 4
 5

3
 4
 5
 6
 f. 86. r.

2
 3
 4
 5

ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς· καὶ οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολο-
θρευθῆς, αὐτὸς ἀπολείπεται τὸ ὄνομά σου ἐνώπιον
ἐμοῦ.

20. († Ἐξέλθετε) ἐκ βαβυλωνίως, († φεύγετε)
ἀπὸ τῶν χαλδαίων, († φωνῇ) εὐφροσύνης ἀπαγ-
γείλατε († τοῦτο, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε, καὶ
ἐξενέγκατε ἕως τῶν περάτων) τῆς γῆς, († καὶ)
λέγετε, Ἐφύσατο κύριος τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἰακώβ·
21. οὐκ εἶπεν αὐτὸν διψῆσαι, δι' ἐρήμου ἄγων
αὐτόν, ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοῖς· σχισθήσεται
πέτρα, καὶ βυθήσεται ὕδωρ, καὶ πίεται ὁ λαὸς μου.

22. Οὐκ ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, λέγει
κύριος.

IL, 1. Ἀκούσατέ μου αἱ νῆσοι, καὶ προσέχετε
ἔθνη, διὰ χρόνου πολλοῦ στήσεται, λέγει κύριος.

✱ Ἐκ γαστροῦ ἐκάλεσέ με, καὶ ἐκ κοιλίας
μητρός μου ἐκάλεσε τὸ ὄνομά μου, 2. († ἐποί-

יִשְׂרָאֵל. תִּכְרַח בְּיָמֶיךָ אֶרֶץ
חַרְבָּהּ בְּיָמֶיךָ. אֵלָּא אֶלָּא
מֵי מַלְאָכָהּ. הִלָּל בְּיָמֶיךָ

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם
— 20
מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם
מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

21 מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם f.85. r.

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

— 22
מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

— IL, 1
מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

✱ מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

2 מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

19 מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

20 מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

f.47. r. 21 מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

22 מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם

מִצָּרַיִם

Κύριος ἀγαπῶν σε ἐποίησε τὸ θέλημα αὐ-
τοῦ ἐπὶ βαβυλῶνα, τοῦ ἄραι σπέρμα χαλδαίων.

15. Ἐγὼ ἐλάλησα, καὶ ἐγὼ ἐκάλεσα; ἤγαγον
αὐτὸν, καὶ ἐκάθισα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.

16. Προσαγάγετε πρὸς μέ, καὶ ἀκούσατε
ταῦτα· († ὅτι) οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ λε-
λάληκα· († καὶ) ἡνίκα ἐγένετο, ἐκεῖ ἤμην, καὶ
νῦν κύριος († ὁ θεός) ἀπέσταλκέ με, καὶ τὸ
πνεῦμα αὐτοῦ.

17. Οὕτω λέγει κύριος, ὁ ρυσάμενός σε, ἅγιος
Ἰσραὴλ, Ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, δέδεικά σοι
εἰς ὠφέλειαν τοῦ εὑρεῖν σε τὴν ὁδὸν μου ἐν ᾗ
πορεύσῃ ἐν αὐτῇ. 18. Καὶ εἰ ἤκουσας τῶν ἐν-
τολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὡς ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου,
καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ὡς († κύματα) θαλάσσης.

19. Καὶ ἐγένετο ἂν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης·
τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου

14. מלכותי מעולם. מביה יבא
15. מלכותי מעולם. מביה יבא
— מלכותי מעולם. מביה יבא
15. מלכותי מעולם. מביה יבא
15. מלכותי מעולם. מביה יבא

16. מלכותי מעולם. מביה יבא
16. מלכותי מעולם. מביה יבא

17. מלכותי מעולם. מביה יבא
17. מלכותי מעולם. מביה יבא

18. מלכותי מעולם. מביה יבא
18. מלכותי מעולם. מביה יבא

19. מלכותי מעולם. מביה יבא
19. מלכותי מעולם. מביה יבא

14. מלכותי מעולם. מביה יבא
14. מלכותי מעולם. מביה יבא

15. מלכותי מעולם. מביה יבא
15. מלכותי מעולם. מביה יבא

16. מלכותי מעולם. מביה יבא

17. מלכותי מעולם. מביה יבא

18. מלכותי מעולם. מביה יבא

19. מלכותי מעולם. מביה יבא

14. מלכותי מעולם. מביה יבא

15. מלכותי מעולם. מביה יבא

16. מלכותי מעולם. מביה יבא

17. מלכותי מעולם. מביה יבא

18. מלכותי מעולם. מביה יבא

19. מלכותי מעולם. מביה יבא

14. מלכותי מעולם. מביה יבא

15. מלכותי מעולם. מביה יבא

16. מלכותי מעולם. מביה יבא

17. מלכותי מעולם. מביה יבא

18. מלכותי מעולם. מביה יבא

19. מלכותי מעולם. מביה יבא

14. מלכותי מעולם. מביה יבא

15. מלכותי מעולם. מביה יבא

16. מלכותי מעולם. מביה יבא

17. מלכותי מעולם. מביה יבא

8. (Οὐ γὰρ) ἤκουσας οὔτε ἠπίστω, οὔτε ἀπ' ἀρχῆς ἔνοιζά σου τὰ ὦτα· ἔγνων γὰρ, ὅτι ἀθετῶν ἀθετήσεις, καὶ ἄνομος ἐκ κοιλίας κληθήσῃ. 9. Ἐνεκεν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος δεῖξω σοὶ τὸν θυμὸν μου καὶ († τὴν δόξαν μου φυλάξω) σοι, ἵνα μὴ ἐξολοθρεύσω σε.

10. Ἴδού πέπρακά σε, οὐκ († ἀργυρίου)· ἐξελάμην δέ σε ἐκ καμίνου πτωχείας.

11. Ἐνεκεν ἐμοῦ ποιήσω σοι, ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα βεβηλοῦται, καὶ τὴν δόξαν μου ἐτέρῳ οὐ δώσω.

12. Ἀκούε μου ἰακώβ, καὶ ἰσραὴλ ὃν ἐγὼ († ἐκάλεσα)· ἐγὼ εἰμι πρῶτος, καὶ ἐγὼ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα.

13. Καὶ ἡ χεὶρ μου ἐθεμελίωσε τὴν γῆν, καὶ ἡ δεξιὰ μου ἐστερέωσε τὸν οὐρανόν· καλέσω ἐγὼ αὐτοὺς, καὶ στήσονται ἅμα, 14. καὶ συνάχθησονται πάντες, καὶ ἀκούσονται· τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα;

8
9
10
11
12
13
14

11
12
13

f. 46. r.
8
9
10

ἀντεχόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἀγίας,
καὶ ἐπὶ τῷ θεῷ τοῦ Ἰσραὴλ ἀντιστηριζόμενοι·
κύριος σαβαώθ ὄνομα († αὐτοῦ).

3. Τὰ πρότερα ἐκ τότε ἀνήγγειλα, καὶ ἐκ
τοῦ στόματός μου ἐξῆλθε, († καὶ ἀκουστά) σοι
(† ἐποίησα, καὶ) ἐξάπιννα ἐποίησα, καὶ ἐπῆλ-
θεν. 4. Γινώσκω ὅτι σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦρον σι-
θροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ μέτωπόν σου χαλ-
κοῦν. 5. Καὶ ἀνήγγειλά σοι πάλαι, († καὶ) πρὶν
ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ ἀκουστά σοι ἐποίησα, μὴ ποτε εἴ-
πης, Ὅτι τὰ εἰδωλά μοι ἐποίησε, καὶ τὰ γλυπτὰ
καὶ τὰ χωνευτὰ ἀνετείλατό μοι.

6. Ἰκούσατε ταῦτα, καὶ οὐκ ἔγνωτε· ἀλλὰ
καὶ ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν.
ἂ μέλλει γίνεσθαι καὶ οὐκ ἔγκως αὐτά, 7. καὶ
νῦν γίνεται, καὶ οὐ πάλαι, προτέραις ἡμέραις
οὐκ ἤκουσας αὐτά· μὴ εἴπης. Ναὶ γινώσκω αὐτά.

בְּאֵי חֲכִים מְעַלְלִים נַחֲמָה
אֵלַי. וְלֹא הָיָה מְעַלְלִים חֲכִים
חֵן. וְיִחְזַק מִשְׁפָּט וְעֶצֶם לִי. וְיִבְרָךְ
6 מִבְּרָכָה לְיָהוָה מִבְּרָכָה לְיָהוָה
לֹא יִבְרָכָה לְיָהוָה. וְלֹא יִבְרָכָה לְיָהוָה
מִבְּרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
7 לֹא יִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
לֹא יִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה

2 לֹא יִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
3 מִבְּרָכָה לְיָהוָה מִבְּרָכָה לְיָהוָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
4 מִבְּרָכָה לְיָהוָה מִבְּרָכָה לְיָהוָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
5 מִבְּרָכָה לְיָהוָה מִבְּרָכָה לְיָהוָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
6 מִבְּרָכָה לְיָהוָה מִבְּרָכָה לְיָהוָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
7 מִבְּרָכָה לְיָהוָה מִבְּרָכָה לְיָהוָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה

2 לֹא יִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
3 מִבְּרָכָה לְיָהוָה מִבְּרָכָה לְיָהוָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
4 מִבְּרָכָה לְיָהוָה מִבְּרָכָה לְיָהוָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
5 מִבְּרָכָה לְיָהוָה מִבְּרָכָה לְיָהוָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה
וְיִבְרָכָה לְיָהוָה חֲכִים נַחֲמָה

τωσαν και σωσάτωσαν σε († οἱ χαλδαῖοι οἱ ἀτε-
νίζοντες εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τοὺς ἀστέρας,
καὶ) ἀναγγειλάτωσαν σοι, τί μέλλει ἐπὶ σέ ἐρ-
χέσθαι. 14. Ἴδού πάντες ὡς φρύγανα ὑπὸ πυρὸς
κατακαυθήσονται, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν ψυ-
χὴν αὐτῶν ἐκ φλογός· ὅτι ἔχεις ἄνθρακας πυρὸς
καθίσαι ἐπ' αὐτούς, 15. οἳτοι ἔσανταί σοι βοή-
θεια· ἐκοπίσας ἐν τῇ μεταβολῇ σου ἐκ νεότη-
τος, ἄνθρωπος καθ' ἑαυτὸν ἐπλανήθη, σοὶ δὲ οὐκ
ἔσται σωτηρία.

XLVIII, 1. Ἀκούσατε ταῦτα οἶκος ἰακώβ, οἱ
κεκλήμενοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι ἰσραήλ, καὶ ἐξ ὕδατος
ιοῦδα ἐξελθόντες, οἱ ὁμνούντες τῷ ὀνόματι κυ-
ρίου θεοῦ ἰσραήλ, καὶ ἐν τῷ θεῷ μνησκόμενοι·
οὐ μετὰ ἀληθείας, οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης, 2. καὶ

13
14
15
f. 84. r.
XLVIII,
1

15
XLVIII,
1

13
14

σχίνῃ σου, († φανήσεται ὁ ὀνειδισμός) σου, (καὶ τοὺς δικαίους σου πάντας) ἐκ σοῦ λήψομαι.

Οὐκέτι σε μὴ παραδῶ ἀνθρώποις. 4. Ὁ ρυ-
σάμενός σε κύριος σαβαώθ ὄνομα αὐτοῦ, ὁ ἅγιος
ισραὴλ.

5. Κάθισον († ἐν ἐκπλήξει), εἰσελθε εἰς τὸ
σκότος θυγάτηρ χαλδαίων, οὐκέτι μὴ κληθήσῃ
ισχύς († βασιλειῶν). 6. Παραξύνθην ἐπὶ τῷ λαῷ
μου, διότι ἐμίαναν τὴν κληρονομίαν μου καὶ ἐγὼ
ἔδωκα αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς σου, σὺ δὲ οὐκ
(† ἐποίησας) αὐτοῖς ἔλεος, († καὶ ἐπὶ τοὺς πρε-
σβυτέρους) ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σφόδρα, 7 καὶ
εἶπας, Εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα· († καὶ)
οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ σου, οὐδὲ ἐμνή-
σθης τὰ ἔσχατά σου. 8. Νῦν δὲ ἄκουε ταῦτα
ἡ τρυφερά, ἡ καθημένη πεποιθὺα, καὶ λέγουσα
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν
(† ἐτι) ἑτέρα, οὐ καθὼ γῆρα, οὐδὲ γινώσκωμαι
ὀρφνίαν. 9. Νῦν δὲ ἤξει ἐξ αἰφνης ἐπὶ σὲ τὰ

3
3
4
5
6
7
8

1. 44. v. 8

3
4
5
6

αὐτά)· καὶ εἶπον, Πᾶσα μου ἡ βουλὴ στήσεται,
καὶ († πᾶν τὸ θέλημά μου) ποιήσω· 11. καλὸν
ἀπὸ ἀνατολῶν πετεινόν, καὶ ἀπὸ γῆς πῶρῶθεν
περὶ ὧν βεβούλευμαι, ἐλάλησα, καὶ ἤγαγον, ἐκ-
τίσα καὶ ἐποίησα αὐτὸ, ἤγαγον (αὐτὸ), καὶ εὗ-
δωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. 12. Ἀκούσατέ μου οἱ
ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν, (καὶ) οἱ μακρὰν ἀπὸ
τῆς δικαιοσύνης. 13. († Ἦγγικε ἡ δικαιοσύνη
μου παραγίνεσθαι, καὶ ἡ σωτηρία μου οὐ θρα-
δυνεῖ· καὶ δώσω) ἐν σιὼν σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ
εἰς δόξαμα.

XLVII, 1. Κατάβηθι, κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν
παρθένος θυγάτηρ Βαβυλώνης, * κάθισον εἰς τὴν
γῆν, οὐκ ἔστι θρόνος, εἰσελθε εἰς τὸ σκότος θυ-
γάτηρ χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι προστεθήσῃ κληθῆ-
ναι ἀπαλὴ καὶ τρυφῆρά. 2. Λάβε μύλον, ἄλεσον
ἄλευρον, ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου.
(† καῖραι) τὰς πολιὰς, ἀνακάλυψαι τὰς κνήμας,
διάβηθι ποταμούς· 3. Ἀνακαλυφθήσεται ἡ αἰ-

XLVII, 1. Κατάβηθι, κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν
παρθένος θυγάτηρ Βαβυλώνης, * κάθισον εἰς τὴν
γῆν, οὐκ ἔστι θρόνος, εἰσελθε εἰς τὸ σκότος θυ-
γάτηρ χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι προστεθήσῃ κληθῆ-
ναι ἀπαλὴ καὶ τρυφῆρά. 2. Λάβε μύλον, ἄλεσον
ἄλευρον, ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου.
(† καῖραι) τὰς πολιὰς, ἀνακάλυψαι τὰς κνήμας,
διάβηθι ποταμούς· 3. Ἀνακαλυφθήσεται ἡ αἰ-

11
12
13
XLVII.
1
2
f. 83. r.

11
12
13

ἔ. Τίνοι με ὠμώσατε, καὶ († παρασυμβάλετε με); ἴδετε, τεχνάσασθε οἱ κλωνόμενοι. 6. Καὶ οἱ συμβαλλόμενοι χρυσίον ἐκ († μαρσίππων αὐτῶν), καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ († ἰστῶντες), καὶ († μισθούμενοι) (χωρευτήν), († καὶ ποιοῦντες θεῶν). καὶ κύψαντες προσκυνοῦσιν αὐτῷ, († καὶ προσεύχονται αὐτῷ). 7. († Καὶ) αἶρουν αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων, καὶ (φέρουσιν αὐτό)· ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτό, ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ μένει, καὶ οὐ μὴ κινήθῃ· καὶ ὅς ἐάν ἐοήσῃ πρὸς αὐτό, οὐ μὴ εἰσέλῃ, († καὶ) ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σώσῃ αὐτόν.

8. Μνήσθητε ταῦτα, καὶ στενάξατε, (καὶ) μετανοήσατε οἱ πεπλανημένοι, ἐπιστρέψατε τῇ καρδίᾳ. 9. καὶ μνήσθητε τὰ πρότερά ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἐτι († θεός) πλὴν ἐμοῦ, 10. ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν αὐτὰ γενέσθαι, καὶ (ταχὺ συντελέσω

5
6
7
8
9
10
+
5
6
7
8
9
10
f.82.v.
—
8
9
10
f.43.v.

8
9
10
f.43.v.

5
6
7
8
9
10
f.43.v.

14. Οὕτω λέγει κύριος σαβαώθ, († Κόπος αἰγύπτου), καὶ ἐμπορία αἰθιοπῶν, καὶ († οἱ ἄνδρες μέτρου) (σαβὰ) ἐπὶ σὲ διαβήσονται, καὶ σοὶ ἔσονται δοῦλοι, καὶ ὑπὸ σὺν σου ἀκολουθήσουσι· δεδεμένοι χειροπέδαις, καὶ διαβήσονται πρὸς σὲ, καὶ προσκυνήσουσί σοι, καὶ ἐν σοὶ προσεύξονται· ὅτι ἐν σοὶ ὁ θεός ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σου.
15. Σὺ γὰρ εἶ θεός, καὶ οὐκ ἤδειμεν, θεὸς τοῦ ἰσραὴλ σωτὴρ. 16. Αἰσχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πορεύονται ἐν αἰσχύνῃ.

Ἐγκαινίζεσθε πρὸς με νῆσοι. 17. Ἰσραὴλ σώζεται ὑπὸ κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον· οὐκ αἰσχυνθήσονται, οὐδὲ μὴ ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος.

13
14
15
16

14
f. 81. r.

13
14

τὴν γῆν. 25. Τίς ἕτερος διασκεδάσει; διασκεδάσω σημεῖα (ἀπ') ἐγγαστριμύθων, καὶ μαντείας ἀπὸ καρδίας, ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ (τὰς βουλὰς) αὐτῶν μαραινῶν, 26. καὶ ἰστῶν ῥήματα παιδὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ἀλτθεύων· ὁ λέγων τῇ Ἱερουσαλὴμ, Κατοικηθήσῃ, καὶ ταῖς πύλαις τῆς Ἰουδαίας, Οἰκοδομηθήσεσθε, καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀναστήσω· 27. ὁ λέγων τῇ ἀβύσσῳ, Ἐρημωθήσῃ, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῶ· 28. ὁ λέγων κύρῳ φροναῖν, καὶ πάντα τὰ θελήματά μου ποιήσει· ὁ λέγων Ἱερουσαλὴμ, Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ τὸν οἶκον τὸν ἅγιόν μου θεμελιώσω.

XLV, 4. Οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ Χριστῷ μου κύρῳ, οὗ ἐκράτησα τῆς δεξιᾶς, (ἐπακούσονται) ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔθνη, καὶ ἰσχυρὸν βασιλέων διαῤῥήξω, ἀνοίξω ἔμπροσθεν αὐτοῦ πύλας, καὶ πόλεις οὐ συγχλεισθήσονται. 2. Ἐγὼ ἔμπροσθέν σου πορεύσομαι, καὶ ὄρη ὁμαλιῶ, θύρας χαλκᾶς συντρίψω, καὶ μοχλοὺς σιδηροὺς συγκλάσω. 3. Καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκοτεινοὺς, καὶ ἀπακρύφους ἀοράτους ἀνοίξω σοι, ἵνα γνῷς, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ καλῶν τὸ ὄνομά σου, ὁ θεὸς Ἰσραὴλ. 4. Ἐνεκεν τοῦ παιδὸς μου Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου, ἐγὼ ἐκάλεσά σε τῷ ὀνόματί μου, καὶ προσδέξομαι σε· σὺ δὲ οὐκ ἔγνων με, 5. ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν πλὴν ἐμοῦ θεός· ἐνίσχυσά σε, καὶ οὐκ ἤδεις με. 6. Ἵνα γνῶσιν οἱ

·חֲזִי לִימֹה ·בְּיָמַי כִּי אֶמַּע
אֲדַבֵּר אֲדַבֵּר בְּיָמַי כִּי אֶמַּע 25
מִקִּימוֹ ·יְהוָה אֱלֹהֵי / f. 79. r.
כִּי אֶחָד ·כִּי אֶחָד
וְאֶמַּע וְאֶמַּע
וְאֶמַּע וְאֶמַּע 26
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע 27
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע 28
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע XLV, 1
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע 2
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע 3
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע 4
וְאֶמַּע וְאֶמַּע וְאֶמַּע

αὐτῶν). 19. Καὶ οὐκ ἐλογίσατο τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐδὲ ἔγνω τῇ φρονήσει αὐτοῦ, ὅτι τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ, καὶ ἐπέψεν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων αὐτοῦ († ἄρτον), καὶ ὀπτήσας ὕδρα ἐφαγε, καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ ἐποίησε († εἰδωλον) (βδελύγματος), καὶ προσκυνεῖ αὐτῷ λέγων, Ἐξελοῦ με. 20. Γινῶθι ὅτι σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πλανῶνται, καὶ οὐδεὶς δύναται ἐξελέσθαι τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ· ἴδετε, († καὶ) οὐκ ἐράτε, Ὅτι ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου.

21. Μνήσθητι ταῦτα Ιακώβ καὶ Ἰσραὴλ, ὅτι παῖς μου εἶ σὺ, ἐπλάσα σέ († μοι) παῖδα, ἐμὸς εἶ σὺ, καὶ σὺ Ἰσραὴλ μὴ ἐπιλανθάνου μου.

22. Ἴδου γὰρ († παρήγαγον) ὥς νεφέλην τὰς ἀνομίας σου, καὶ ὥς γνόφον τὰς ἀμαρτίας σου· ἐπιστράφηθι ἐπ' ἐμέ, καὶ λυτρώσομαί σε. 23. Εὐφράνθητε οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιέσθω ἡ γῆ, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν Ἰσραὴλ· σαλπίζατε θεμέλια τῆς γῆς, ἑοήσατε τὰ ὄρη εὐφροσύνην, οἱ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τὸν Ιακώβ, καὶ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται.

24. Οὕτω λέγει κύριος ὁ λυτρωσάμενός σε, καὶ ὁ πλάσας σε ἐκ κοιλίας, Ἐγὼ κύριος ὁ († συντελέσας) πάντα, ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ ἐστερέωσα

18 .אֱלֹהִים אֶחָד אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד
19 אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד
20 אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד
21 אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד
22 אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד
23 אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד
24 אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד אֵל אֶחָד

Συναχθήτωσαν πάντες, καὶ στήτωσαν ἅμα·

12. τέκτονες γὰρ εἰσιν ἀπὸ ἀνθρώπων.

Ὅτι ὥζυνε τέκτων σιδήραν, καὶ σκεπάρνῳ εἰργάσατο αὐτό, ἐν ἀνθραξὶ καὶ ἐν τερέτρῳ ἐρύθμισεν αὐτό, καὶ ἔστησεν αὐτό, καὶ εἰργάσατο αὐτό ἐν († τῇ ἰσχύϊ τοῦ βραχίονος) αὐτοῦ, καὶ (ἐπείνασε, καὶ ἡσθένησε, καὶ ἐδίψησε), καὶ οὐ μὴ πίνει ὕδωρ. 13. Ἐκλεξάμενος τέκτων ξύλον, ἔστησεν αὐτό ἐν μέτρῳ, καὶ ἐμόρφωσεν αὐτό ἐν παραγραφίδι, (καὶ σιδήρῳ ἐγλυψεν αὐτό), καὶ ἐν κόλλῃ ἐρύθμισεν αὐτό, καὶ ἐποίησεν αὐτό ὡς μορφὴν ἀνδρός, καὶ ὡς ἁραιότητα ἀνθρώπου, στήθαι αὐτό ἐν οἴκῳ 14. ὃ ἔκοψε κέδρον ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ ἔλαβε πῖνον καὶ δρῦν, καὶ ἐκαρτέρωσεν ἑαυτῷ ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ, ὃ ἐφύτευσε κύριος, καὶ ὑπὸς ἐμήκυνεν, 15. ἵνα ἡ ἀνθρώποις εἰς καῦσιν καὶ (λαβόντες ἀπ' αὐτοῦ καύσαντες, ἐθερμάνθησαν), καὶ καύσαντες ἐπέψαν († ἄρτον) ἐπ' αὐτῷ· τὸ δὲ λοιπὸν εἰργάσαντο καὶ ἐποίησαν θεοὺς, καὶ προσκυνῶσιν αὐτοῖς· ἐποίησεν αὐτό γλυπτὸν, καὶ προσπίπτει αὐτῷ, 16. οὗ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν πυρὶ, καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμίσου αὐτοῦ κρέα (ὀπτήσαντες ἔφαγον), καὶ ἐνεπλήσθησαν· καὶ θερμανθεὶς εἶπεν, Ἡδύ μοι, ὅτι ἐθερμάνθην, καὶ εἶδον πῦρ. 17. († Καὶ) τὸ λοιπὸν αὐτοῦ ἐποίησεν εἰς γλυπτὸν θεόν, καὶ προσπίπτει αὐτῷ, καὶ προσκυνεῖ αὐτῷ, καὶ προσεύχεται αὐτῷ λέγων, Ἐξελοῦ με, ὅτι θεός μου εἰ σύ. 18. Οὐκ ἔγνωσαν τοῦ φρονῆσαι, ὅτι ἡμαυρώθησαν τοῦ βλέπειν (οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν), καὶ τοῦ νοῆσαι (ἡ καρδία

— 12 —
 13
 14
 15
 16
 17

6. Οὕτως λέγει κύριος ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ, καὶ ὁ ρυσάμενος αὐτὸν θεὸς σαβαώθ, Ἐγὼ πρῶτος, καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα, καὶ πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστι θεός.

7. Τίς ὥσπερ ἐγώ; στήτω, καὶ καλεσάτω, καὶ ἀναγγειλάτω, καὶ († ἐτοιμασθήτω) μοι ἄφ' οὗ ἐποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὰ ἐπερχόμενα πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἀπαγγειλάτωσαν ὑμῖν.

8. Μὴ παρὰκαλύπτεσθε, μηδὲ πλανᾶσθε· οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἠνωτίσασθε, καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν; († καὶ) μάρτυρες ὑμεῖς ἐστε, εἰ ἔστι θεὸς πλὴν ἐμοῦ. 9. Καὶ οὐκ ἦσαν τότε οἱ πλάσσοντες μάταια, καὶ οἱ γλύφοντες ἀνωφελῆ πάντες (γὰρ) μάταιοι οἱ ποιοῦντες τὰ καταθύμια αὐτῶν, ἃ οὐκ ὠφελήσει αὐτούς· καὶ μάρτυρες αὐτῶν εἰσιν († οἱ τεχνῆται οἱ ποιήσαντες αὐτὰ), (καὶ) οὐκ ὄφονται, καὶ οὐ γινώσκονται, ἵνα αἰσχυθῶσι. Τίς πλάσσει (εἰδωλον), καὶ γλυπτὸν χωνεύει εἰς ἀνωφελῆ; ἰδοὺ πάντες οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ αἰσχυθήσονται, 10. καὶ αἰσχυθήσονται πάντες οἱ πλάσσοντες θεοὺς, καὶ γλύφοντες († χωνευτὰ), ἀνωφελῆ, 11. καὶ πάντες ὅθεν ἐγένοντο ἐξηράνθησιν· καὶ κωφοὶ εἰσιν ἀπὸ ἀνθρώπων.

6. — 6
 7. 7
 8. 8
 9. 9
 10. 10
 11. 11

θήσονται. 15. Ἐγὼ κύριος ὁ θεός, ὁ ἅγιος ὑμῶν
(καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν), ὁ καταδείξας Ἰσραὴλ.
16. Οὕτως λέγει κύριος, ὁ δούς ὁδὸν ἐν θαλάσῃ,
καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῶ τρίβον, 17. ὁ ἐξαγαγὼν ἄρ-
ματα καὶ ἵππον καὶ ὄχλον πολλὸν καὶ ἰσχυρόν·
ἀλλ' ἐκοιμήθησαν, καὶ οὐκ ἀναστήσονται, († καὶ)
ἐσβέσθησαν ὡς λίθον ἐσβεσμένον. 18. Μὴ μνημο-
νεύετε τὰ πρῶτα, καὶ τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογι-
ζέσθε. 19. Ἴδού γὰρ ἐγὼ ποιῶ καινὰ ἅ νῦν ἀνα-
• τελεῖ.

Καὶ γνώσεσθε αὐτά· καὶ ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῳ
ὁδόν, καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποταμούς. 20. Εὐλογήσει
με τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, σειρήνες, καὶ θυγατέρες
στρουθῶν, ὅτι ἔδωκα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ, καὶ πο-
ταμούς ἐν τῇ ἀνύδρῳ, ποτίσαι τὸ γένος μου τὸ
ἐκλεκτόν, 21. (καὶ) τὸν λαόν μου ὃν περιποιη-
σάμην· τὰς ἀρετάς μου (ἐξηγήσονται)

22. Οὐ νῦν ἐκάλεσά σε ἰακώβ, οὐδὲ κοπιά-
σαι σε ἐποίησα Ἰσραὴλ. 23. Οὐκ ἤνεγκάς μοι
πρόβατα (τῶν ὀλοκαυτωμάτων), οὐδὲ ἐν ταῖς
θυσίαις σου ἐδόξασάς με· οὐκ ἐδούλευσάς μοι

13. f. 76. v.
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

— f. 77. r.

δυσμῶν συνάξω σε. 6. Ἐρῶ τῷ βορρᾷ, Ἄγε, καὶ τῷ λιβί, Μὴ κώλυε· ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ γῆς πόρρωθεν, καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, 7. πάντας ὅσοι ἐπικέκληνται τῷ ὀνόματί μου· ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκευάσα αὐτόν, καὶ ἐπλάσα αὐτόν, καὶ ἐποίησα αὐτόν, 8. καὶ ἐξήγαγον λαὸν τυφλόν, καὶ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ὥσαύτως εἰσὶ τυφλοὶ, καὶ κωφὰ τὰ ὦτα ἔχοντες.

9. Πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν ἅμα, καὶ συνελθῶσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν· τίς († ἐστίν) ἐν αὐτοῖς († ὅς) ἀναγγελεῖ ταῦτα; ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀκουστὰ ποιήσει ὑμῖν; ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ δικαιοθήτωσαν, καὶ ἀκουσάτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ. 10. Γίνεσθέ μοι μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς, λέγει κύριος ὁ θεός, καὶ ὁ παῖς ὃν ἐξελεξάμεν, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητέ μοι, καὶ συνῆτε ὅτι ἐγὼ εἰμι· καὶ ἔμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται. 11. Ἐγὼ εἰμι· ἐγὼ εἰμι ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ σώζων. 12. Ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ὠνείδισα καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος· ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεός, 13. (καὶ) ἔτι ἀπ' ἀρχῆς ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐξαίρουμένος· ποιήσω, καὶ τίς ἀποστρέψει (αὐτά); 14. Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός ὁ λυτρεύμενος ὑμᾶς, ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, Ἐνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς βαβυλῶνα, καὶ (ποιήσω) φεύγοντας πάντας, καὶ χαλδαῖοι ἐν πλοίοις δε-

6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13

17. Καὶ θήσω κρίσιν εἰς ἐλπίδα, († καὶ) τὴν ἐλεημοσύνην μου εἰς σταθμούς, οἱ (δὲ) πεποι-
θότες

XLII, 17. . . . τοῖς χωνευτοῖς, Ὑμεῖς ἐστε θεοὶ
ἡμῶν. 18. Οἱ κωφοὶ ἀκούσατε, καὶ οἱ τυφλοὶ
ἀναβλέψατε ἰδεῖν. 19. Καὶ τίς τυφλὸς ἀλλ' ἢ
οἱ παῖδές μου, καὶ κωφοὶ ἀλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες
αὐτῶν; * τίς τυφλὸς ὡς ὁ ἀπεσχηκώς; καὶ ἐτυ-
φλώθησαν οἱ δούλοι τοῦ θεοῦ.

20. Εἶδετε πλεονάκις, καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε·
ἠνεωγμένα τὰ ὦτα, καὶ οὐκ ἤκούσατε. 21. Κύριος
ὁ θεὸς ἡμῶν ἐβούλετο ἵνα δικαιωθῆτε, καὶ μεγα-
λύνητε αἴνεσιν. 22. Καὶ εἶδε, καὶ (ἰδοὺ) ὁ λαὸς
πεπρονομευμένος, καὶ διηρπασμένος (ἰδοὺ) γὰρ
(† αἱ παγίδες) ἐν τοῖς τρυμαῖοις πανταχοῦ, καὶ
ἐν οἴκοις ἅμα, ὅπου ἐκρυψαν αὐτοὺς· ἐγένοντο εἰς
προνομήν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαίρουμένος, († καὶ εἰς)
ἄρπαγμα, καὶ οὐκ ἦν ὁ λέγων, Ἀπόδος.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

17
18

f. 75. r.
XLII;
17, 18

19
20
21
22

f. 27. r.
19
20

14. Δια τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου ἄνδρες
τεθλιμμένοι, καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τούτου
οἱ ἐν ἱερουσαλήμ. 15. Ὅτι εἶπατε, Ἐποιήσαμεν
διαθήκην μετὰ τοῦ ἁδου, καὶ μετὰ τοῦ θανά-
του συνθήκας· καταιγὶς φερομένη ἐὰν παρέλθῃ,
οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς· ἐθήκαμεν ψεύδος τὴν ἐλ-
πίδα ἡμῶν, καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθησόμεθα.

16. Διατοῦτο οὕτω λέγει· κύριος ὁ θεός, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια σιών λίθον ἐκλεκτὸν, ἀκρογωνιαίον, ἔντιμον, θεμέλιον εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ κατα-
σχυνηθῇ.

— 14 —
 15
 16

[illegible]

7
 14
 15
 8

8. Ἀρὰ ἔδεται τὴν βουλὴν ταύτην, αὕτη γὰρ ἡ
βουλή (ἐστίν) ἔνεκεν πλεονεξίας.

9. Τίτι ἀνηγγείλαμεν κακὰ, (ἦ) τίτι ἀνηγγεί-
λαμεν ἀγγελίαν; οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γά-
λακτος, οἱ ἀπεσπασμένοι ἀπὸ μαστοῦ. 10. Θλί-
ψιν ἐπὶ θλίψιν (προσδέχεσθε προσδέχεσθε), ἔτι
μικρὸν, ἐλπίς

11. γλώσσης; 12. λέγον-
τες καὶ τοῦτο τὸ σύνταγμα
13. Καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον θλί-
ψις ἐπὶ θλίψιν, ἐλπίς ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν
ἔτι καὶ πέσωσιν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ
συντριβήσονται, καὶ κινδυνεύσουσι, καὶ ἀλώσον-
ται, καὶ πεσοῦνται.

f. 26. r.

8.
9.
10.
11.
12.
13.

8.
9.
10.

11.
12.
13.

f. 74. v.

11.
12.
13.

8.
9.
10.
11.
12.
13.

XXVIII, 9. ܠ in textu pro ܠܝܢܐ indicat initium Lectionis, quae in marg. indicatur caractere medio inter *estranghelo* et *maroniticum*: *Lectio feriae secundae Hebdomadis magnae*, nempe Passionis Domini collata tabula initio codicis Musei Britannici, *Add. MS. 14443*. Ubi *Lectio* finiat, nescio, cum ultra excerptum meum progrediatur, ut videtur, ubi nota finis erat ponenda.

v. 16. Margo char. medio: ܠܝܢܐ in ipso codice refertur voci ܠܝܢܐ, quod legit Pescito, cum illud legat Syro-Hexaplaris: ܠܝܢܐ referendum voci sequentis versus ܠܝܢܐ, quae ex Pescito ܠܝܢܐ oriri videtur, dum ܠܝܢܐ legit Syro-Hexaplaris.

v. 20. ܠܝܢܐ ܠܝܢܐ, nescio an recte descripserim, sed certo corrigendum ex Hexaplaris, quam hic refert, in ܠܝܢܐ.

XLV, 7. In fronte folii 42, r. minio: ܠܝܢܐ Esaias, et in imo marg. in medio nota quinternionis ܠܝܢܐ X.

v. 9. *Lectio* marg. ܠܝܢܐ? nullum habet indicem in textu, sed collato Syro-Hexaplaris referenda loco, cui dedi; est praeterea e regione illius lineae cui ipse retuli.

v. 14. Punctum sub ܠܝܢܐ dubium in codice.

XLVI, 4 in fine ܠܝܢܐ *Explicit*: deest rubrica Lectionis ex defectu codicis.

XLVII, 1. *Capitulum XXXVIII*. Item Syro-Hexaplaris. In Esaia numeri Capitulorum conveniunt, ut ex pluribus liquet, non semper tamen initium eorum.

XLVIII, 9. Marg. ch. medio; *longanimis ero*; scholion est philologicum.

v. 11. Marg. ch. medio, minio: *Lectio Pen-tecostes*.

v. 14. *Lectio*, in marg. inferiore etiam in codice, cingitur linea rubra.

v. 16. Post ܠܝܢܐ ipse, ut puto, omisi interpunctionem.

v. 22. In textu ܠܝܢܐ *Explicit*, *Lectio* v. 11.

IL, 1. In textu ܠܝܢܐ *Lectio*, et marg. minio ch. medio: *Lectio Nativitatis Domini*; item *Capitulum XXXIX*, cum Syro-Hexaplaris.

Ibid. ܠܝܢܐ, cf. supra ad eundem locum in alia versione.

v. 6. Tres lectiones marginales ch. medio: ܠܝܢܐ in textu sine punctis *ribui* est.

v. 7. Literae ܠܝܢܐ in ܠܝܢܐ in rasura, 4 m. ex atramento; erat, ut videtur, ܠܝܢܐ.

v. 14. In textu ܠܝܢܐ *Explicit* *Lectio* v. 1.

v. 16. ܠܝܢܐ, cf. notam ad eundem locum in alia versione.

v. 18. ܠܝܢܐ, praeter ܠܝܢܐ arcte in rasura, 4 m. ex atramento, erat fortasse unum ܠܝܢܐ.

rius eorundem codicum anno 1866 non debilitavit, sed confirmavit. Addam hic novum librum, Ezechielem nempe ejusdem recensionis asservari, ut puto, in codice Vaticano V (Cat. Bib. Vatic. II, 10). Cum enim ex iis omnibus quae in Catalogo de eo dicebantur, hanc recensionem ibi extare suspicarer, scripsi ad Reverendissimum D. Carolum Ver-cellone, ut aliquot versus ex eodem mihi curaret describendos, quod benevole praestitit usus opera Rev. Aloysii Vincenzi; quibus examinatis, recensionem Jacobi contineri in illis probabillimum visum est. Cum vero seculo VIII codicem scriptum putent auctores Catalogi, et conditionem ejus indicent talem fere, qualis est codicum Londinensium et Parisiensis V, seculi certi VIII omnium, licet suspicari, num forte sint omnes ejusdem manus. Sed quidquid demum de his sit, quantum sane textum Syriacum exhibent ea quae do excerpta; atque etsi aequae ac alia Fragmenta quae edo, longe minoris sint momenti in re critica ac versiones Pescito et Hexaplaris, historiae versionum Syrarum nova subsidia praestant, et etiam linguae Syriacae studio, cum inutilis esse non possit collatio multarum versionum ejusdem textus, quae in pluribus conveniunt, et concinnatae fuerunt diversa aetate. Vetustissimum sane linguae habitum refert Pescito; ejusdem proprietatis studiosa est nova Fragmentorum versio; Syro-Hexaplaris, si singulae voces et formae seorsim sumptae considerantur, in linguae proprietatem vix peccat, sed tamen laxior est, et nexus multum a Graeco pendet; praestat isti recensio Jacobi, et grammaticum virum sapit, quin tamen vetustissimum colorem Pescito reddat.

Versionem recensionis Jacobi nullam addidi, quia tantum ex usu ipsius textus oriri possunt emolumenta inde speranda.

Quoad editionis meae rationem codicis lineas servavi, et omnia quae codex habet in margine, ad calcem paginae repraesentavi. Seniores curas in his nullas animadverti. Monendum tamen me operae pretium non putasse apographum meum iterum ad codicem conferre, cum ex ceteris versionibus facile putarem detegere si quid errassem; si dubia de lectione codicis oboriebantur, dum typis pararem, opera amici Guillelmi Wright codicem consului. Sed fateor minorem Jacobi recensionis edendae curam me adhibuisse, quam aliis Fragmentis. Pauca quae animadvertenda esse puto, jam praestabo.

Textus magnifico caractere *estranghelo* exaratur, item marginalia, sed minutiori, nisi aliter esse indico. Minio exhibentur quae *estranghelo* caractere dedi, ac praeterea rubricae lectionum ecclesiasticarum XXVIII, 9, XLVIII, 11, ubi ipse incaute caractere maronitico usus sum.

v. 9. **ܡܚܠܐ** sine *ribui* in codice.

v. 10. In fronte f. 86. v. ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ, *Esaias*, ut f. 80. v., ubi confer.

v. 13. Marg. 3. m. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ** *Lectio Dominicae IV post Resurrectionem*. Aliter codex Hexaplaris Curzonianus.

v. 15. **ܡܚܠܐ**, deest punctum super **ܡ**, item infra LXVI, 11 in voce **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**.

v. 16. **ܡܚܠܐ**, sic codex, itemque recensio Jacobi Edesseni subjecta, et eadem forma occurrit Susan. ed. Lagarde, v. 21 in ms., Judith, VIII, 35 ms. in Lagarde et in vetustissimo codice Ambrosiano B. 21, Inf., Wright, *The Depart. of my Lady Mary*, l. 17., semper cum formis pluralibus. Cohaerent cum ista formae **ܡܚܠܐ** pro **ܡܚܠܐ**, et **ܡܚܠܐ** pro **ܡܚܠܐ**, saepe obviae in vetustissimis libris.

v. 18. **ܡܚܠܐ**, alterum punctum *ribui*, si erat, periit ex defectu membranae.

LXVI, 11. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**, sic codex sine puncto diacritico.

v. 15. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ** τὸ ἄρμα, quia alterum punctum pro *ribui* omnino videtur non esse in codice, sed non liquet omnino ex defectu membranae; si esset, legisset noster τὰ ἄρματα cum Graeca quam sequitur recensio- nem, et cum ceteris Holmesianis, excepto codice 106.

v. 19. A linea **ܡܚܠܐ** ad lin. octavam sequentem plures maculae ex scriptura miniata subscriptionis, quae erat in aversa pagina, ut apparet, et periit.

v. 20. **ܡܚܠܐ** ex membrana male habita non liquet, utrum puncta *ribui* fuerint super **ܡ**, an non; nullum videtur fuisse.

Ibid. Initio l. 8 v. 20 dubium vestigium literae **ܡ**, et dein superius punctum, residuum fortasse punctorum *ribui*; erat, ut videtur, **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**, vel **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ** τὰς θυσίας αὐτῶν.

Ibid. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**, sine *ribui*, nisi erant super **ܡ**, cujus vix vestigia in codice, sed minus probabile est, cum si litera **ܡ** est in voce, huic more communi codicum soleat et noster apponere puncta *ribui*.

In versione, seu potius restitutione Graeci textus, quem auctor nostrae versionis secutus est, hanc legem mihi constitui, ut ex apparatu Holmesiano eas lectiones seligerem, quas noster certo reddidisse iudicabam, et inter varias lectiones, quas aequae Syrus referret, eas praeferrem, quae in codicibus, quos sequi solet, exstarent. Si vero Graeco apparatu destituerer, Graece Syrum ipse reddidi, et uncis inclusi, cruce etiam praefixa quoties sive vox singularis, sive

dicibus Hexaplaribus Ambrosianus **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**, Curzonianus **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ** cum recensione Jacobi Edesseni, quae discedens a Pescito sumpsit ab Hexaplaris, nisi criticus ille vir, qui et Graecum textum ad manum habebat, hinc derivavit, si aliter erat in suo libro Hexaplaris. Alia exempla habes in IV Esdrae infra, VI, 27, VII, 69, de quibus cf. etiam ad calcem libri Esdrae p. 108.

v. 20. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**, praeter **ܡ** cetera in rasura, sed **ܡ** ex atramento.

IL, 1. Marg. 3 m. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ** *Lectio Ascensionis*. Item codex Hexaplaris Hon. Curzon.

Ibid. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**, sic codex cum Hexaplaris in codice Hon. Curzon (Ambrosianus habet **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**) et cum Jacobo Edesseno. Formam hanc jam attigi Tom. II, ad Exod. I, 16, ubi etiam praeteriti formas similes attuli, cujus exemplis tertiae personae allatis ibi plura ex Hexaplaribus libris addi possunt, Job X, 8 bis, XVIII, 11 marg. ter, Ps. CXVIII, 73 text. et marg. quater, Cant. Cant. I, 3, text. et marg. ter, 4 text., adjecto scholio philologico de ipsa forma; item alio verbo usa Pescito Cant. I, 2 in Polyglottis, in Lee et in codice Ambrosiano A. 144, Inf., sed Ambrosiani B, 21, Inf., †, 33, Sup. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**. Illam formam in praeterito habet bis affrens locum allatum Jobi X, 8, vel Psalmi, etiam codex Musei Britannici, Add. MS. 42159 fol. 294, r. a. Forma haec cum suffixo in praeterito postulare formam quartam verbi absoluti, **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ** nempe praeter **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**, et occurrit reapse quater in Wright, *The Departure of my Lady Mary*, **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**, l. 11 bis, **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**, l. 12 bis in vetustissimo codice.

Ibid. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ**, sic *ribui* in codice.

Ibid. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ***, fortasse duo puncta subobscura innuunt metobelum, cf. ad XXVIII, 13. Post λέγει κύριος inserunt ἐκ γαστρὸς ἐκάλεσέ με, καὶ Graeci libri recensio- nis nostrae, uno alterove alio accedente, ideoque et sequens **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ** in nostro sub asterisco retrahendum.

v. 7. Marg. 3. m. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ** *Lectio Dominicae V post Resurrectionem*.

v. 8. **ܡܚܠܐ ܡܚܠܐ** * * * καὶ ἐπλασά σε, sub ast. in marg. XII apud Holmes; Curterius in textu habet sine nota. Habent plerique Holmesiani ex silentio collationis cum editione Romana et ed. Mai; sed cum Justino, Clemente Alex. et ullis minusculis libris apud Holmes omittunt Sinaiticus, III, Coptus ed. Tattam, nec attingunt Procopius in Commentario, nec Cyrillus in textu praeposito et Commentario, licet saepe afferat locum.

v. 18. Manu 3 marg. **ف ٢٢٢٢** *Lectio Dominicae XXXII* (post Pascha) et *Martyrum*.

v. 20. **٠٥٥٤٠**, sic codex, ex **٥٤** *ἤκατε*, quod Graeci libri, Syro-Hexaplaris et Pescito habent; ex sensu commodo et simili sono forte a dictante excepta vox commutata fuit.

v. 21. Tertium **٢٢** ante **٢٢٢٢** suppletum fuit 1 m. pone textum in marg.

v. 24. **٥٤٢٢** codex, non **٢٢٢٢**.

XLVI, 5. Marg. 3 manu: **ف ٢٢٢٢** *Lectio Dominicae XXXIII*, post Pascha, ut supra.

v. 8. Ab hoc versu ad XLVII, 9 ad finem fol. 83. r. seriori manu, ex atramento tamen antiquiori illa quae rubricas lectionum apposuit, puncta diacritica et interpunctionis larga manu apposita fuerunt, et in uno et altero loco vocales Graecae rudes appictae; omnia ista omisi in editione, nec operae pretium putavi apponere hic.

XLVII, 1. **٢٢٢٢** *ⲛⲁⲛⲁⲓⲟⲩ*, vis asterisci, collatis Hebraeo, Holmesiano apparatu et Syro-Hexaplati, pertingit usque ad *θρόνος*; inclusive.

v. 3. Ad **٥٤٢** **٢** incipit marg. 3 manu **ف ٢٢٢٢** *Lectio Dominicae XXXIV*, post Pascha.

v. 10. Punctum diacriticum in **٢٢٢٢** ex loco ejus in codice casuale videretur.

v. 13. **٢٢٢٢** repraesentavi per *οι χαλδαῖοι*, sed voces Graeca et Syriaca aequae *οι ἀστρολόγοι* significant, saltem in Lexicis.

XLVIII, 1. Marg. tertia m. **ف ٢٢٢٢** *Lectio Dominicae XXXV*, post Pascha. Codex Hexaplaris Hon. Curzon hic inserit **ف ٢٢٢٢** *Lectio Dominicae XXXVII*, post Pascha.

v. 3. **٢٢** sic pro *ἥ*; in codice quoque Hon. Curzon v. 5 idem vidi suffixum genere mutatum, ex oscitantiane an libertate aliis relinquo judicandum; sed hic in auribus amanuensis fortasse resonabat caput praecedens, in quo femininum genus obtinet.

v. 8. **٢٢٢٢**, reddidi *ἡνοῖξας*, quod Graeca recensio nostri videbatur postulare; sed licet jam vidimus non semper sibi constare codicem, et vel in 1 persona apponi inferius punctum diacriticum, ex hujus usu, communi vel in nostro codice, vertendum esset *ἡνοῖξας* cum uno Holmesiano 239. Potuit tamen Syrus amanuensis ut iste codex Graecus ex contextu mutare personam.

v. 12. Marg. tertia manu **ف ٢٢٢٢** *Lectio Dominicae Pentecostes*.

v. 19. **٢٢٢٢** *ἐξολοθρευθῆς*, frequentissimae in libris commutationis verbi **٢٢** cum **٢٢** hoc est aliud exemplum: in ipsis co-

in Graeco quam in Syro esse potuit, ac desunt reapse etiam in Holmesianis 91, 239.

v. 13. **٢٢٢٢**, est Graecum *διαβήτης*, jam olim in Syrum receptum, cum alii voci Graecae vertendae adhibitum fuerit.

Ibid. **٢٢٢٢**, sic punctum in codice.

v. 19. **٢٢٢٢**, sic codex, et ferri potest forma Graeci mutata, ex quo, si quis corrigere velit, tam **٢٢٢٢**, quam **٢٢٢٢** licet, et hoc probabilius, quia facilius fuit omittere alterum **٢**.

v. 27. **٢٢٢٢**, sic codex.

XLV, 1. **٢٢٢٢** *ⲛⲁⲛⲁⲓⲟⲩ*, nulla habita interpunctionis ratione retinui Graecum; sed interpunctio aliter postulet, et favet Pescito, sed in alia lectione, ex qua ab ea non pendere nostram arguitur. Ex interpunctione esset: *ⲛⲁⲛⲁⲓⲟⲩ ⲛⲁⲛⲁⲓⲟⲩ ⲛⲁⲛⲁⲓⲟⲩ*. Sequens **٢٢٢٢** in rasura scriptum, sed 1. m.

v. 2. **٢٢٢٢**, sic codex; sic codices Syro-Hexaplares et hic, et Os. II, 18 Ambrosianus et Musei Britannici, *Add. MS. 14668*, et Amos, I, 5 Ambrosianus. Eadem forma recurrit in verbo **٢٢٢٢** Gen. Hexaplaris, L, 21, cujus loci forma, mihi prius suspecta, jam satis vindicatur. Sed vetustiora longe exempla duo, ni erro, sunt Matt. XII, 20 versionis editae a D. Cureton, **٢٢٢٢**, quod scriptum **٢٢٢٢** etiam in loco Esaiiae XLII, 3 illic descripto in codice Ambrosiano B. 21. *Inf.*; neque enim passive sumerem loci ratione habita et collato Hebraeo. Forma est Pael, ut patet ex duplici puncto diacritico in codice Ambrosiano Os. II, 18, et item ex loco puncti diacritici Amos, I, 5.

v. 9. Marg. lineae **٢٢٢٢** incipit nota 3 m. **ف ٢٢٢٢** *Lectio Dominicae XXXI*, post Pascha, ut supra. Codex Hexaplaris Hon. Curzon ante **٢٢٢٢** inserit **ف ٢٢٢٢** *Lectio Dominicae XXXIII*.

Ibid. **٢٢٢٢** *ⲛⲁⲛⲁⲓⲟⲩ*, cujus asterisci vis, collatis codicibus ullis recensio Graecae quam noster sequitur, et cod. 88, pertingit usque ad *πλάσαντος αὐτόν*.

Ibid. In fronte f. 80. v. **٢٢٢٢** *Esaias*: titulus est, ut solet poni in codicibus Syris in medio quinternionum et in fine. Textu non interrupto eadem nota recurrit fol. 86. v., ita ut sex integra folia intercedant. Plures, quos memini, codices Syri quinternionibus constant, noster fortasse ternionibus constabat.

v. 12. **٢٢٢٢**, in codice **٢٢** fere totum periit, item periit primum punctum *ribui*.

193, 206, Assemani Bibl. Or. III, n. 382-3. Codex Syro-Hexaplaris Ambrosianus habet tantum notam lectionis ܐܒܝܬ, quin pro suo more indicet diem; aliis festis assignat codex Honorabilis Roberti Curzon Esaiae Syro-Hexaplaris sec. VIII, qui continet etiam Esdram et Nehemiam versionis Pescito exaratos A. D. 770, et conferendus mihi benignissime concessus fuit anno 1866 a nobili viro, intercedente D. Antonio Panizzi, et officiis suis juvantibus pro collatione DD. Carolo Rieu et Guilelmo Wright. Item ac noster in Esaia versionis Pescito 2 manu codex Musei Britann. Add. MS. 14432.

v. 6. ܐܒܝܬ sic punctum infra, ut in aliis vetustissimis libris interdum; confer infra 4 Esd. VII bis, 14, VIII, 60, XIII, 9.

v. 10. ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ, sic punctum codex, itemque IL, 7; alibi licet rarissime idem vidi.

v. 13. In ullis exemplaribus ܐܒܝܬ pro ܐܒܝܬ excidit: illud abhorret ab usu codicis nostri et vetustissimorum.

v. 14. Ante ܐܒܝܬ in textu manu tertia ܐܒܝܬ (ܐܒܝܬ) Lectio. Et marg. ܐܒܝܬ? ܐܒܝܬ? Dominicae quintae Jejunii, nempe Quadragesimae, quae ex Assemani, Cat. Bib. Laur. p. xx, et ex Tabulis ad calcem N. T. ed. Widmanstadii est Dominica IV Quadragesimae juxta nostram supputationem. Item v. 15 codex Hon. Curzon, addito ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ et Baptismi. Codex Es. versionis Pescito allatus v. 4, 2 m. ut noster, sed v. 16.

v. 18. In voce ܐܒܝܬ puncta ribui dubia ex conditione membranae.

v. 21. ܐܒܝܬ sic suffixum pro ܐܒܝܬ: eadem suffixi forma sine Jud occurrit Wright, Contributions to the Apoc. Lit. p. 16, l. 16; idem, The Departure of my Lady Mary, p. 1. 6, ܐܒܝܬ, l. 7, ܐܒܝܬ, l. 4, 7.

v. 22. Post ܐܒܝܬ supplementum σου.

v. 25. ܐܒܝܬ supplementum in marg. pone textum, 1 manu ut apparet.

XLIV, 2. ܐܒܝܬ: marg. 3 m. ܐܒܝܬ? Lectio Dominicae XXX, post Pascha, cf. Tom. II, p. 114.

v. 4. ܐܒܝܬ, sic codex; occurrit vero haec forma in sensu nostri in Hexaplaris versione 4 Reg. XIX, 29, Ps. LXXI, 7 in Aquila et Symmacho, Es. XXVII, 6, Dan. III, 76.

Ibid. ܐܒܝܬ, praeter? initio in rasura scripta sunt, sed 1 m.

v. 6. ܐܒܝܬ, Jud in rasura, sed videtur 1 m. ex atramento.

v. 11. Desunt post primum ܐܒܝܬ voces ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ, ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ, ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ, ut apparet ex omoeoteleuto, quod tam

xaplis, eodemque Sarraiano edito a Tischendorf, Mon. Sacra, Tom. III. Infra tamen post asteriscos deest haec nota trium punctorum, quod vim ejus ut metobeli in suspicionem vocat. Cum vero sub obelo hic sint in codice Holmes-Parsons 88 voces ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ, fortasse tria ista puncta ante ܐܒܝܬ retrahunt obelum. De hujus codicis 88 notitia Holmesiana plura essent animadvertenda, sed non est hic locus. Num tantum Hexaplaribus libris coarctari debeat usus asterisci et obeli, alibi discutiam: ego puto et in recensione saltem alia, quam Luciani arbitror, eos obtinuisse, ut arguendum ex locis quae occurrunt notis illis distincta in hac ipsa versione et in Graeca recensione, ex qua profluit. licet alia sit ab Hexaplaris servata in codice 88 et in Syro-Hexaplaris; sed de obeli vi in illis alibi dicendum erit. Ut conferenti vel cum mea Graeca versione patet, codices qui recensionem nostri in summa tuentur collati in Holmesiano opere, quos cum ejus numeris affero, sunt 22, 36, 48, 51, 62, 90, 93, 144, 147, 233, 308, quibus accedunt ut plurimum Theodoretus et Chrysostomus, lectiones anonymae caractere medio scriptae versionis Syro-Hexaplaris, et hic illic alii codices Holmesiani. Confer etiam Field, Origenis Hexapl. in librum Jesaiae Monitum, p. 428-9, et notas meas saepe in Threnos versionis Syro-Hexaplaris. Hic autem praeter 88 et 228 lectionem ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ habent allati libri, excepto 233, de quo silet collatio Holmesiana; codices 62 et 147 formam tantum variant. Quia locus notae in Syro erat incertus, in Graeco omisi.

v. 15. ܐܒܝܬ, ante vocem abrasum ut apparet: utrumque ܐܒܝܬ et ܐܒܝܬ idem sunt ex Syro idiotismo.

v. 16. Literae ܐܒܝܬ in voce ܐܒܝܬ in rasura, sed 1 m. et in spatio regulari.

XLII, 19. Post ܐܒܝܬ et post ܐܒܝܬ puncta minio, casualia ut apparet.

Ibid. ܐܒܝܬ, nec quo pertingat asteriscus indicat codex. Fere omnes recensionis nostrae libri, aliis ullis accedentibus, legunt ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ; Eadem sub ast. et nota Theodotionis superscripta Syro-Hexaplaris, et XII in textu apud Curterium sine asterisco, sed silet Holmes de hac codicis XII lectione, et ait eum habere in marg. sub asterisco ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ.

v. 22. ܐܒܝܬ sic codex, forte ex ܐܒܝܬ corruptum. Pescito aliter, Graeci ܐܒܝܬ ܐܢܬܝܢ.

XLIII, 4. Marg. 3 m. ܐܒܝܬ? Lectio feriae VI Apostolorum, quae incidit in feriam VI post Pentecosten collatis tabulis praepositis codici Musei Britannici, Add. MS. 14443. Cf. etiam pro Nestorianorum usu Cat. Bibl. Vat. II, 181-2.

ESAIAE FRAGMENTA SYRIACA

VERSIONIS ANONYMAE ET RECENSIONIS JACOBI EDESSENI.

vocis reliqua ad eam redintegranda assurgere possem. In margine quoque erat initio aliquid, ut apparet, sed nihil nunc assequi licet. Ceterum ubi lacuna est fol. 74, r. et 87, v. ab initio linearum, ea ratione disposui initium reliquiarum, ut prima cujusque lineae litera relate ad alias lineas locum fere occuparet codicis, ut quot literae desint facilius sit conjectare.

XXVIII, 5. Initio versus ex deficiente membrana non liquet, num fuerit lineola —, vel +, quae post majorem interpunctionem solent apponi ex more vetustissimorum codicum Graecorum, ex quibus in hunc videntur derivatae, ut factum etiam in ullis Syro-Hexaplaribus: cf. Tom. II, xix, III, xiv. Deest tamen lineola interdum in nostro codice infra.

A secunda linea versus, ܡܨܕܐ, ab alto ad infra, ut semper in hac nota, manu tertia longe seriori: ܡܨܕܐ ܡܨܕܐ ܡܨܕܐ? (Lectio) *feriae secundae Hebdomadae Requiei*, Paschatis nempe (cf. Tom. II, p. 285, ad Ex. XXIV, 9). Ex notis ejusdem senioris manus ad XLIV, 2, XLV, 9, 18, XLVI, 5, XLVII, 3, XLVIII, 1 apparet eum, qui apposuit, secutum fuisse eandem rationem quam indicavi Tom. II, p. 114, et Jacobitis propria videtur fuisse. Hic deest initio notae ܡܨܕܐ (ܡܨܕܐ) Lectio, ex defectu puto membranae, cum infra soleat praeponere. Deest in codice semper nota finis Lectionis.

v. 7. Punctum post ܡܨܕܐ dubium ex conditione membranae.

v. 13. In ܡܨܕܐ litera ܡ evanuit in codice.

Ibid. Sic ÷ in margine, nisi quod in crassum fere punctum exit utrinque, succedentibus tribus punctis prima manu post ܡܨܕܐ ܡܨܕܐ; nota illa obelus omnino videtur, quid sibi velint tria puncta non assequor, et primum esset suspicari in eis notam metobeli, quo indicetur quousque vis obeli vel asterisci pertingat, et duobus punctis (:) solet repraesentari in codice Colbertino edito in He-

Monum. sacr. et prof. t. V.

Codicem Musei Britannici, notatum *Add. MS. 17106*, continere partem Esaiæ ineditae versionis ex Graeco indicaverat mihi amicus Doctor Guillelmus Wright literis datis die xxx Junii anni 1863, in quibus etiam specimen ejusdem misit, et liberalissime operam suam offerebat in describendo tum hanc tum alias Syro-Hexaplaris versionis partes. Equidem nolui abuti amici benevolentia, ac nefas sane fuisset pretiosum ejus tempus mihi arripere; jam nimiam omnino operam mihi praestabat in conferendis, ut semper fecit et facit, locis illorum codicum Londinensium, de quibus dubia aliqua oriantur mihi dum editionem paro. Sed cum anno 1866 Londini essem, eumque interrogarem, num ipse ista fragmenta editurus esset, hortatus est ut ego id praestarem. Descripsi igitur et apographon cum codice contuli, et si quid haererem in lectione codicis postea, ille de ea rescripsit. Laus ergo detectae versionis tota est amici mei, magnam etiam in editione partem sibi vindicat, exigua sane merita mea.

Codex, unde fragmenta ista desumpta fuerunt, ex duobus conflatus est utroque membranaceo; prior ac major pars continet mutilum Jeremiam, et diversae manus est, altera Esaiæ fragmenta continens incipit fol. 74, et desinit fol. 87. Cum paginarum numerum in editione apposuerim, et lineas ipsas codicis servaverim una cum ceteris, quantum per typos licuit, ex mea editione ideam libri quisque effingere sibi potest. Character est *estranghelo*, parvus sed elegans. Aetas codicis, iudice ipso D. Wright, non infra seculum VII descendit. Pauca a manibus senioribus accesserunt, quae statim subjiciam cum iis quae notis illustrare aliquo ex titulo oportet.

Codex mutilus incipit, et quas literas inter lineolas inclusi, totas ipse supplevi, quod factum modo aliqua vocis litera in codice superesset integra, vel certa saltem ex iis quae aderant vestigia, ita ut ex parte

HUJUS COLLECTIONIS OPERA DOCTORIS A. CERIANI PRODIERUNT

TOM. I. FASC. I. — Fragmenta versionum Latinarum Evangelii Lucae, Parvae Genesis et Assumptionis Mosis; versio Syro-Hexaplaris Baruch, Threnorum et Epistolae Jeremiae cum notis; accedunt duae tabulae lithographicae *Ital. L.* 20 —

FASC. II. — Versio Latina Apocalypsis Baruch ex versione Syra inedita codicis seculi fere VI; versio Latina vetus 4 Esdrae ad ejusdem Syram versionem ineditam recensita; Passio S. Vincentii et Lectio Actuum Apostolorum in natali S. Stephani Latine; Gelasii Cyziceni Commentarii Actorum Concilii Nicaeni liber tertius fere totus cum collatione primi et partis secundi Graece 8 —

TOM. II. FASC. I. 14 —
 „ „ „ **II.** 12 —
 „ „ „ **III.** 12 —
 „ „ „ **IV.** 8 —

Continent versionem Syro-Hexapla rem, Genesis quae supersunt, et Exodi usque ad XXXIII, 2 cum notis. In Exodo insunt ut pars textus Hexaplaris additamenta textus Hebraeo-Samaritani ex Graeco Syriace versa.

Finis Praefationis in Genesim, et Praefatio in Exodum in sequenti fasciculo erunt.

TOM. III. FASC. I. 8 —
 „ „ „ **II.** 5 —
 „ „ „ **III.** 8 —

Continent textum primae manus codicis Graeci seculi fere V; Holmesiani VII, paginis et lineis codicis servatis. Genesis, 31, 15 — 37. 42, 14-21. 42, 28 — 46, 6. 47, 16 — 48, 3. 48, 21 — 50, 14. Exodus, 1, 40 — 8, 19. 12, 31 — 30, 29. 34, 18 — 32, 6. 32, 13 — 36, 3. 37, 40 — ad finem. Leviticus, I, 1 — 9, 18. 10, 14 — ad finem. Numeri. Deuteronomium I, 1 — 24. Antiquissimus codex habet passim accentus et spiritus primae manus juxta leges a recentioribus ex parte diversas.

TOM. V. FASC. I. 12 —

Insunt Syriace Fragmenta Esaiæ XXVIII, 4 — 17; XLII, 17 — XLIX, 18; LXVI, 11 — 23 versionis ex Graeco probabiliter Philoxenianae cum Graeco textu recensito ex Syro; Fragmenta Esaiæ recensione Jacobi Edesseni, XXVIII, 1 — 21; XLV, 7 — 16; XLVI, 2 — XLIX, 25; IV Esdrae: Graece Paralipomena Jeremiae, quae idem liber sunt ac Reliqua verborum Baruchi Aethiopica, et pars Apocalypsis Moysi ex codice D apud Tischendorf.

CRIVELLI (Dott. Giovanni). Giovanni Brueghel, pittor fiammingo, o lettere e quadretti esistenti presso l'Ambrosiana. Un elegante volume in 8.º con fac-simili 7 50

*Lib. Acc. Prof. Michele Amari
Fasc. II. 1871*

MONUMENTA SACRA ET PROFANA

OPERA

COLLEGII DOCTORUM BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE.

TOM. V. — FASC. II.

MEDIOLANI MDCCCLXXI

TYPIS ET IMPENSIS BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE

IN TYP. J. B. POGLIANI ET SOCIORUM

AUGUSTAE TAURINORUM ET FLORENTIAE
apud HERMANNUM LOESCHER

LONDINI
apud WILLIAMS et NORGATE.

Sed quod in Graecum textum parum vel nihil emolumenti ex Syriaca ista versione redundaturum sit, non ideo inutilem ejus editionem putarem. Primo enim auctoritas illius multum corroboratur testimonio nostrae antiquissimae versionis; deinde ista vocibus multis Syriacis declarandis et confirmandis inserviet.

Textum interim eadem eadem qua duos libros praecedentes ratione. Addidi autem capitum et paragraphorum notas ex editione Sigeberti Havercampi, quam in Bibliothecis saltem magis obviam cuique puto.

nis codicibus adhuc servatur, ne veterem Rufini versionem commemorem et liberiorum libri reflectionem vetustissimam, quae Hegesippi nomine circumfertur, cujus exemplar antiquum et in magna parte uncialibus literis descriptum possidet nostra Bibliotheca, quae et Graecum libri Josephi codicem habet XII fere seculi. Sed quae-
nam sit demum relatio Syriacae versionis ad Graecum textum ad calcem editionis illius disseram, ubi quid verae et certae varietatis inter utrumque intersit indicabo, illis prospiciens qui Syram linguam ignorant.

87. ..סחכאב יב סוהו ימ
 חכמה חכמה קא
 85 יא יא יא סוהו
 חכמה חכמה חכמה
 סוהו סוהו
 סוהו סוהו
 ימ ימ ימ
 90 ימ ימ ימ
 * * *

סוהו יא סוהו
 70 חכמה ימ ימ
 סוהו סוהו
 סוהו סוהו
 סוהו סוהו
 86 ימ ימ ימ
 75 יא יא יא
 סוהו סוהו
 סוהו סוהו
 סוהו סוהו
 r. b. * סוהו סוהו
 80 סוהו ימ ימ

78. ABdpw omittunt.
 81. Bd : אב יא - אב יא
 אב יא
 82. חכמה סוהו - ABdpw
 post quae omnes,
 ommissis quae sequuntur in T, addunt sub-
 scriptionem A חכמה יא :
 B item, sed scribens יא :
 pw חכמה : חכמה יא
 יא יא

70. Adpw - חכמה ימ ימ
 חכמה ימ ימ : Bm
 יא יא - Amdpw
 Thorndicius ait fortasse
 legendum יא יא
 71. יא - ABmdpw
 73. ABmdpw - יא יא
 Cum istis desinit m.
 74. ABdpw - יא יא
 יא יא

f. 267,
r. a.

לא תהיה מלך
במלכותך
+ ואלה המצוות
האשר צוה
30 בך אלה
האלהים
והאלה
האלהים
אלה המצוות
35 הנה
במלכותך
במלכותך
אלה המצוות
אלה המצוות

הנה
אלה המצוות
15 אל המצוות
אלה המצוות
אלה המצוות
אלה המצוות
אלה המצוות
20 אל המצוות
אלה המצוות
אלה המצוות
אלה המצוות
אלה המצוות
25 אל המצוות
אלה המצוות

ABmdpw — 20. Hic incipit altera Lectio codicis m fol. 64 v., cujus rubrica praeposita aliis, quae eam praecedunt lectiones, est 20. Titulus vero est, ut supra, Jeremias. Semel tantum cum editione De Lagarde contuli, ac lectiones in quibus cum B concordat, ex silentio collationis sunt, et quas ex hoc silentio do, per m refero.

- 23. ABmdpw omittunt.
- 24. TABdpw — m omittit.
- 28. Am — Bdpw
- 29. Bmdpw — TA
- 30. ABmdpw — בך אלה
- 32. In T o vocis extra lineae ordinem est, sed 1 manu.
- 33. TABmd — pw
- 38. TABd — m

- 11. TAdpw — B
- 12. ABdpw — בך אלה
- 13. ABdpw — בך אלה
- 14. ABdpw — בך אלה
- 15. ABdpw — בך אלה
- 16. dpw — בך אלה
- 17. A — בך אלה
- 18. TBdpw — בך אלה
- 19. A — בך אלה
- 20. ABdpw — בך אלה
- 21. ABdpw — בך אלה
- 22. ABdpw — בך אלה
- 23. ABdpw — בך אלה
- 24. ABdpw — בך אלה
- 25. ABdpw — בך אלה
- 26. ABdpw — בך אלה
- 27. ABdpw — בך אלה
- 28. ABdpw — בך אלה
- 29. ABdpw — בך אלה
- 30. ABdpw — בך אלה
- 31. ABdpw — בך אלה
- 32. ABdpw — בך אלה
- 33. ABdpw — בך אלה
- 34. ABdpw — בך אלה
- 35. ABdpw — בך אלה
- 36. ABdpw — בך אלה
- 37. ABdpw — בך אלה
- 38. ABdpw — בך אלה
- 39. ABdpw — בך אלה
- 40. ABdpw — בך אלה
- 41. ABdpw — בך אלה
- 42. ABdpw — בך אלה
- 43. ABdpw — בך אלה
- 44. ABdpw — בך אלה
- 45. ABdpw — בך אלה
- 46. ABdpw — בך אלה
- 47. ABdpw — בך אלה
- 48. ABdpw — בך אלה
- 49. ABdpw — בך אלה
- 50. ABdpw — בך אלה
- 51. ABdpw — בך אלה
- 52. ABdpw — בך אלה
- 53. ABdpw — בך אלה
- 54. ABdpw — בך אלה
- 55. ABdpw — בך אלה
- 56. ABdpw — בך אלה
- 57. ABdpw — בך אלה
- 58. ABdpw — בך אלה
- 59. ABdpw — בך אלה
- 60. ABdpw — בך אלה
- 61. ABdpw — בך אלה
- 62. ABdpw — בך אלה
- 63. ABdpw — בך אלה
- 64. ABdpw — בך אלה
- 65. ABdpw — בך אלה
- 66. ABdpw — בך אלה
- 67. ABdpw — בך אלה
- 68. ABdpw — בך אלה
- 69. ABdpw — בך אלה
- 70. ABdpw — בך אלה
- 71. ABdpw — בך אלה
- 72. ABdpw — בך אלה
- 73. ABdpw — בך אלה
- 74. ABdpw — בך אלה
- 75. ABdpw — בך אלה
- 76. ABdpw — בך אלה
- 77. ABdpw — בך אלה
- 78. ABdpw — בך אלה
- 79. ABdpw — בך אלה
- 80. ABdpw — בך אלה
- 81. ABdpw — בך אלה
- 82. ABdpw — בך אלה
- 83. ABdpw — בך אלה
- 84. ABdpw — בך אלה
- 85. ABdpw — בך אלה
- 86. ABdpw — בך אלה
- 87. ABdpw — בך אלה
- 88. ABdpw — בך אלה
- 89. ABdpw — בך אלה
- 90. ABdpw — בך אלה
- 91. ABdpw — בך אלה
- 92. ABdpw — בך אלה
- 93. ABdpw — בך אלה
- 94. ABdpw — בך אלה
- 95. ABdpw — בך אלה
- 96. ABdpw — בך אלה
- 97. ABdpw — בך אלה
- 98. ABdpw — בך אלה
- 99. ABdpw — בך אלה
- 100. ABdpw — בך אלה

75. וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
וְהַכֹּהֵן הַקָּטָן וְכָל הַכֹּהֲנִים
וְכָל הָעָם וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל
וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל
וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל
80. וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הַכֹּהֵן
וְהַכֹּהֵן הַקָּטָן וְכָל הַכֹּהֲנִים
וְכָל הָעָם וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל
וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל
85. וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הַכֹּהֵן
וְהַכֹּהֵן הַקָּטָן וְכָל הַכֹּהֲנִים
וְכָל הָעָם וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל
וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל

60. וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הַכֹּהֵן
וְהַכֹּהֵן הַקָּטָן וְכָל הַכֹּהֲנִים
וְכָל הָעָם וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל
וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל
65. וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הַכֹּהֵן
וְהַכֹּהֵן הַקָּטָן וְכָל הַכֹּהֲנִים
וְכָל הָעָם וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל
וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל
70. וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הַכֹּהֵן
וְהַכֹּהֵן הַקָּטָן וְכָל הַכֹּהֲנִים
וְכָל הָעָם וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל
וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל וְכָל הַיִּשְׂרָאֵל

79. ABdpw — cf. ad 4 Esdrae VI, 1.

82. Cum incipit prior Lectio codicis m, fol. 119, v. b., praemisso titulo *Jeremias*, ut in Patribus Graecis et Latinis saepe venit hoc nomine Baruch canonicus. Rubrica praemissa in codice praecedenti Lectioni, quam nostra sine eadem subsequitur ac eadem occasione legebatur est *Item Lectiones in obitu puerorum*. Puneta ribui desunt in et *et*, sed in prima voce ex usu codicis, in secunda ex voce sequenti supplenda sunt. Lectionem calamo currenti descripsi, et aliquid errare potui.

86. sine punctis ribui ex oscitantia, ut patet — ABmdp

61. TABdpw — u
62. ABdpw —
64. AB —
65. ABdpw —
66. ABpw —
67. Bdpw addunt —
71. Bd —
72. ABdpw addunt —
73. ABdpw —
74. ABdpw omittunt.
77. TBdpw, sed in T o ex ? effectum, 1 tamen manu ut videtur, et sic punctum in margine — A
78. scriptura saepe occurrens in libris vetustis — ABdpw

בְּיָמֵינוּ. מִן הַיּוֹם
חֲתֻמָּה לְאַבְדָּן. אֵל

45. אִם חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

לְאַבְדָּן. מִן הַיּוֹם

אֵל חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ.

מִן הַיּוֹם בְּיָמֵינוּ לְ

אַבְדָּן. אֵל אִם

50. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ לְ

אַבְדָּן. מִן הַיּוֹם

בְּיָמֵינוּ. מִן הַיּוֹם

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

בְּיָמֵינוּ. אֵל אִם

55. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ לְ

83. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ. מִן הַיּוֹם

אַבְדָּן. מִן הַיּוֹם

אֵל חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

בְּיָמֵינוּ. מִן הַיּוֹם

אֵל חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

30. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

מִן הַיּוֹם חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ. מִן הַיּוֹם

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ. מִן הַיּוֹם

35. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ.

מִן הַיּוֹם לְ

40. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

אֵל חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

40. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

42. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — B

43. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

44. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — d

46. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ.

47. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — d

48. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ, post vocem rasura.

50. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — AB

pw : cf. supra n. 78.

51. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — AB

pw

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

53. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

58. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — B

26. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

est, sed puncta duo infra repro-

bata fuerunt lineolis ab ipsa manu, et

tertium ex forma et loco casuale videtur.

27. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

addunt : חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — B

autem חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ ABdpw.

28. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ : d

30. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — AB

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — AB

34. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

36. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — ABdpw

37. חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ — AB

חֲתֻמָּה בְּיָמֵינוּ

[illegible]

സംഖ്യ — ABdpw പത്തൊമ്പത്

70. λ_{cm} — ABdpw λ_{cm}

74. $\sigma\Delta\ddot{o}_1$ — ABdpw $\{\Delta\ddot{o}_1$

تعمدہ dpw - مندرجہ ذیل

73. **قذافي سے ABdpw - قذافي سے**
قذافي سے

75. TAB **تصحيح** — d sic ex correc-

tionē 1 manus, primo, ut apparet, fuerat

١٥٥٨: pw ١٥٥٨, quod versio La-

tina velat ne sumatur ut error typothetae.

sed recte Thorndicius in VI Polygl. Lond.

conjiciebat ٢٥٥

76. وَحْش , erat in T وَحْش , sed prima

manus punctum superius reprobat, et aliud

apposuit.

٤٤٥, in T erat, ut apparet, primo ٤٤٥
 sine ullo puncto, ideoque in ipso scriptio-
 nis actu mutatum fuit.

77. ABdpw addunt

79 אבדב אבדב: אבדב: — אבדב
 55 אבדב אבדב: אבדב
 אבדב: אבדב: אבדב
 אבדב: אבדב: אבדב
 אבדב: אבדב: אבדב
 60 אבדב אבדב: אבדב
 אבדב: אבדב: אבדב
 אבדב: אבדב: אבדב
 אבדב: אבדב: אבדב
 65.. אבדב אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:
 80 אבדב אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:
 70 אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:

אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב:
 40 אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב:
 45 אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב:
 50 אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב:

- §8. TAB אבדב — dpw אבדב:
 §9. A sic sine puncto diacritico, ideoque ut sequentes legeret, quia aliter punctum apposuisset: Bdpw אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:
 60. Tpw אבדב — Abd אבדב:
 61. אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:
 A — אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:
 Bdpw item ac A, sed sine 2. Nulla lectio sana mihi videtur ex contextu.
 65. Td אבדב — AB אבדב sine punctis rubui: pw ex vocali in singulari.
 66. אבדב: אבדב: אבדב: אבדב: — ABdpw אבדב:
 69. TABd אבדב — pw אבדב:

33. אבדב — ABdpw אבדב:
 38. אבדב: אבדב: אבדב: — A אבדב:
 Bdpw אבדב: אבדב:
 39. אבדב: אבדב: post vocem rasura puncti in T.
 46. אבדב: אבדב: אבדב: — ABdpw אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:
 47. אבדב — omittunt ABdpw.
 51. אבדב: אבדב: אבדב: אבדב: — ABdpw אבדב:
 אבדב: אבדב: אבדב: אבדב:
 53. אבדב: אבדב: אבדב: אבדב: — ABdpw אבדב:
 54. Sic in hac linea interpungit T, omis-
 sis ut alibi punctis rubris: cf. supra n. 56.
 56. אבדב: אבדב: אבדב: — ABdpw אבדב: De voce
 cf. supra n.º 33.
 אבדב: אבדב: — dpw אבדב: TAB אבדב:

סר אכל מחבר סל
 מדגלא וסל מדגלא
 אדגלא חב (אדגלא)
 חפ. תלכין וסל

25 אדגלא. סל סר

(אדגלא. בלסלסל מדגלא)

לא חבגלא מדגלא.

סלסלסלסל סלסל

חבגלא בפרס ללסלסל.

30 סלסל סל בלסלסל

בלסלסל וסל בלסלסל

בלסלסל. חרין וסל

סרסל סלסלסל סל סל

בבבבב. מדגלא בבבבב

35 אדגלא סלסלסל סלסל

ללסלסל. מדגלא וסל

5 וסל בפרס חרין חרין
 אדגלא חבגלא סלסלסל.

וסלסל (אדגלא. סלסל)

בבבבב וסלסל. בלסלסל

סלסל חרין וסלסל. וסלסל

10 אדגלא חרין חרין.

f. 266. ללסל (אדגלא. סלסל)
 r. a.

אדגלא סלסל סלסל.

חרין אדגלא חבגלא

וסלסל חרין (אדגלא סלסל)

15 סרסל. סלסל סלסלסל

סלסל. אדגלא סלסלסל

וסלסל חב. סלסלסל סלסל

אדגלא בלסלסל סלסל

ללסלסל חבגלא סלסל

20 אדגלא. (אדגלא סלסל)

21. TB מחברסל Adpw — מחברסל סלסל

24. Bdpw (אדגלא חרין) — A (אדגלא חרין)

De forma in A confer supra n.º 77.

25. TAB — omittunt dpw. סלסל

26. אדגלא סלסל — ABdpw. In margine T parva rasura est, in qua fortasse punctum fuit, correctionis faciendae indicium; sed et tota vox in rasura est.

29. חבגלא — ABdpw (חבגלא) בפרס?

30. אדגלא בפרס — ABdpw אדגלא סלסל

31. חבגלא omnes, sed in A sic est solum ex correctione, 4 manus tamen; primo erat חבגלא

32. TBdpw אדגלא סלסל — A אדגלא sphaemate evidenti.

1. Titulus: A אדגלא חרין; B, ut A, sed omissis אדגלא, et אדגלא: d

אדגלא אדגלא חרין חרין; ut d etiam w, sed omissis אדגלא et in fine scribit solum: p אדגלא חרין חרין

3. אדגלא סלסל — ABdpw אדגלא סלסל

4. אדגלא חרין — ABdpw omittunt.

8. TAB חבגלא — dpw חבגלא

חבגלא — ABdpw addunt חבגלא

אדגלא סלסל — ABdpw אדגלא סלסל

12. אדגלא סלסל — ABdpw אדגלא סלסל. In T voces אדגלא in rasura sunt, sed ex prima scriptione.

14. חרין — ABdpw חרין

16. TAB אדגלא סלסל — dpw omittunt.

18. אדגלא — ABdpw אדגלא

1001 ܠܚܝܬܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܐ ܦܬܝܬ ܕܡܫܝܚ ܠܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܦܬܝܬ
 ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܦܬܝܬ
 78.4. ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ

1001 ܠܚܝܬܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ
 ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ

tioni subiecit Paulus Antonius De Lagarde, ex qua affero lectiones, tamquam ex codice lectum sumens ubivis contrarium non indicatur in apparatu critico ejusdem: *m*, lectiones duae, quas jam indicavi, codicis Musei Britannici, A. M. 14485; *d*, codex Ambrosianus A. 145. *Inf.* sec. XVII: *u* paucae lectiones codicis Usserii in VI Polygl. Londinensium. His accedunt editiones in Polyglottis Parisiensibus *p* et Londinensibus *w*, et postrema Pauli A. De Lagarde *l* pro lectionibus quas ex *w* sumsit contra *B*. Unum monendum me in collatione afferenda abundasse contra legem quam in Praefatione mihi scripseram, et praeter scripturas ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ ܠܡܠܟܐ, ceteras in literis varietates attulisse. Sed pro punctis diacriticis et interpunctionis retinui solum scripturam primi ex omnibus libris qui afferantur pro singulis lectionibus, nisi vel formae vocis, vel sensus diversitates varietas ista induceret. Si textus nostri libri distincte indicandus erit, noto litera *T*. Quoad Lectionum crisin nimius essem, si omnes disputerem, ut opus esset cum leges delectus non proponam; sed ne omnino hoc editoris officium deseram, indicabo, quas lectiones ipse praeferam, idque brevissime; scilicet si nihil appono, praefero textum codicis principis *T*, vel non habeo cur postponam; cum alium praefero, huic asteriscum praepono.

1001, post 1001 rasura, puncti ut apparet.

78. Incipit Epistola, quae a libro separata, et in textu, ut apparebit, recensito servatur in multis Mss. Syriacis, et ut plurimum, ni fallor, in codicibus saltem Jacobitarum et Maronitarum, qui V. Testamentum complectuntur. Num habuerint Nestoriani unquam, non satis liquet, cum Ebedjesus in Catalogo Librorum Syrorum (Assemani, B. O., III, 1, 6) habeat ܠܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐ *Et Epistola Baruch*, quae et Canonicum Baruchi librum indicare possunt. Alioquin verum Canonem Nestorianum illum Catalogum continere ex libris receptis in eum non dixerim, et vix punctis *ribui* adscriptis plures Baruchi epistolas locus ille indicare posset. Omnino tamen deest in codice Nestoriano Vaticano II-IV totius V. Testamenti, et si recte memini in longe antiquiori Prophetarum codice A. M. 7152 Musei Britannici. Apud Jacobitas e contra quadam saltem publica auctoritate utitur nostra Epistola, siquidem in codice *Lectionum* Musei Britannici 14485 an. 824 duplex Lectio ex illa sumitur, prior fol. 64, v., altera fol. 119, v. Jam dixi in Praefatione me collaturum hic cum nostro ceteros testes, qui ad manus erant; sunt autem *A*, exemplar alterum Epistolae seorsim descriptum in nostro codice fol. 176 v. b. — 177, v. b: *B*, codex Musei Britannici A. M. 17105, sec. VI, quem suae edi-

[illegible]

76. ٨٨١, sic punctum diacriticum.
 ٨٨١, sine punctis *ribui* codex,
 ut in linea praecedenti ٨٨١.

[illegible]

ἵνα, ex contextu legerem ἵνα, ut supra.

70. 1220, alterum 1 in rasura, sed 1 m. ex atramento videtur, et punctum etiam ei adhaerens mansit; ex ratione rasurae videtur primo fuisse 1220: in voce sequenti puncta *ribui* manserunt.

[illegible]

68. **احل** **ص**, in rasura, 1 m. ex atramento videntur.

١٠٠. ١٠٠ in rasura, sed 1 m.
 ex scriptura et atramento; sic autem in-
 terpungit codex.

69. [𐤀𐤓𐤕], sic codex cum *Nun* apertissimo.

63

~~וְהָיָה~~, ut 4 Esdr. XIII, 40.
 וְהָיָה, inter וְ et הָיָה rasura alterius וְ, ut
 apparet.

محمداً, sine punctis *ribui* codex.

63. 63. 𐎠𐎡𐎣, post 𐎠 tenuis rasura lite-
rae 𐎠, ut apparet (𐎠𐎡𐎣).

ⲓ, post vocem rasura, puncti ut videtur.

ሥ, sic interpunctio post vocem; cete-

53. .. 52. .. 51. .. 50. .. 49. .. 48. .. 47. .. 46. .. 45. .. 44. .. 43. .. 42. .. 41. .. 40. .. 39. .. 38. .. 37. .. 36. .. 35. .. 34. .. 33. .. 32. .. 31. .. 30. .. 29. .. 28. .. 27. .. 26. .. 25. .. 24. .. 23. .. 22. .. 21. .. 20. .. 19. .. 18. .. 17. .. 16. .. 15. .. 14. .. 13. .. 12. .. 11. .. 10. .. 9. .. 8. .. 7. .. 6. .. 5. .. 4. .. 3. .. 2. .. 1. .. 0.

atramento; spatium vix latius pro litera una, et videtur fuisse 1 m. : item super 0 rasurae.

0, in litera o linea obliqua, quae casualis omnino videtur, nec liquet a qua manu sit.

52. .. 51. .. 50. .. 49. .. 48. .. 47. .. 46. .. 45. .. 44. .. 43. .. 42. .. 41. .. 40. .. 39. .. 38. .. 37. .. 36. .. 35. .. 34. .. 33. .. 32. .. 31. .. 30. .. 29. .. 28. .. 27. .. 26. .. 25. .. 24. .. 23. .. 22. .. 21. .. 20. .. 19. .. 18. .. 17. .. 16. .. 15. .. 14. .. 13. .. 12. .. 11. .. 10. .. 9. .. 8. .. 7. .. 6. .. 5. .. 4. .. 3. .. 2. .. 1. .. 0.

52. .. 51. .. 50. .. 49. .. 48. .. 47. .. 46. .. 45. .. 44. .. 43. .. 42. .. 41. .. 40. .. 39. .. 38. .. 37. .. 36. .. 35. .. 34. .. 33. .. 32. .. 31. .. 30. .. 29. .. 28. .. 27. .. 26. .. 25. .. 24. .. 23. .. 22. .. 21. .. 20. .. 19. .. 18. .. 17. .. 16. .. 15. .. 14. .. 13. .. 12. .. 11. .. 10. .. 9. .. 8. .. 7. .. 6. .. 5. .. 4. .. 3. .. 2. .. 1. .. 0.

0, punctum reprobatur lineola 4 m. sine punctis ribui codex.

10, litera 2 in rasura, 4 m. ex

الحمد لله الذي
 منّ علينا بكم، عزيزنا
 في امرنا، صاحبنا
 حبيبنا، جليلنا
 في امرنا، حبيبنا

[illegible]

خضه, sic duo puncta diacritica
in codice.

U, sic punctum in margine 1 m., casune an arte, nescio.

[illegible][illegible]

tenui lineola reprobatur fuisse 1 manu.

47. **مِنْهُ**, sic nunc, et i manu ex atramento, sed primo, ut ex rasura apparet, fuerat **مِنْهُ**.

46. **نہی**, alterum punctum super **د** fuerat, nisi casuale fuit, nunc fere totum evanidum.

ῥωσ, punctum post vocem videtur

[illegible][illegible]

fuit, nullum jam exstat omnino vestigium.
 ܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝܡ, in rasura sunt, sed
 ex scriptura et atramento videntur 4 m.

In margine sinistro a linea ٥٨٠٧
٥٨١٢ usque ad lineam 7 sequentem
rasura perpendicularis, in qua si quid olim

Digitized by Google

[illegible][illegible]

𐌲𐌹𐌸, post vocem rasura, sed punctum
quod dedi fere totum mansit.

29. پنکٹ , punctum reprobatur 1 m.
 نقطہ , punctum non reprobatur.

[illegible]

حرفه punctum superius reprobatur, et
quidem 1 manu, ut videtur; primo autem
punctum fuerat sub litera 7 et post eam.

𐤀𐤃, fuerat 𐤀𐤃, sed nunc puncta duo
abrasa, et superius duorum videtur etiam
lineola reprobata, nescio qua manu.

.ṣṣṣ, erant et puncta interrogationis
 .ṣṣṣ, nunc abrasa.

[illegible]

U, uniens vocem quae sequitur. Mox ul-
lae maculae seriores.

مؤلف, fuerat مؤلف, sed 4 m. mutavit.

ﻻ، super ۞ rasura, puncti ut appa-
ret, sed et punctum subjectum ۱ m. est.

ۛۛۛۛ, nulla post vocem interpunctio
in codice.

22. oī, inter literas ab alto ab infra longa
linea, quae et serior et casualis videtur.

٥٠, in rasura arcte, 1 manu.
 ٥١, post vocem rasura puncti, ut
 detur.
 ٥٢, in rasura, nescio qua manu;
 detur ex ductu literae inferioris retento
 ٥٣ (٥٤) fuisse ٥٥.

فقط, punctum, quod erat post vocem.
abrasum fuit.

In fine sub columna in medio nota Quin-
ternionis   XXVIII.

21. ~~Adm~~, sub litera m rasura, puncti
ut videtur.

[illegible][illegible]

47. ٥٠٠٠٠٠, punctum post vocem reprobatur 4 manu.

49. **١٥**, literae **١٥** sunt in ratura, nescio qua manu, sed spatium est regulare.

supra pag. 2 ad Esaiam XLIII, 21 versionis, ut puto, Philoxenianae.

2, in rasura, sed 4 manu.

ⲓⲁ, ante vocem rasura unius fere litterae.

ਯੋਧਾ, jam in notis versioni Latinae
corrigebam ਯੋਧਾ ex contextu, et loco
infra 15, qui ad hunc refertur.

[illegible]

𐎧𐎠𐎢𐎡𐎹, punctum post 𐎧𐎠𐎢𐎡𐎹 videtur reprobari tenui lineola 4 manu.

٢١٢, post vocem rasura interpunctionis.
٢١٢, sic codex, non ٢١٢, nec
٢١٢.

APOCALYPSIS BARUCH SYRIACE.

tomo I, fasciculo II, quia omnino ex meis occupationibus tempus me deficit, et quidquid corrigere opus erit, alii ex textu per se poterunt.

In fine tamen libri alia ratione editio curanda est, cum Epistola, quæ extrema pars est libri, non solum supersit in altero exemplari in ipso codice Ambrosiano, sed frequens occurrat in aliis codicibus, et non semel edita fuerit, ut indicavi fasc. II, tomo I, p. I, præter quæ nonnulla alia postea mihi innotuerunt. Omnia quæ mihi prostant, recensebo cum ad Epistolam pervenero. Hos testes criticos negligere nefas fuisset, cum ex iis dignosci possit ratio conservationis Apocalypsis, et varietatem lectionis apponam, relicto tamen textu codicis totius libri, quem fideliter servatum ut unicum in reliqua parte etiam in extrema intactum manere æquum est. Veram tamen varietatem, non graphicas differentias apponam, ac præterea quæ correctionem scripturæ codicis archetypi erroneæ præbent.

Ut de libro Esdrae quarto, supra p. 41, a me deprecatus sum de ætate ac indole libri disputationem, sic de isto nunc facio. Quæ tamen de ætate breviter innui in locis allatis tom. I, fasc. I et II, etiam nunc tueor, et lisdem cum aliis argumentis usos video doctos viros, qui rem postea fuse vel breviter attigerunt occasione versionis libri Latine, inter alios Doctor Josephus Langen, qui longam Commentationem de libro edidit anno 1867.

Quaenam intercedat affinitas libro Apocalypsis cum Paralipomenis Jeremiae Graecis, seu, ut Aethiopicus titulus fert, Reliquis verborum Baruch, jam innui in Præfatione ad Graecum librum, t. V, fasc. I, p. 9, 10.

Concessa jam virorum doctorum desideriis maturiore, quam statueram, editione Syriaci textus libri IV Esdrae, nulla erat causa, cur usque ad novam versionis Pescito recensionem premerem apud me Syriacam Apocalypsin Baruch apocrypham, in multis cum illo libro cognatam. Quinimmo ante illum edenda fuisset, cum illius quidem libri quatuor aliae versiones antiquæ jam editæ prostarent, hujus vero nulla antiqua edita exstet, fortasse nec manuscripta; nisi tamen idem opus continet Visio Baruch Aethiopica ex titulo tantum mihi nota. Sed vel si Aethiopicus liber idem fuerit opus, attenta conditione textuum Aethiopicorum ex paucis, quæ novi, nullatenus puto eum ex ratione sive versionis, sive conservationis ejusdem in codicibus si cum Syro conferantur novitiis, contendere posse cum Syra versione, quæ et interna sua bonitate valde commendatur, et antiquissima est, et servatur in præstantissimo seculi fere sexti codice. Utcumque tandem ista sint, gratam futuram spero tum theologis, tum philosis antiquissimam hanc versionem libri apocryphi seculi primi exeuntis vel secundi ineuntis, editam fideliter, quantum possum, ex codice vetustissimo nec infimæ sane notæ, quia liber et dignissimis inter apocryphos accensendus est, et linguae bonitate excellit.

Codex, ex quo Apocalypsis ista prodit, idem est ac libri IV Esdrae, ut indicavi in *Monumentorum* tom. I, fasc. I, pag. xiii, et fasc. II, p. I. Præcedit in eo libro IV Esdrae, incipit fol. 257 r.º col. II, et desinit fol. 267, r.^o col. II, l. 13.

Ratio editionis eadem omnino est ac libri IV Esdrae, quam indicavi in hujus Præfatione p. 41. Omissi tamen plenam revisionem versionis Latine, quam dedi in

HUJUS COLLECTIONIS OPERA DOCTORIS A. CERIANI PRODIERUNT

TOM. I. FASC. I. — Fragmenta versionum Latinarum Evangelii Lucae, Parvae Genesis et Assumptionis Mosis; versio Syro-Hexaplaris Baruch, Threnorum et Epistolae Jeremiae cum notis; accedunt duae tabulae lithographicae *Ital. L.* 20 —

FASC. II. — Versio Latina Apocalypsis Baruch ex versione Syra inedita codicis seculi fere VI; versio Latina vetus 4 Esdrae ad ejusdem Syram versionem ineditam recensita; Passio S. Vincentii et Lectio Actuum Apostolorum in natali S. Stephani Latine; Gelasii Cyziceni Commentarii Actorum Concilii Nicaeni liber tertius fere totus cum collatione primi et partis secundi Graece 8 —

TOM. II. FASC. I. 14 —
 " " " **II.** 12 —
 " " " **III.** 12 —
 " " " **IV.** 8 —

Continent versionem Syro-Hexaplarem, Genesis quae supersunt, et Exodi usque ad XXXIII, 2 cum notis. In Exodo insunt ut pars textus Hexaplaris additamenta textus Hebraeo-Samaritani ex Graeco Syriace versa.

TOM. III. FASC. I. 8 —
 " " " **II.** 5 —
 " " " **III.** 8 —
 " " " **IV.** 7 —

Continent textum primae manus codicis Graeci seculi fere V, Holmesiani VII, paginis et lineis codicis servatis. Genesis, 31, 15 — 37. 42, 14-21. 42, 28 — 46, 6. 47, 16. — 48, 3. 48 21 — 50, 14. Exodus, 4, 10 — 8, 19. 12, 31 — 30, 29. 31, 18 — 32, 6. 32, 13 — 36, 3. 37, 10 ad finem. Leviticus, 1, 1 — 9, 18. 10, 14 — ad finem. Numeri. Deuteronomium 1, 1 — 28, 63. 29, 14 ad finem. Josue 4, 1 — 12, 12, sed passim mutilus. Antiquissimus codex habet passim accentus et spiritus primae manus juxta leges a recentioribus ex parte diversas.

TOM. V. FASC. I. 12 —

Insunt Syriace Fragmenta Esaiæ XXVIII, 4 — 17; XLII, 17 — XLIX, 18; LXVI, 11 — 23 versionis ex Graeco probabiliter Philoxenianae cum Graeco textu recensito ex Syro; Fragmenta Esaiæ recensione Jacobi Edesseni, XXVIII, 1 — 21; XLV, 7 — 16; XLVI, 2 — XLIX, 25; IV Esdrae: Graece Paralipomena Jeremiae, quae idem liber sunt ac Reliqua verborum Baruch Aethiopica, et pars Apocalypsis Moysi ex codice *D* apud Tischendorf.

FASC. II. 6 —

Apocalypsis Baruch Syriace; versio Syriaca Libri VI de Bello Judaico I, 1-7. Cetera hujus libri erunt in Fasc. III.

CRIVELLI (Dott. Giovanni). Giovanni Brueghel, pittor fiammingo, o lettere e quadretti esistenti presso l'Ambrosiana. Un elegante volume in 8.º con fac-simili 7 50

